

ingediend op **2037** (2023-2024) – Nr. 1
26 februari 2024 (2023-2024)

Ontwerp van decreet

tot regeling van de invordering
van niet-fiscale schuldvorderingen

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 28 april 2023	47
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	59
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	73
Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit	79
Advies van de Raad van State	89
Ontwerp van decreet.....	107

ONTWERP VAN DECREET TOT REGELING VAN DE INVORDERING VAN NIET-FISCALE SCHULDVORDERINGEN

Samenvatting

Met het ontwerp van decreet wordt het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de Vlaamse Belastingdienst voorzien. Dit betekent dat entiteiten op wie het principe van overheidsbrede invordering van toepassing wordt verklaard een beroep kunnen doen op de diensten van de Vlaamse Belastingdienst voor de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen. Door de mogelijkheid te creëren om de invorderingsexpertise te centraliseren en schaalgrootte te creëren binnen één entiteit en de dienstverlening ter beschikking te stellen van andere entiteiten wordt de efficiëntie, effectiviteit en uniformiteit substantieel verhoogd.

Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering wordt vervolgens het 'comply or explain'-principe toegepast op de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen. Dit principe houdt in dat deze entiteiten de invorderingsprocedures via de Vlaamse Belastingdienst moeten laten verlopen of anders moeten verantwoorden waarom ze dit niet (kunnen) doen.

Dit ontwerp van decreet beoogt ook de centralisatie van de regelgeving inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de Vlaamse Belastingdienst.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Het voorliggend ontwerp van decreet regelt het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie. De Vlaamse Regering zal de Vlaamse Belastingdienst (hierna 'VLABEL') aanwijzen als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie.

2. In het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 is de ambitie opgenomen om 'een grondige efficiëntie-oefening uit te voeren op alle entiteiten van de Vlaamse overheid waarbij we onze leidend ambtenaren responsabiliseren en focussen op onze kerntaken'. Het creëren van de mogelijkheid van een overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL kadert binnen deze beleidsdoelstelling van de Vlaamse Regering.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

3. VLABEL staat op vraag van entiteiten van de Vlaamse overheid al sedert vele jaren in voor de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, administratieve geldboeten en toebehoren (interessen, invorderingskosten, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten). Binnen VLABEL wordt die taak toevertrouwd aan een gespecialiseerde dienst, met name de Centrale Invorderingscel ('CIC'). Entiteiten van de Vlaamse overheid kunnen op deze manier gebruik maken van de invorderingsexpertise, de schaalgrootte en de bijzondere invorderingsbevoegdheden van VLABEL. Enkele voorbeelden van niet-fiscale schuldvorderingen en administratieve geldboeten van entiteiten die momenteel reeds door VLABEL worden ingevorderd, zijn:

- niet betaalde premies aan het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming;
- onterecht uitbetaalde studietoelagen;
- onterecht uitbetaalde subsidies aan een organisator voor kinderopvang door het agentschap Opgroeien regie;
- niet betaalde administratieve geldboeten opgelegd door het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap;
- niet betaalde verplichte bijdragen bestemd voor de promotie en afzetbevordering van de Vlaamse producten van de sectoren landbouw, tuinbouw en visserij van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM).

4. Het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren (hierna 'decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap') en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren (hierna 'decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest'), stellen dat de Vlaamse Regering de personeelsleden van VLABEL aanstelt en hen belast met de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, met de invordering van administratieve geldboeten en met de invordering van toebehoren in de door haar aan te duiden gemeenschaps- of gewestaangelegenheden.

Daarnaast kan VLABEL in naam en voor rekening van een openbare instelling die afhangt van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, administratieve geldboeten en toebehoren invorderen op verzoek van deze instelling en met akkoord van de Vlaamse Regering.

5. Het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren (hierna 'BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap') en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren (hierna 'BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest'), bevatten de concrete materies waarvoor VLABEL gelast is met de invordering.

6. Op dit moment hanteert VLABEL het 'opt-in'-principe waarbij entiteiten kunnen kiezen of ze al dan niet een beroep wensen te doen op de diensten van VLABEL. Momenteel is het dus aan de entiteiten zelf om te beslissen hoe zij de invordering organiseren. Entiteiten die een beroep doen op de diensten van VLABEL geven de opdracht tot invordering aan VLABEL wanneer een schuldenaar niet ingaat op zijn uitnodiging tot (terug)betaling en wanneer de entiteit geen (volledige) (terug)betaling ontvangt nadat zij het nodige heeft gedaan om de schuldenaar aan te manen tot betaling en/of in gebreke te stellen. Opdat VLABEL nieuwe dossiers van een entiteit zou kunnen invorderen, dient de aangelegenheid en/of de opdrachtgevende entiteit uitdrukkelijk in één of in beide

voormelde uitvoeringsbesluiten te worden opgenomen. Telkens wanneer er een entiteit wenst over te gaan tot samenwerking met VLABEL, moet de regelgeving dus worden nagekeken en desgevallend worden aangepast.

Entiteiten die geen beroep doen op de diensten van VLABEL staan momenteel zelf in voor de invordering of geven de opdracht tot invordering aan een andere instantie dan VLABEL (bv. de federale overheid). Als de entiteiten zelf instaan voor de invordering, dienen zij voorafgaand aan de invordering meestal een gerechtelijke procedure te voeren om vervolgens een positief vonnis van de rechter als uitvoerbare titel te kunnen gebruiken. Een klassieke gerechtelijke procedure gaat gepaard met een aantal kosten (cf. budgettaire impact) en is omslachtig en tijdrovend.

7. Het debiteurenbeheer van de Vlaamse overheid zou dus op een meer uniforme, efficiënte en effectieve wijze kunnen worden georganiseerd. Het creëren van de mogelijkheid van een overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL biedt meer garantie op uniformiteit, efficiëntie en effectiviteit.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

8. Met voorliggend ontwerp van decreet wordt het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voorzien. De Vlaamse Regering zal VLABEL aanduiden als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie. De nieuwe regelgeving, namelijk het voorliggend ontwerp van decreet en het daarbij horende uitvoeringsbesluit, is onmiddellijk van toepassing op alle entiteiten die onder het toepassingsgebied vallen. Wanneer een entiteit een nieuwe samenwerking met VLABEL aangaat voor de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen (bv. een nieuw opgericht publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap dat wenst samen te werken met VLABEL of een entiteit die samenwerkt met VLABEL voor de invordering van administratieve geldboeten, maar die ook voor een nieuw type van niet-fiscale schuldvordering een beroep wil doen op de diensten van VLABEL), zal er in principe dus geen aanpassing aan de regelgeving meer vereist zijn, omdat deze reeds onder het toepassingsgebied valt.

9. De afbakening van het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering door VLABEL wordt omschreven in artikel 3 van het ontwerp van decreet. In paragraaf 1, eerste lid, van artikel 3 wordt het uitgangspunt van de toepassing van de overheidsbrede invordering voorzien en wordt opgesomd welke entiteiten toepassing kunnen maken van de bepalingen van het decreet. Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering wordt vervolgens het 'comply or explain'-principe toegepast op de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen. Het 'comply or explain'-principe, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, van artikel 3, houdt in dat deze entiteiten de invorderingsprocedures via VLABEL moeten laten verlopen of anders moeten verantwoorden waarom ze dit niet (kunnen) doen.

Behoudens voor de entiteiten die onder het 'comply or explain'-principe vallen, kunnen de entiteiten die worden vermeld in paragraaf 1, eerste lid, van artikel 3 en een beroep wensen te doen op de diensten van VLABEL voor de invordering van alle of enkele van hun niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren zelf het initiatief nemen om een samenwerking aan te vragen bij VLABEL (= 'opt in'-principe).

Gelet op de bijzondere graad van onafhankelijkheid van de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement ten aanzien van het beleid van de Vlaamse overheid, wordt het 'comply or explain'-principe aan hen bijvoorbeeld niet opgelegd. Zij kunnen vrijwillig een beroep doen op de diensten van VLABEL als zij dit wensen, waardoor hun autonome karakter wordt gerespecteerd. Dit 'opt-in'-principe wordt onder meer ook toegepast op de extern verzelfstandigde agentschappen en de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie.

10. Het creëren van de mogelijkheid van een overheidsbrede invordering heeft een versterkte centralisatie van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen tot gevolg bij een entiteit die hierin gespecialiseerd is, namelijk VLABEL.

VLABEL kan bij de invordering onmiddellijk een uitvoerbare titel, zijnde het dwangsbijzetschrift, creëren, zonder dat hiervoor een gerechtelijke procedure nodig is. De decretale basis is momenteel terug te vinden in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest en wordt ook voorzien in artikel 6 van dit ontwerp van decreet. Op die manier worden dure, omslachtige en tijdrovende procedures vermeden en werkt dit derhalve kostenbesparend voor de Vlaamse overheid.

De invorderingsprocedure kan via een gerechtsdeurwaarder verlopen (artikel 8 van het ontwerp van decreet).

Sinds medio 2018 kan VLABEL nog meer diensten aanbieden, namelijk de toepassing van de procedure van het vereenvoudigd derdenbeslag, een beslag bij een derde die over gelden beschikt die aan de schuldenaar toekomen (zoals beslag bij werkgevers, bij huurders, bij bankinstellingen,...), voor niet-fiscale schuldvorderingen.¹ De rechtsgrond hiervoor is voorzien in artikel 9 van het ontwerp van decreet. Het vereenvoudigd derdenbeslag, dat VLABEL reeds kan toepassen voor de invordering van fiscale schuldvorderingen die zij int, is een administratieve procedure, zonder tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder, en zonder de kosten die deze hierbij maakt.

Er worden welbepaalde onderzoeksbevoegdheden voorzien in artikel 11 van het ontwerp van decreet. De onderzoeksbevoegdheden hebben tot doel om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Het beroepsgeheim is onlosmakelijk verbonden met de onderzoeksbevoegdheden en wordt eveneens geregeld in het ontwerp van decreet (artikel 12 en 13).

VLABEL kan haar kennis en expertise op het vlak van de invordering van fiscale schuldvorderingen ook aanbieden aan de entiteiten die een beroep doen op de diensten van VLABEL.

11. Het principe van overheidsbrede invordering biedt voor de opdrachtgevende entiteiten zowel zekerheid op het vlak van ervaring, inzet en deskundigheid langs de zijde van VLABEL, als op het vlak van expertise en proceseconomische invordering langs de zijde van de gerechtsdeurwaarders waarmee VLABEL samenwerkt.

Door de toepassing van een overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL kiest de Vlaamse overheid duidelijk voor een meer uniforme, efficiënte en effectieve manier van invorderen.

De samenwerking met VLABEL is evenwel niet dwingend voor de entiteiten die onder het toepassingsgebied vallen. Ook bij de toepassing van het 'comply or explain'-principe hebben de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen nog steeds de mogelijkheid om geen samenwerking aan te gaan met VLABEL voor de invordering van alle of enkele van hun niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren, mits zij dit verantwoorden.

¹ Zie:

- Decreet van 23 december 2016 houdende diverse fiscale bepalingen en bepalingen omtrent de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, inzonderheid artikel 10 en 11.
- Besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 houdende wijziging van diverse besluiten, wat betreft de kilometerheffing, de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, de geïntegreerde woonbonus, de energieheffing en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 tot regeling van de werking van het Vlaams Toekomstfonds, inzonderheid artikel 5 en 8.

Er wordt in het ontwerp van decreet voorzien dat op de website van VLABEL een geactualiseerd overzicht wordt bekendgemaakt van de overheidsinstanties die de bepalingen van het decreet toepassen en de niet-fiscale schuldvorderingen die VLABEL invordert voor rekening van die overheidsinstanties.

12. Voor een uitgebreide toelichting over het toepassingsgebied en de wijze en de nadere regels van de invordering door VLABEL, wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

Impactanalyse

13. Om de budgettaire impact te bepalen dient rekening te worden gehouden met de kostprijs van de invordering van entiteiten die geen beroep doen op de diensten van VLABEL en via een gerechtelijke procedure een uitvoerbare titel bekomen (a) en de kostprijs van de invordering door VLABEL (b):

a) De kostprijs van de invordering van entiteiten die geen beroep doen op de diensten van VLABEL en via een gerechtelijke procedure een uitvoerbare titel bekomen:

Als een klassieke gerechtelijke procedure wordt gevoerd, zijn er een aantal kosten waar rekening mee dient te worden gehouden.

Meestal wordt er een beroep gedaan op een advocaat.

In opdracht van de Orde van Vlaamse Balies werd in de periode mei-juli 2020 een onderzoek uitgevoerd naar het profiel van advocaten die verbonden zijn aan één of meerdere balies in Vlaanderen en aan de Nederlandstalige balie te Brussel.²

Hierbij werd onder meer gepeild naar het gemiddelde uurtarief dat de advocaten hanteren als hun ereloon begroot wordt op basis van de gepresteerde tijd. Uit de resultaten blijkt dat het gemiddelde uurtarief dat aan overheden wordt aangerekend, zich situeert rond de 150 euro/uur (excl. BTW).³ Wanneer we rekening houden met een gemiddelde tijdsbesteding van een tiental uur per zaak, resulteert dit in een ereloon van gemiddeld 1.500 euro (excl. BTW). De erelonen die advocaten aanrekenen aan de overheid kunnen ook op andere wijzen worden begroot, zoals bijvoorbeeld op basis van een forfait. Naast de erelonen worden ook de in een dossier gemaakte kosten aangerekend, bijvoorbeeld volgens eenheidstarieven of volgens een forfait. Hiervoor zijn geen bedragen vermeld in het boek "De Advocatenbarometer 2020" waarin de resultaten van voormeld onderzoek werden verwerkt. Hiermee dient ook rekening te worden gehouden bij de bepaling van de bedragen die de advocaten aanrekenen als op hen een beroep wordt gedaan.

Voormelde cijfers zijn de meest recente cijfers die beschikbaar zijn, maar gelet op de sterke inflatie het voorbije jaar zal dit bedrag in werkelijkheid intussen nog een stuk hoger liggen.

Verder zijn er nog de dagvaardingskosten (200 à 300 euro) en de bijdrage van 24 euro voor het begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

Sinds de hervorming van de griffierechten bij de wet van 14 oktober 2018 moet het rolrecht niet meer vóór de inschrijving van de zaak worden betaald en als de debiteur wordt veroordeeld moet hij die kosten betalen. Deze rolrechten kunnen dus buiten beschouwing worden gelaten.

Wat betreft het vervolg van de procedure, voor de betekening van het vonnis en het bevel tot betaling (al dan niet in één betekening gecombineerd) zijn de kosten gelijkaardig aan deze van de betekening van een dwangbevel door VLABEL. Deze kosten worden berekend volgens het 'Tarief der akten verricht door de gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken' (KB van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen) en bedragen gemiddeld meestal meer dan 200 euro.

² W. Hardyns, S. Parmentier, L. Dorme, E. Roevens, *De Advocatenbarometer 2020, een beschrijvende analyse van het profiel van de Vlaamse advocaat*, Boom juridisch Antwerpen, 2021, 215 p.

³ W. Hardyns, S. Parmentier, L. Dorme, E. Roevens, *De Advocatenbarometer 2020, een beschrijvende analyse van het profiel van de Vlaamse advocaat*, Boom juridisch Antwerpen, 2021, p. 89.

Zelfs als we deze betekeningskosten buiten beschouwing laten (soms wordt ook berust in een uitspraak) moet men toch snel rekenen op minimaal 2.000 euro voor een rechtszaak via de klassieke procedure om een uitvoerbare titel te bekomen. Vooral de erelonen van een advocaat wegen hierbij door. Hier kan er een grote variatie op zitten, maar een rechtszaak voeren zal niet altijd de goedkoopste oplossing zijn.

Deze kostprijs valt weg voor de entiteit die een beroep doet op de diensten van VLABEL omdat VLABEL zelf een uitvoerbare titel kan creëren.

b) De kostprijs van de invordering door VLABEL:

Het dwangschrift geldt als uitvoerbare titel om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en om de toebehoren te kunnen invorderen. Het is het bevoegde personeelslid van VLABEL, dat wordt aangesteld door de Vlaamse Regering, dat zelf het dwangschrift uitvaardigt, viseert en uitvoerbaar verklaart. Er zijn buiten de personeelskost geen kosten verbonden aan het creëren van deze uitvoerbare titel.

Op basis van het dwangschrift kan de gerechtsdeurwaarder overgaan tot de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Tijdens het invorderingsproces past de gerechtsdeurwaarder het wettelijke tarief toe dat geregeld is bij het KB van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen. Dit tarief wordt jaarlijks geïndexeerd. De kostprijs voor de tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder hangt af van de omvang van de schuld en de invorderingsmogelijkheden. Voor een niet-fiscale schuldvordering die wordt betaald na een aanmaning, bedraagt de kost gemiddeld 25 euro.⁴ Voor een niet-fiscale schuldvordering die wordt betaald na de betekening van een dwangbevel of ingevolge een uitvoerend beslag op roerende goederen, bedraagt de kost respectievelijk gemiddeld 230 euro en 650 euro.⁵ Met het oog op een efficiënte invordering en om geen onnodige kosten te maken zijn er afspraken vastgelegd ten voordele van zowel de schuldenaar als van VLABEL die de gerechtsdeurwaarder dient na te leven (bv. de schuldvorderingen van één schuldenaar worden als één geheel benaderd).

De kosten die gepaard gaan met het onderzoek en het toepassen van invorderingsmogelijkheden door VLABEL zijn zeer beperkt. De procedure van vereenvoudigd derdenbeslag gebeurt op heden met aangetekende brieven. Naast de kosten voor de aangetekende brieven moet er rekening worden gehouden dat de derde-beslagene een beperkte kost kan aanrekenen voor het afleggen van de verklaring van derde-beslagene (gemiddeld 75 euro).

De kostprijs van de invordering door VLABEL ligt duidelijk veel lager dan de kostprijs om via een gerechtelijke procedure een uitvoerbare titel te bekomen waardoor dit aldus een gunstige budgettaire impact heeft. Er is uiteraard de personeelskost bij VLABEL maar ook als een entiteit een beroep doet op een advocaat is er dossieropvolging door eigen personeelsleden vereist. De invordering van niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren door VLABEL is aldus voordeliger en kostenbesparend voor de entiteiten die een beroep doen op de diensten van VLABEL.

14. Zoals reeds hoger aangegeven kiest de Vlaamse overheid met de voorziene wijziging duidelijk voor meer uniformiteit inzake haar debiteurenbeheer. De bedoeling is hierbij dat de niet-fiscale schuldvorderingen van de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen, ongeacht het beleidsdomein, op een meer uniforme manier worden ingevorderd. Op deze manier kunnen niet-fiscale schuldvorderingen efficiënter en effectiever worden ingevorderd. De opdracht tot invordering wordt toevertrouwd aan de

⁴ De innings- en kwijtingsrechten zijn hierin niet inbegrepen.

⁵ De innings- en kwijtingsrechten zijn hierin niet inbegrepen.

gespecialiseerde entiteit VLABEL, tenzij het departement of het intern verzelfstandigd agentschap omwille van bepaalde redenen niet wil of kan samenwerken met VLABEL voor de invordering. Tevens worden er welbepaalde onderzoeksbevoegdheden in het ontwerp van decreet geregeld. Voor de entiteiten die heden al samenwerken met VLABEL of voor de entiteiten die onder het toepassingsgebied vallen en die zelf het initiatief kunnen nemen om een samenwerking aan te vragen bij VLABEL zal dit eveneens leiden tot een efficiëntere en effectievere invordering.

Voor de schuldenaar verandert er in principe niets aan het bestaan van de schulden op zich. De schuldenaar is gehouden tot de betaling van zijn schuld. Gezien de schuld niet spontaan wordt betaald is er sprake van een nalatigheid van de schuldenaar en moet de entiteit verder het nodige doen voor de inning of de terugvordering ervan. De ontworpen regeling heeft bijgevolg geen bijzondere impact op een specifieke doelgroep. De schuldenaar heeft bovendien ook baat bij de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL aangezien er bijvoorbeeld minder invorderingskosten zullen worden gemaakt die moeten worden verhaald op de schuldenaar of door de mogelijkheid om een spreading of uitstel van betaling aan te vragen.

De versterkte centralisatie van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen bij VLABEL heeft bijgevolg niet alleen voor de betrokken entiteiten, maar ook voor de schuldenaar een kostenbesparend effect. Als de voorziene wijziging een maatschappelijke impact heeft, dan is dit een positieve impact.

15. De aanpassing heeft geen impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel (zie randnummer 40), noch een bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel.

Implementatie

16. De Vlaamse Regering wordt onder meer gemachtigd om nadere regels in verband met de invordering te bepalen. Aangezien de overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen een verdere uitwerking vereist in een besluit van de Vlaamse Regering, wordt het bepalen van het ogenblik waarop de bepalingen van het decreet in werking treden gedelegeerd aan de Vlaamse Regering (artikel 33 van het ontwerp van decreet).

17. Het principe van overheidsbrede invordering strekt zich uit tot de niet-fiscale schuldvorderingen. De toepassing van de regelgeving in verband met de invordering van fiscale schuldvorderingen wordt niet geïmpacteerd.

18. Het is vereist om een overgangsbepaling te voorzien voor de op datum van de inwerkingtreding van het decreet hangende dossiers bij de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen (artikel 32 van het ontwerp van decreet). Daarnaast wordt er een opheffingsbepaling voorzien om het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest op te heffen (artikel 31 van het ontwerp van decreet).

19. Dit decreet vergt geen bepalingen over handhaving en toezicht.

C. Totstandkomingsprocedure

20. Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/107 van 23 maart 2023.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 28 maart 2023.

In dit advies heeft de Inspectie van Financiën de aandacht gevestigd op enkele punctuele elementen. Deze worden behandeld in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 9 en bij artikel 14 en 15.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord verleend op 24 april 2023.

Het voorontwerp van decreet werd door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd op 28 april 2023 (VR 2023 2804 DOC.0474/1, DOC.0474/2 en DOC.0474/3).

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

21. Op 22 mei 2023 deelde de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen mee geen advies te verstrekken over het voorontwerp van decreet gezien de beperkte sociaal-economische relevantie.

Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie

22. De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) bracht een advies uit op 16 mei 2023, met het nummer 2023/057.

23. In randnummer 12 stelt de VTC vast geen opmerkingen te hebben bij de rechtvaardigingsgrond van de verwerking van de persoonsgegevens, namelijk een taak van algemeen belang. Concreet betreft het de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren conform de bepalingen van dit decreet. Een aanpassing of repliek hieromtrent is niet vereist.

24. In hoofdstuk 3 van het voorontwerp van decreet worden de essentiële elementen van de gegevensverwerking waarnaar de VTC in voetnoot 2 van het advies verwijst, omschreven. De VTC stelt in randnummer 17 vast dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen, wat volgens de VTC nu nog niet het geval is met betrekking tot de verwerkingsverantwoordelijke. In artikel 20 van het voorontwerp van decreet (artikel 19 van het ontwerp van decreet) wordt echter de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie als verwerkingsverantwoordelijke aangeduid.

Bij dit artikel beveelt de VTC in randnummer 25 aan om in het decreet de verwerkingsverantwoordelijke VLABEL (= de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie) expliciet aan te wijzen, zodat de betrokkenen perfect weten tot wie ze zich moeten richten. Hierop kan gerepliceerd worden dat in het uitvoeringsbesluit VLABEL zal worden aangeduid als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren. Dit wordt al expliciet omschreven in de memorie van toelichting.

Uit de samenlezing van artikel 20 van het voorontwerp van decreet (artikel 19 van het ontwerp van decreet) en de memorie van toelichting blijkt duidelijk dat VLABEL verwerkingsverantwoordelijke is in het kader van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren, waardoor de betrokkenen weten tot wie zij zich moeten richten. VLABEL is overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 tot oprichting van het agentschap Vlaamse Belastingdienst immers bevoegd voor de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen.

Bovendien kunnen in een decreet geen diensten of personeelsleden van de Vlaamse overheid worden aangeduid die met een bepaalde taak worden belast. Overeenkomstig artikel 87, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen beschikt de Vlaamse Regering over een eigen administratie, eigen instellingen en eigen personeel. Die bepaling kent aan de Vlaamse Regering een eigen bevoegdheid toe, waaraan de decreetgever geen afbreuk mag doen.

25. De VTC stelt in randnummer 18 dat er ook sprake is van persoonsgegevens als vermeld in artikel 10 van de Algemene Gegevensverordening (verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG) (hierna 'AVG'), namelijk gerechtelijke gegevens en eventueel ook persoonsgegevens als vermeld in artikel 9 AVG als het niet-fiscale invorderingen betreft. Hierop kan gerepliceerd worden dat de in artikel 9 AVG vermelde persoonsgegevens niet van toepassing zijn in het kader van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Er kan evenwel niet worden uitgesloten dat VLABEL op geen enkel ogenblik de in artikel 10 AVG vermelde persoonsgegevens verwerkt. In artikel 21 van het voorontwerp van decreet (artikel 20 van het ontwerp van decreet) worden de gerechtelijke gegevens reeds vermeld bij de categorieën van persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 18 van dit decreet. In de memorie van toelichting wordt toegevoegd en verduidelijkt dat onder gerechtelijke gegevens ook strafrechtelijke gegevens worden bedoeld.

In randnummer 19 geeft de VTC mee dat de bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en 10 AVG strengere beveiligingsmaatregelen behoeven. VLABEL zal het nodige doen opdat de verplichtingen voortkomende uit de AVG worden nageleefd. De specificering van beveiligingsmaatregelen moet evenwel in principe niet in de wetgeving worden opgenomen (zie randnummer 34). Daarnaast stelt de VTC in randnummer 20 dat andere maatregelen kunnen worden geformuleerd op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling. Bovendien is de VTC in randnummer 27 van mening dat het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling verplicht zal zijn. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling wordt op advies van de Data Protection Officer van VLABEL opgemaakt.

26. De VTC verwijst in randnummer 21 naar de doeleinden, meer bepaald om de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en om de invordering van de toebehoren te kunnen verzekeren. In randnummer 23 bevestigt de VTC dat deze doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn. Een aanpassing of repliek hieromtrent is niet vereist.

27. De VTC bespreekt in randnummers 32-40 de categorieën van persoonsgegevens.

In randnummer 33 wijst de VTC op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer. Dit behoeft geen aanpassing, noch repliek.

Aan de opmerking in randnummer 34, m.b.t. de persoonlijke identificatiegegevens bij de categorieën van persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 18 van dit decreet, wordt tegemoetgekomen door in de memorie van toelichting het woord "achternaam" te vervangen door "naam". Het gebruik van het woord "naam" is een correct begrip.

De aanbeveling van de VTC in randnummer 38 om de categorie van persoonsgegevens "leef- en consumptiegewoonten" te vervangen door "eigendom van onroerend goed" wordt niet gevolgd. Situaties zoals vruchtgebruik van een onroerend goed en rechten in onroerende goederen in het buitenland die in het kader van de onderzoeksbevoegdheden kunnen worden verwerkt, lijken hier niet onder te vallen, waardoor de categorie "eigendom van onroerend goed" te beperkt zou zijn wat de formulering betreft. Om deze redenen is het aangewezen om de categorie "leef- en consumptiegewoonten" te behouden. Er wordt opgemerkt dat de Raad van State ook een opmerking heeft gemaakt m.b.t. deze categorie van persoonsgegevens, zie randnummer 46.

28. In randnummers 41-43 bespreekt de VTC de categorieën van ontvangers. Op de opmerking in randnummer 43 om in artikel 23, §2, van het voorontwerp van decreet (artikel 22, §2, van het ontwerp van decreet) te voorzien dat de derde de persoonsgegevens dient te vernietigen na de tijd die nodig is voor de uitvoering van de

gevraagde handelingen kan gerepliceerd worden als volgt. Artikel 23, §2, van het voorontwerp van decreet (artikel 22, §2, van het ontwerp van decreet) bepaalt uitdrukkelijk dat de derde alleen over de beoogde persoonsgegevens mag beschikken gedurende de tijd die nodig is voor de uitvoering van de gevraagde handelingen. Hieruit volgt dat de derde niet langer dan nodig over deze persoonsgegevens beschikt. Bijgevolg dient het ontwerp van decreet op dit punt niet te worden aangepast. In de memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat de derde niet langer dan nodig over de persoonsgegevens beschikt.

29. In randnummer 44 wijst de VTC erop dat de toegang tot de gevraagde persoonsgegevens alleen kan worden opengesteld voor de taken en het werkgebied waarvoor elke medewerker bevoegd is. Een aanpassing of repliek hieromtrent is niet vereist.

30. In randnummer 45 verwijst de VTC naar de toepasselijke regelgeving in verband met het afsluiten van protocollen voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. Een aanpassing hieromtrent is niet vereist.

31. De VTC formuleert in randnummers 47-50 geen opmerkingen bij de bewaartermijn voor de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 18 van dit decreet (artikel 24 van het voorontwerp van decreet – artikel 23 van het ontwerp van decreet) en bij de delegatie aan de Vlaamse Regering (artikel 25 van het voorontwerp van decreet – artikel 24 van het ontwerp van decreet).

32. In randnummer 52 stelt de VTC vast dat het voorontwerp van decreet geen bepalingen bevat voor de juistheid van de persoonsgegevens en de VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt. VLABEL zal het nodige doen opdat de verplichtingen voortkomende uit artikel 5.1.d AVG worden nageleefd.

33. De VTC stelt in randnummer 54 dat het aanbevolen is om het ontwerp aan te vullen met de door de AVG verplichte vermeldingen in de communicatie met de burger. De verwerkingsverantwoordelijke zal worden aangeduid in het uitvoeringsbesluit. Op deze manier weet de betrokkene tot wie hij zich moet richten voor de uitoefening van zijn rechten. VLABEL zal het nodige doen opdat de verplichtingen voortkomende uit de AVG worden nageleefd. De informatie zal samen met de rechten van de burger en diens mogelijkheid om hierover vragen te stellen, worden opgenomen in de privacy-verklaring. Bovendien is het vanuit legistisch standpunt niet wenselijk om regelgeving (meer bepaald uit de AVG) te herhalen in deze regelgeving, aangezien de Verordening rechtstreeks doorwerkt in de nationale rechtsorde.

34. In randnummers 55-59 wijst de VTC op een aantal beveiligingsmaatregelen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. In eerdere adviezen van de VTC wordt reeds opgemerkt dat de specificering van de maatregelen in principe niet in de wetgeving moet worden opgenomen (het advies wetgeving VTC nr. 2020/09 van 24 maart 2020, het advies wetgeving VTC nr. 2021/98 van 14 december 2021 en het advies wetgeving VTC nr. 2022/055 van 14 juni 2022). Bijgevolg wordt het ontwerp van decreet op dit punt niet aangepast. In de gegevensbeschermingseffectbeoordeling worden de risico's opgenomen en hoe deze risico's kunnen worden beperkt. In een protocol of in de toekomst eender welke andere vorm van afsprakenkader worden de beveiligingsmaatregelen die worden getroffen vermeld.

Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit

35. Op 12 juni 2023 deelde de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) per e-mail mee dat de GBA op de zitting van 9 juni 2023 heeft beslist om voor het voorgelegd voorontwerp van decreet te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten.

Er werden geen aanpassingen aan de principieel goedgekeurde tekst doorgevoerd naar aanleiding van dit advies.

Advies van de Raad van State

36. De Raad van State bracht op 22 december 2023 een advies uit, met het nummer 74.065/1.

37. In randnummer 3 stelt de Raad van State dat de draagwijdte van het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen” zoals gedefinieerd in artikel 2, 2°, van het voorontwerp van decreet niet duidelijk is en minstens vatbaar is voor een verschillende uitlegging. De Raad van State adviseert om, in het geval hierover een definitie in het ontwerp van decreet wordt opgenomen, een meer en beter uitgewerkte omschrijving te voorzien waarbij de omschrijving van het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen” in artikel 2, §1, 8°, van het federale Wetboek van 13 april 2019 van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen gebeurlijk als inspiratiebron kan dienen. Om aan de opmerking van de Raad van State tegemoet te komen wordt de definitie van het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen” aangepast in artikel 2, 2°, van het ontwerp van decreet. In de memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat elke fiscale heffing niet onder de definitie van niet-fiscale schuldvorderingen valt.

38. Volgens de Raad van State kan overeenkomstig artikel 3, eerste lid, van het voorontwerp van decreet een overheidsinstantie er zelf over beslissen of zij toepassing wenst te maken van het ontworpen decreet. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de decreetgever het toepassingsgebied vastlegt. De overheidsinstantie die onder het ‘comply or explain’-principe valt, kan daarbij beslissen om de bepalingen van het decreet niet toe te passen. Elke overheidsinstantie kent hierbij best de aard van haar eigen niet-fiscale schuldvorderingen en is op die manier het best geplaatst om te beslissen om de bepalingen van het decreet niet toe te passen.

De opmerking van de Raad van State in randnummer 4 om in verband met het toepassingsgebied een meer uitgewerkte decretale basis op te nemen waarbij desgevallend in een minimale tussenkomst van de Vlaamse Regering wordt voorzien (bv. om een lijst van overheidsinstanties waarop de ontworpen regeling wordt toegepast vast te stellen), wordt niet gevolgd. Deze opmerking gaat in tegen de doelstelling die met de nieuwe regelgeving beoogd wordt, namelijk het vermijden dat de regelgeving telkens moet worden aangepast bijvoorbeeld bij een nieuw opgericht agentschap, bij een naamswijziging of in het geval van een fusie. Daarnaast zijn er nog andere decreten (bv. het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019) waarbij de overheidsinstanties die onder het toepassingsgebied vallen niet in een lijst worden vastgesteld. Het besluit van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie omvat onder meer een overzicht van het departement en de agentschappen per beleidsdomein. Er wordt ook verwezen naar het organisatieregister (“Wegwijs organisatie”; <https://wegwijs.vlaanderen.be/#/organisations>).

De Raad van State is van oordeel dat de regeling in artikel 3 van het voorontwerp van decreet op gespannen voet staat met het rechtszekerheidsbeginsel omdat niet wordt bepaald of en hoe zal blijken dat een overheidsinstantie er al dan niet voor heeft gekozen om met VLABEL samen te werken voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren. Artikel 3 wordt in het ontwerp van decreet aangepast. Er wordt geopteerd om het artikel 3 onder te verdelen in 2 paragrafen. De inhoud van artikel 3 van het voorontwerp van decreet vormt paragraaf 1. De nieuwe paragraaf 2, 1°, bepaalt dat de overheidsinstanties die de bepalingen van het decreet toepassen worden bekendgemaakt op de website van VLABEL (= de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie). Ingevolge de nieuwe paragraaf 2 wordt het rechtszekerheidsbeginsel gerespecteerd aangezien derden er kennis van kunnen nemen dat de overheidsinstanties die samenwerken met VLABEL aan de hand van een geactualiseerd overzicht worden bekendgemaakt op de website van VLABEL. Doordat het

een geactualiseerd overzicht zal zijn, wordt tegemoetgekomen aan de opmerking van de Raad van State. Dit is naar analogie met de toepassing van artikel 7 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

De Raad van State stelt zich de vraag of het de bedoeling is dat effectief alle schuldvorderingen in aanmerking komen voor de ontworpen regeling, inclusief die welke betrekking hebben op het privaat domein van de overheidsinstanties. De overheidsinstanties die onder het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering vallen, kunnen voor alle of enkele van hun onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren een samenwerking aangaan met VLABEL. De departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen zullen in het geval zij geen samenwerking willen of kunnen aangaan met VLABEL voor alle of bepaalde onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren dit moeten verantwoorden. Dit wordt verduidelijkt in paragraaf 1 van artikel 3 van het ontwerp van decreet. In de nieuwe paragraaf 2, 2°, van artikel 3 van het ontwerp van decreet wordt bepaald dat de niet-fiscale schuldvorderingen die worden geïnd of teruggevorderd door de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen en die worden ingevorderd door VLABEL eveneens zullen worden bekendgemaakt op de website van VLABEL.

Er worden geen beperkingen opgelegd wat de aard van de niet-fiscale schuldvordering betreft. De niet-fiscale schuldvorderingen die betrekking hebben op het privaat domein van de overheidsinstanties vallen dus ook onder de ontworpen regeling. De Raad van State verwijst in voetnoot 9 naar het arrest van het Grondwettelijk Hof van 18 mei 2017 nr. 62/2017, B.7.2 en stelt de vraag of daar sprake kan zijn van een mogelijk bevoegdheidsprobleem. Hierop kan gerepliceerd worden dat het Grondwettelijk Hof in het aangehaalde arrest heeft geoordeeld dat de autonomie die bij artikel 6, §1, VIII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna 'BWHI') aan de gewesten is toegekend, geen betekenis zou hebben indien een verschil in behandeling tussen adressaten van, enerzijds, federale regels en, anderzijds, gewestelijke regels in analoge aangelegenheden, als zodanig strijdig zou worden geacht met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Deze redenering van het Grondwettelijk Hof inzake artikel 6, §1, VIII, BWHI met betrekking tot de ondergeschikte besturen, kan eveneens worden gevolgd ten aanzien van de andere gewestaangelegenheden en de gemeenschapsaangelegenheden. De opmerking van de Raad van State dat het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheidsbeginsel mogelijks in het gedrang komt, wordt hierna besproken in randnummer 40.

39. De Raad van State stelt dat sommige delegatiebepalingen in dermate algemene bewoordingen geredigeerd zijn dat de draagwijdte ervan onduidelijk is of dat de vraag kan worden gesteld hoe deze delegatiebepalingen zich verhouden tot wat al in het voorontwerp van decreet wordt geregeld. Deze bepalingen zijn nodig om een delegatie aan de Vlaamse Regering te voorzien om nadere regels over de invordering of over de verwerking van persoonsgegevens uit te werken. In randnummer 5.1 tot en met randnummer 5.8 formuleert de Raad van State opmerkingen over de delegatiebepalingen. Hierop wordt het volgende gerepliceerd:

- Zoals de Raad van State in randnummer 5.1 suggereert wordt artikel 7 van het ontwerp van decreet verduidelijkt door de woorden "en kan de regels bepalen voor de invordering" te vervangen door de woorden "en kan de nadere regels bepalen voor de invordering". De opmerking van de Raad van State om de term "modaliteiten" het best te vervangen door "nadere regels" wordt gevolgd en de memorie van toelichting wordt aangepast.
- De Raad van State oordeelt in randnummer 5.2 dat de delegatiebepaling van artikel 8, §2, van het voorontwerp van decreet moet worden gespecificeerd. De betrokken bepaling wordt aangepast en de memorie van toelichting wordt verduidelijkt. De rechtstreekse vervolging is gericht tegen de schuldenaar. Er wordt geen afbreuk gedaan aan de middelen tot tenuitvoerlegging die kunnen worden toegepast ten aanzien van de schuldenaar (bv. het uitvoerend beslag op roerende goederen) en die opgenomen zijn in het Gerechtelijk Wetboek. Het Gerechtelijk Wetboek wordt als suppletief recht toegepast. Het is niet uitgesloten dat in het kader van een

- verdere optimalisatie van het invorderingsproces, de Vlaamse Regering in de toekomst zal beslissen om in het uitvoeringsbesluit af te wijken van het Gerechtelijk Wetboek. In de mate dat in het uitvoeringsbesluit bepalingen worden opgenomen die een afwijking inhouden op het Gerechtelijk Wetboek, kan die afwijking verantwoord worden op basis van een analoge redenering zoals uitgewerkt is bij de repliek op het advies van de Raad van State over artikel 9 van het voorontwerp van decreet (zie volgend punt).
- De Raad van State stelt in randnummer 5.3 vast dat in de delegatiebepaling van artikel 9, tweede lid, van het voorontwerp van decreet niet specifiek een rechtsgrond kan worden gezien voor de toepassing van het vereenvoudigd derdenbeslag en dat het niet duidelijk is welke de "regels" over de onrechtstreekse vervolging zijn. Hierop kan gerepliceerd worden dat het vereenvoudigd derdenbeslag onder de onrechtstreekse vervolging valt. Het gaat om een vervolging ten aanzien van een derde. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de wijze van de onrechtstreekse vervolging te regelen. De mogelijkheid om gebruik te maken van de procedure van vereenvoudigd derdenbeslag met aangetekende brieven en het elektronisch vereenvoudigd derdenbeslag (door middel van een procedure waarbij informatietechnieken worden gebruikt) is reeds voorzien in artikel 3.10.3.3.1 van het besluit Vlaamse Codex Fiscaliteit van 20 december 2013 (hierna 'BVCF'), in artikel 2*bis* van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in artikel 2/1 van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest. De vraag of de Vlaamse decreetgever een eigen regeling kan voorzien met betrekking tot de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen werd in het verleden door de Raad van State positief beantwoord (*Parl.St.* VI.Parl. 1994-1995, nr. 655/1, p. 18 en *Parl.St.* VI.Parl. 1994-1995, nr. 656/1, p. 18). Het creëren van een eigen invorderingsinstrument kan als een onderdeel van de taak van algemeen belang, namelijk de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren overeenkomstig de bepalingen van dit decreet, worden beschouwd. Het invoeren van deze invorderingsmaatregel is vereist om het gewenste beleid op een doeltreffende wijze te voeren. Voor zover nodig, kan er hiervoor ook een beroep worden gedaan op de impliciete bevoegdheden (artikel 10 BWHI). In het kader van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen is het noodzakelijk dat de kosten die met invorderingsmaatregelen gepaard gaan doelmatig zijn. De kosten die verband houden met het vereenvoudigd derdenbeslag zijn zeer beperkt. In het Gerechtelijk Wetboek wordt het uitvoerend beslag onder derden door middel van een gerechtsdeurwaardersexploot geregeld. Het derdenbeslag leent zich tot een gedifferentieerde regeling en het vereenvoudigd derdenbeslag is gelijkaardig aan het derdenbeslag dat is uitgewerkt in de federale regelgeving (artikel 21 van het Wetboek van 13 april 2019 van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen). De weerslag van het vereenvoudigd derdenbeslag op de bevoegdheid van de federale overheid is slechts marginaal. Het verzet tegen het beslag door de schuldenaar gebeurt bij aangetekende brief. De verzetmogelijkheid bij aangetekende brief wordt ook voorzien in artikel 21 van het Wetboek van 13 april 2019 van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen en is hiermee evenredig. De Raad van State heeft in haar advies 38.670/2/V van 25 juli 2005, randnummer 5, bij een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging, voor wat betreft het vereenvoudigd beslag onder derden, van het koninklijk besluit tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 een verwijzing gemaakt naar de wijze om bijvoorbeeld via aangetekende brief verzet aan te tekenen tegen het beslag. Uit het voormelde advies kan worden afgeleid dat hiervoor dus niet altijd een gerechtelijke procedure conform het gemeen recht vereist is. In bepaalde gevallen, waaronder voormeld verzet tegen het beslag door de schuldenaar, zal het uitvoerend beslag onder derden alsnog moeten worden uitgevoerd door middel van een gerechtsdeurwaardersexploot op de wijze bepaald in artikel 1539 tot 1544 van het Gerechtelijk Wetboek (cf. artikel 3.10.3.3.2 BVCF).

De delegatiebepaling van artikel 9, tweede lid, van het voorontwerp van decreet wijkt niet af van de delegatiebepaling die wordt voorzien in artikel 2, vijfde lid, 1°, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in artikel 2, vijfde lid, 1°, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest.

De Raad van State oordeelde reeds eerder dat voormelde bepalingen de vereiste rechtsgrond vormen voor de regeling van de onrechtstreekse vervolging (advies 60.915/3 van 2 maart 2017, randnummer 4.2, en advies 62.071/3 van 28 september 2017, randnummer 2). Het door de Raad van State in voetnoot 11 aangehaalde advies 63.343/3 van 17 mei 2018 doet hieraan geen afbreuk. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de onderzoeksbevoegdheden decretaal worden verankerd in artikel 11 van het voorontwerp van decreet.

- Om aan de opmerking van de Raad van State in randnummer 5.4 tegemoet te komen wordt artikel 10 van het voorontwerp van decreet aangepast. Het begrip invorderingskosten en het begrip kosten van de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen hebben in de context van het decreet geen verschil in betekenis.
- In randnummer 5.5 stelt de Raad van State dat de delegatiebepaling van artikel 11, §2, van het voorontwerp van decreet te ruim en te onbepaald is. Daarnaast doet de bepaling volgens de Raad van State de vraag rijzen hoe zij zich verhoudt tot het bepaalde in artikel 11, §1, van het voorontwerp van decreet, waarin de onderzoeksbevoegdheden vrij gedetailleerd worden opgesomd met verwijzing naar bepalingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

Hierop kan gerepliceerd worden dat de aangelegenheden die krachtens de Grondwet voorbehouden worden aan de decreetgever steeds in het decreet geregeld worden. Bij de bedoelde delegatiebepaling wordt voorzien dat de Vlaamse Regering in een uitvoeringsbesluit regels kan bepalen in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden. De Vlaamse Regering kan bijvoorbeeld gemachtigd worden om de regels te bepalen omtrent de legitimatiekaart waarmee de bevoegde personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, zich steeds dienen te legitimeren bij het uitoefenen van specifieke controletaken. In het uitvoeringsbesluit kan uiteraard geen afbreuk worden gedaan aan de onderzoeksbevoegdheden die decretaal moeten worden geregeld en die worden voorzien in artikel 11, §1, van het voorontwerp van decreet. Artikel 11, §2, van het ontwerp van decreet wordt wel verder afgebakend in die zin dat de woorden "de regels bepalen voor de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden" worden vervangen door de woorden "de nadere regels bepalen voor de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden".

- In randnummer 5.6 merkt de Raad van State op dat het niet duidelijk is welke bijkomende regels de Vlaamse Regering nog kan vaststellen betreffende het beroepsgeheim en de geheimhoudingsplicht. Volgens de Raad van State moet de delegatiebepaling van artikel 14 van het voorontwerp van decreet ofwel worden afgebakend ofwel, indien deze overbodig is, moet deze uit het voorontwerp van decreet worden weggelaten.

Op dit moment is er inderdaad geen behoefte dat de Vlaamse Regering bijkomende regels zal vaststellen inzake het beroepsgeheim en de geheimhoudingsplicht. Om die reden wordt de opmerking van de Raad van State gevolgd en wordt artikel 14 in het ontwerp van decreet en de daarbij horende toelichting in de memorie van toelichting weggelaten.

- In overeenstemming met de opmerking van de Raad van State in randnummer 5.7 worden in artikel 17 van het ontwerp van decreet (voordien artikel 18 van het voorontwerp van decreet) de woorden "kan de regels vaststellen voor de betalingsmodaliteiten" vervangen door de woorden "kan de nadere regels en de voorwaarden vaststellen voor de betalingsmodaliteiten".
- De opmerking van de Raad van State in randnummer 5.8 wordt gevolgd. In artikel 24 van het ontwerp van decreet (voordien artikel 25 van het voorontwerp van decreet) worden de woorden "kan de regels bepalen voor de verwerking van persoonsgegevens" vervangen door de woorden "kan de nadere regels bepalen voor de verwerking van persoonsgegevens".

40. In randnummer 6 verwijst de Raad van State naar het grondwettelijk gewaarborgde beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Dezelfde regels verzetten er zich overigens tegen dat categorieën van personen, die zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden, op identieke wijze worden behandeld, zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording bestaat.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de ontworpen maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

Zoals de Raad van State zelf aangeeft berust het verschil in behandeling tussen de actoren vermeld in artikel 3 van het voorontwerp van decreet en de private dienstverleners op een objectief criterium, namelijk de aard van de schuldeiser. De Raad van State licht toe dat het criterium pertinent moet zijn in het licht van de doelstelling om een eenvoudige procedure voor de inning van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen ter beschikking te stellen. Zoals in de memorie van toelichting reeds wordt uiteengezet is het de bedoeling om via de ontworpen regeling dure, omslachtige en tijdrovende procedures te vermijden, zodat dit kostenbesparend werkt voor de Vlaamse overheid. De Raad van State stelt vast dat dit een legitieme doelstelling lijkt te zijn en verwijst hiervoor naar het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 62/2017 van 18 mei 2017, B.7.1-B.7.2. Voor zover het echter gaat om overheden, optredend als private actoren, maakt de Raad van State de opmerking dat het voordeel van afwijkende of vereenvoudigde procedureregels zou worden toegekend zonder dat daarvoor een op het algemeen belang toegespitste verantwoording zou bestaan (voetnoot 9 van het advies van de Raad van State). Zoals in randnummer 38 toegelicht vallen de niet-fiscale schuldvorderingen die betrekking hebben op het privaat domein ook onder de toepassing van de bepalingen van dit decreet. Hierbij dient evenwel benadrukt te worden dat dezelfde aangehaalde argumenten blijven gelden indien het om schuldvorderingen met betrekking tot het privaat domein gaat. Er is een objectief criterium van onderscheid, namelijk de aard van de schuldeiser. Er is eveneens een legitieme doelstelling, namelijk een efficiënte, effectieve en uniforme manier van invorderen van niet-fiscale schuldvorderingen, zodat dit kostenbesparend werkt voor de Vlaamse overheid. Deze argumenten staan los van de aard van de schuldvordering. Bovendien is, ook na de invoering van het nieuw goederenrecht, het onderscheid tussen het publiek en privaat domein van de overheid in de praktijk niet altijd duidelijk te maken (zie onder andere S. De Winter, noot bij Cass. 15 maart 2018, *T.Gem.* 2019/2, p. 87, M. Reynebeau, "Concessies en accessoire opstalrechten – leidraad voor het notariaat", *Not.Fisc.M.* 2020/4, p. 86-109, W. Neven en M. Castelein, "Openbaar domein en domeingoederen in het nieuwe goederenrecht – Verankering zonder definitieve afbakening?" in *Nieuwsbrief Notariaat* 2021, nr. 3, p. 1-6). Naargelang schuldvorderingen betrekking hebben op het publiek dan wel het privaat domein van de overheid, kan dit leiden tot problemen en discussies over de te volgen invorderingsprocedure. Dit heeft een inefficiënte invordering tot gevolg, wat net het tegenovergestelde is van de doelstelling die beoogd wordt met de ontworpen regeling. Dergelijke problemen worden vermeden door binnen VLABEL met één duidelijke invorderingsprocedure te werken, ongeacht of de niet-fiscale schuldvorderingen betrekking hebben op het publiek of het privaat domein.

Aangezien de ontworpen regeling ook betrekking heeft op het privaat domein van de betrokken overheidsinstanties, moet in navolging van het advies van de Raad van State worden verantwoord waarom op dat punt niet alle overheidsinstanties, inclusief de overheidsinstanties die niet opteren voor de toepassing van de ontworpen regeling, op eenzelfde manier worden behandeld.

De verschillende behandeling tussen de overheidsinstanties naargelang zij al dan niet toepassing maken van de bepalingen van de ontworpen regeling geldt echter niet alleen voor de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen die betrekking hebben op het

privaat domein, maar geldt eveneens voor de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen met betrekking tot het publiek domein. Er wordt benadrukt dat het niet onevenredig is en het een legitieme keuze van de decreetgever is, wanneer zij stappen vooruit wil zetten in de centralisatie van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, om dit eerst te doen met de overheidsinstanties die hier vragende partij voor zijn en dat de afbakening van het toepassingsgebied wordt gemaakt vanuit het oogpunt van de types van overheidsinstanties die op dit moment samenwerken met VLABEL.

Daarnaast is voor de overheidsinstanties die onder het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering vallen, de samenwerking met VLABEL niet dwingend. In de memorie van toelichting bij artikel 3 van het voorontwerp van decreet werd toegelicht dat met het oog op meer uniformiteit, efficiëntie en effectiviteit op het vlak van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen binnen de Vlaamse overheid het redelijk is om het 'comply or explain'-principe toe te passen op de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid. Het 'comply or explain'-principe houdt in dat deze entiteiten de invorderingsprocedures via VLABEL moeten laten verlopen of anders moeten verantwoorden waarom ze dit niet (kunnen) doen. Het is dan ook een logisch gevolg van de ontworpen regeling dat er bepaalde overheidsinstanties niet zullen samenwerken met VLABEL voor de invordering van alle of enkele van hun niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren. Elke overheidsinstantie kent hierbij best de aard van haar eigen niet-fiscale schuldvorderingen en is op die manier het best geplaatst om te beslissen om al dan niet mee in te stappen in het systeem van de overheidsbrede invordering door VLABEL. De overheidsinstantie kan bijvoorbeeld van het gemeen recht afwijkende invorderingsmogelijkheden die decretaal werden voorzien, toepassen. Gelet op het feit dat de overheidsinstantie deze keuze zelf maakt, is het verschil in behandeling niet onevenredig. Voor de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen die onder het 'comply or explain'-principe vallen, is de voorziene 'explain' een waarborg dat zij bepaalde beweegredenen dienen te hebben waarom zij niet willen of kunnen samenwerken met VLABEL.

Tot slot moet er volgens de Raad van State over worden gewaakt dat de regeling geen onevenredige beperking van de rechten van schuldenaars inhoudt en dat, voor zover er een ongelijke behandeling in het leven wordt geroepen tussen de schuldenaars al naargelang de invordering van hun niet-fiscale schulden al dan niet gebeurt met toepassing van de bepalingen van het ontworpen decreet, daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording kan worden gegeven. Als de vergelijking wordt gemaakt tussen de categorie van personen die onder de ontworpen regeling vallen en de categorie van personen die onder het gerechtelijk recht vallen, dient hierbij vooreerst te worden vastgesteld dat zij zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden. Gelet daarop is een onderscheiden behandeling reeds verantwoord. De eerste categorie betreft immers uitsluitend schuldenaren van de overheid waarbij de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren wordt toevertrouwd aan VLABEL. Hierbij kan worden opgemerkt dat ook het huidige decreet en besluit niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en het huidige decreet en besluit niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest vandaag ook reeds bepalingen voorzien die een van het gerechtelijk recht afwijkende regeling bevatten (bv. het creëren van een uitvoerbare titel, namelijk het dwangschrift of het leggen van een vereenvoudigd derdenbeslag). Er kan in deze context ook worden verwezen naar het gerechtelijk recht afwijkend instrumentarium in het federale Wetboek van 13 april 2019 van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen en naar de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (hierna 'VCF') en de BVCF voor de invordering van fiscale schuldvorderingen.

Voor zover de twee categorieën (schuldenaars bij de overheid van niet-fiscale schuldvorderingen onderworpen aan de ontworpen regeling en schuldenaars onderworpen aan het gerechtelijk recht) zich toch in een gelijke situatie bevinden (bv. omwille van de niet-fiscale aard van de schuldvordering) dient vastgesteld te worden dat er een redelijke verantwoording is voor het gemaakte onderscheid. Wat betreft het beoogde doel is het duidelijk dat door het creëren van de mogelijkheid van een overheidsbrede invordering van

niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL dit zal leiden tot een efficiëntere en effectievere invordering. In die zin lijkt het gemaakte onderscheid (kijken naar de hoedanigheid van de schuldeiser, veeleer dan naar de aard van de schuldvordering om de ontworpen regeling toe te passen) te verantwoorden in het licht van het doel van de ontworpen regeling. Bovendien komt het uiteraard aan de schuldeisers zelf toe om de wijze van invordering van hun niet-fiscale schuldvorderingen te bepalen. Schuldeisers hebben immers ook de keuze om te opteren voor bijvoorbeeld roerend beslag, onroerend beslag, bewarende maatregelen,.... Overeenkomstig artikel 7 en 8 van de Hypotheekwet (thans artikel 3.35 en 3.36 van het Burgerlijk Wetboek) staat de schuldenaar met zijn volledige vermogen in om zijn verbintenissen na te leven en heeft de schuldeiser de vrije keuze van de goederen die hij wenst uit te winnen (E. Dirix, *Beslag*, APR, Kluwer, 2018, nr. 34, 50, 125, 482 en 774). Op dezelfde manier hebben de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet kunnen toepassen de mogelijkheid om al dan niet samen te werken met VLABEL. Uiteindelijk zal de evenredigheid van de ontworpen regeling ook moeten worden beoordeeld samen met het uitvoeringsbesluit dat nog zal moeten worden goedgekeurd. De grondwettelijke waarborgen voor de bescherming van het privéleven van de schuldenaar in verband met de onderzoeksbevoegdheden die worden geregeld in dit decreet wijken niet af van deze die worden voorzien in de VCF (zie randnummer 44) en zijn hiermee evenredig.

41. In randnummer 7 merkt de Raad van State op dat de aard en de rechtsgevolgen van de melding door de in artikel 3, tweede lid, van het voorontwerp van decreet, bedoelde overheidsinstanties duidelijkheidshalve het best in de tekst van het voorontwerp van decreet tot uitdrukking zouden worden gebracht. Om hieraan tegemoet te komen wordt in paragraaf 1 van artikel 3 van het ontwerp van decreet na het tweede lid een nieuw lid ingevoegd. Daarnaast heeft de Raad van State opgemerkt dat de mogelijkheid van een partiële toepassing van het ontworpen decreet duidelijkheidshalve het best in de tekst van het voorontwerp van decreet tot uitdrukking zou worden gebracht. Deze opmerking werd reeds behandeld (zie randnummer 38).

De samenwerking met VLABEL is niet dwingend voor de overheidsinstanties die onder het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering vallen. Ook bij de toepassing van het 'comply or explain'-principe hebben de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen nog steeds de mogelijkheid om geen samenwerking aan te gaan met VLABEL voor de invordering van alle of enkele van hun onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren, mits zij dit verantwoorden. Een schriftelijke melding hiervan is voldoende. Als een departement of een intern verzelfstandigd agentschap niet onderworpen wil of kan worden aan de bepalingen van het decreet voor alle of bepaalde onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren en hiervoor beweegredenen meedeelt, is voldaan aan de 'explain'-vereiste. Zoals in randnummer 38 toegelicht worden de overheidsinstanties die de bepalingen van het decreet toepassen en de niet-fiscale schuldvorderingen die VLABEL invordert voor rekening van die overheidsinstanties, bekendgemaakt op de website van VLABEL (= de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie). Een departement of intern verzelfstandigd agentschap dat niet met VLABEL samenwerkt, zal niet terug te vinden zijn in het overzicht op de website van VLABEL en hieruit kan worden geconcludeerd dat die overheidsinstantie niet met VLABEL wil of kan samenwerken voor de invordering van alle onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren. Een departement of intern verzelfstandigd agentschap dat samenwerkt met VLABEL voor bepaalde onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zal worden bekendgemaakt op de website van VLABEL. De niet-fiscale schuldvorderingen die niet worden opgelijst bij die overheidsinstantie worden niet ingevorderd door VLABEL.

De Raad van State merkt op dat de opdracht die in artikel 3, derde lid, van het voorontwerp van decreet wordt gegeven aan de Vlaamse Regering er in kan bestaan om de "nadere regels" van de betrokken melding te bepalen. Er wordt gevolg gegeven aan deze opmerking door in paragraaf 1, vierde lid, van artikel 3 van het ontwerp van decreet de woorden "bepaalt de regels voor de melding" te vervangen door de woorden "bepaalt de nadere regels voor de melding".

42. In randnummer 8.1 verwijst de Raad van State naar artikel 4, eerste lid, van het voorontwerp van decreet waarbij de Vlaamse Regering de personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aanstelt en hen belast met de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en met de invordering van de toebehoren. Daarnaast verwijst de Raad van State naar de memorie van toelichting waarin wordt toegelicht dat er nog een uitvoeringsbesluit zal worden genomen waarin VLABEL zal worden aangeduid als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voor de desbetreffende invorderingen. De Raad van State geeft hierbij een weergave van hetgeen de gemachtigde heeft verklaard. Een aanpassing of repliek hieromtrent is niet vereist.

De Raad van State stelt in randnummer 8.2 dat het aanbevolen is om in artikel 2 van het voorontwerp van decreet een definitie op te nemen van de begrippen “onbetwiste niet-fiscale schuldvorderingen” en “opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen”. De opmerking van de Raad van State wordt gevolgd waardoor voormelde begrippen, die reeds toegelicht werden in de memorie van toelichting bij artikel 4 van het voorontwerp van decreet, uitdrukkelijk gedefinieerd worden in artikel 2 van het ontwerp van decreet.

In randnummer 8.3 verwijst de Raad van State naar artikel 4, tweede lid, van het voorontwerp van decreet waarin wordt bepaald dat de betrokken personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie handelen “voor rekening” van de overheidsinstanties die de bepalingen van het decreet toepassen. De Raad van State geeft hierbij de verduidelijking die de gemachtigde hieromtrent heeft gegeven weer. Zoals de Raad van State suggereert wordt deze verduidelijking in de memorie van toelichting opgenomen.

43. In randnummer 9 merkt de Raad van State op dat het niet duidelijk is wat in artikel 8, §1, derde lid, van het voorontwerp van decreet precies wordt bedoeld met de verwijzing naar deel V van het Gerechtelijk Wetboek en dat het dwangbevel van een andere aard is dan de titels waarop deel V betrekking heeft. Het dwangbevel is echter een middel van tenuitvoerlegging vermeld in deel V, titel III, van het Gerechtelijk Wetboek. Hieromtrent dient te worden opgemerkt dat ingevolge artikel 8, §1, derde lid, van het voorontwerp van decreet het Gerechtelijk Wetboek expliciet als suppletief recht wordt toegepast. De invordering door middel van een dwangbevel gebeurt door een gerechtsdeurwaarder. De gerechtsdeurwaarder zal geen dwangbevel kunnen betekenen als hij niet in het bezit wordt gesteld van een uitvoerbare titel, zijnde het dwangschrift (artikel 1494 van het Gerechtelijk Wetboek). Bij het opstellen van het dwangbevel zal de gerechtsdeurwaarder ook rekening moeten houden met enkele formaliteiten (bijvoorbeeld overeenkomstig artikel 1500 van het Gerechtelijk Wetboek moet het dwangbevel de woonstkeuze en op straffe van nietigheid de tekst van artikel 1506/1 van het Gerechtelijk Wetboek bevatten). De bepaling wordt verduidelijkt en dit naar analogie met andere decreten (bv. artikel 6.51, derde lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 en artikel 63, derde lid, van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen) waarin naar deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging wordt verwezen.

44. De Raad van State suggereert in randnummer 10 om de zinsnede “zonder de beperkingen”, in artikel 11, §1, tweede lid, van het voorontwerp van decreet nader te verduidelijken in de memorie van toelichting en hieraan wordt tegemoetgekomen. Volgens de Raad van State bestaat er een onderscheid tussen de onderzoeksbevoegdheden die worden geregeld in het voorontwerp van decreet (niet-fiscale schuldvorderingen) en de onderzoeksbevoegdheden die worden beoogd in de VCF (fiscale schuldvorderingen) en is er een verschil in behandeling op het vlak van de omvang van de grondwettelijke waarborgen voor de bescherming van het privéleven tussen schuldenaars van fiscale schuldvorderingen en schuldenaars van niet-fiscale schuldvorderingen. De Raad van State stelt dat het onderscheid moet worden verantwoord. Hierop kan gerepliceerd worden dat in paragraaf 1, eerste lid, van artikel 11 van het voorontwerp van decreet een verwijzing

wordt gemaakt naar de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 3.13.1.2.1 tot en met 3.13.1.2.3, artikel 3.13.1.2.5 en 3.13.1.2.6, artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6, artikel 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 VCF. Artikel 3.13.1.2.6 VCF omvat de regeling van het plaatsbezoek en wordt onverkort toegepast om de vermogenssituatie van de schuldenaar vast te stellen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. De omvang van de grondwettelijke waarborgen voor de bescherming van het privéleven voor schuldenaars van fiscale schuldvorderingen en schuldenaars van niet-fiscale schuldvorderingen is dus gelijk. De zinsnede “zonder de beperkingen” in paragraaf 1, tweede lid, van artikel 11 van het voorontwerp van decreet staat volledig los van de toepassing van artikel 3.13.1.2.6 VCF. Voormelde redenering kan eveneens worden toegepast op de andere aangehaalde artikelen in paragraaf 1, eerste lid, van artikel 11 van het voorontwerp van decreet waarbij bepaalde grondwettelijke waarborgen aan de orde kunnen zijn. Die zinsnede bestaat ook in de VCF, namelijk in artikel 3.13.1.2.7, tweede lid, VCF en de toepassing van paragraaf 1, tweede lid, van artikel 11 van het voorontwerp van decreet situeert zich in het kader van een onderzoek tot het leggen van beslag op een rekening. Paragraaf 1, tweede lid, van artikel 11 van het voorontwerp van decreet verschilt inhoudelijk niet van en beoogt hetzelfde doel als artikel 3.13.1.2.7, tweede lid, VCF. Als er niet wordt gerefereerd naar de onderzoeksbevoegdheden die worden geregeld in de VCF betekent dit dat die bepaling niet geldt in de context van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen (bv. artikel 3.13.1.2.8, 3.13.1.2.9 en 3.13.1.3.7 VCF).

45. Om aan de opmerking van de Raad van State in randnummer 11 tegemoet te komen wordt het opschrift van de onderafdeling 2 van afdeling 5 aangepast als volgt: “Onderafdeling 2. Beroepsgeheim en geheimhoudingsplicht”.

46. In randnummer 12 stelt de Raad van State dat er met betrekking tot sommige van de in artikel 21 van het voorontwerp van decreet opgesomde categorieën van persoonsgegevens kan worden betwijfeld of de verwerking ervan wel noodzakelijk is voor het bereiken van de doelstelling zoals omschreven in artikel 19 van het voorontwerp van decreet, bijvoorbeeld voor “de persoonlijke kenmerken” en “de leef- en consumptiegewoonten”. De Raad van State adviseert om ofwel de betrokken categorieën nader af te bakenen ofwel in de memorie van toelichting te verduidelijken om welke reden de desbetreffende categorie van persoonsgegevens noodzakelijkerwijze moet worden verwerkt met het oog op het realiseren van de taak van algemeen belang, vermeld in artikel 19 van het voorontwerp van decreet.

Hierop kan gerepliceerd worden dat de verwerkte persoonsgegevens in een specifiek dossier afhankelijk zijn van de concrete stappen tot invordering die worden ondernomen. Als bijvoorbeeld de gerechtsdeurwaarder overgaat tot opmaak van een dwangbevel, zullen er persoonsgegevens uit de categorie van persoonsgegevens “persoonlijke kenmerken” (artikel 20, 4°, van het ontwerp van decreet, dit was voordien artikel 21, 4°, van het voorontwerp van decreet) worden verwerkt. Het gaat hier dan om persoonlijke bijzonderheden waaronder bijvoorbeeld de geboortedatum. Wanneer er bij de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren, gegevens verwerkt worden over het bezit van onroerend goed, zullen er persoonsgegevens verwerkt worden uit de door de Raad van State aangehaalde categorie “de leef- en consumptiegewoonten”. Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State worden de aangehaalde categorieën in respectievelijk artikel 20, 4° en 9°, van het ontwerp van decreet wel nader decretaal afgebakend. Ook uit de categorieën van persoonsgegevens in artikel 20, 6° en 8°, van het ontwerp van decreet kunnen persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. De gegevens inzake het beroep en betrekking (artikel 20, 6°) zijn relevant in het kader van het onderzoek voor een mogelijk loonbeslag. De gegevens inzake gebouw- en woningkenmerken (artikel 20, 8°) kunnen bijvoorbeeld

worden verwerkt in het kader van het onderzoek voor een mogelijk huurbeslag. Gegevens inzake de samenstelling van het gezin (artikel 20, 7°) kunnen bijvoorbeeld verwerkt worden wanneer de in te vorderen niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren, overeenkomstig de toepasselijke regelgeving van de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van dit decreet, eveneens bij de echtgenoot of partner van de betrokkene kunnen worden ingevorderd, bijvoorbeeld de terugvordering van onverschuldigde betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Ingevolge de opmerking van de Raad van State wordt deze verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting.

De andere categorieën van persoonsgegevens opgenomen in artikel 20 van het ontwerp van decreet zijn reeds voldoende decretaal afgebakend dan wel gemotiveerd in de memorie van toelichting.

47. In randnummer 13 bij artikel 28 van het voorontwerp van decreet verwijst de Raad van State naar artikel 116 van het op 2 juni 2023 aan de afdeling Wetgeving voorgelegde voorontwerp van decreet 'tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving' dat artikel 13 van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies beoogt te vervangen en waarmee desgevallend zal moeten worden rekening gehouden. Ingevolge het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 dat wijzigingen van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies beoogt (VR 2023 1512 DOC.1823/2TER) is artikel 28 van het voorontwerp van decreet overbodig en wordt deze bepaling geschrapt in het ontwerp van decreet.

Naar aanleiding van voormelde opmerking van de Raad van State werd vastgesteld dat er zich een gelijkaardige problematiek voordoet bij artikel 35 van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging. Dit artikel werd immers opgeheven met ingang van 1 januari 2024. Om die reden is artikel 31 van het voorontwerp van decreet overbodig en wordt dit geschrapt in het ontwerp van decreet.

48. In overeenstemming met de opmerking van de Raad van State in randnummer 14 wordt de aanvang van artikel 30 van het ontwerp van decreet (voordien artikel 33 van het voorontwerp van decreet) als volgt gewijzigd: "In artikel 79, §3, tweede lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, gewijzigd bij het decreet van 31 maart 2023, wordt de zinsnede 'het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren' vervangen door ...".

49. In randnummer 15 beveelt de Raad van State aan om, met het oog op de duidelijkheid, de bedoeling, die in de memorie van toelichting wordt vermeld, dat de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren die vóór de inwerkingtreding van het ontworpen decreet ter invordering werden overgemaakt aan de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, worden afgehandeld volgens de bepalingen die van toepassing waren vóór de datum van inwerkingtreding van het ontworpen decreet, uitdrukkelijk in de tekst van artikel 35 van het voorontwerp van decreet op te nemen. Dit werd dan ook aangepast in artikel 32 van het ontwerp van decreet.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

50. Voorliggend ontwerp van decreet regelt tegelijkertijd gemeenschapsaangelegenheden als vermeld in de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet en gewestaangelegenheden als vermeld in artikel 39 van de Grondwet.

Wanneer elk van de bepalingen van het ontworpen decreet van toepassing is zowel wat de Vlaamse Gemeenschap als wat het Vlaamse Gewest betreft, is het toegestaan dat slechts één ontwerp van decreet wordt opgesteld.⁶

De ontworpen regeling heeft betrekking op de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen zowel voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren als voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren. Afhankelijk van de entiteit die een beroep doet op de diensten van VLABEL voor de invordering van haar niet-fiscale schuldvorderingen of van de concrete aangelegenheden waarop de niet-fiscale schuldvorderingen betrekking hebben, kunnen de invorderingsdossiers die aan VLABEL worden overgemaakt gemeenschaps- en/of gewestaangelegenheden betreffen. Dit ontwerp van decreet regelt bijgevolg zowel gemeenschaps- als gewestaangelegenheden.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Afdeling 1. Inleidende bepaling en definities

Artikel 1

Deze bepaling kadert het decreet in zijn bevoegdheidsverdelende context.

Wanneer elk van de bepalingen van het ontworpen decreet van toepassing is op zowel de Vlaamse Gemeenschap als het Vlaamse Gewest is het toegestaan dat slechts één ontwerp van decreet wordt opgesteld.⁷

Het decreet regelt tegelijkertijd gemeenschapsaangelegenheden als vermeld in de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet en gewestaangelegenheden als vermeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

In dit artikel worden de begrippen opgesomd en gedefinieerd die nodig zijn voor een goed begrip van dit decreet.

1° algemene verordening gegevensbescherming

Deze definitie is toegevoegd in het kader van de verwerking van persoonsgegevens en behoeft geen verdere toelichting.

2° niet-fiscale schuldvorderingen

⁶ Het advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving, nr. 25.048/1 van 10 april 1996 over een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Regering, *Parl.St.* VI. Parl., 1995-1996, nr. 293/1, p. 14-15.

⁷ Het advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving, nr. 25.048/1 van 10 april 1996 (cf. voetnoot 6).

De invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen wordt door de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van het decreet, toevertrouwd aan VLABEL. De niet-fiscale schuldvorderingen hebben betrekking op de aangelegenheden die worden vermeld in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en worden geregeld in de regelgeving van de overheidsinstanties die de niet-fiscale schuldvorderingen innen of terugvorderen. De aard van de schuld is niet-fiscaal en dient ruim te worden geïnterpreteerd, wat toegelicht kan worden aan de hand van een aantal voorbeelden. De oplistijng van onderstaande voorbeelden van niet-fiscale schuldvorderingen is niet limitatief:

- de terugvordering van ten onrechte toegekende subsidies;
- de terugvordering van ten onrechte uitgekeerde (schade)vergoedingen, bijdragen, waarborgen, steunmaatregelen en premies;
- de terugvordering van ten onrechte uitbetaalde salarissen, toelagen, vergoedingen, en/of sociale voordelen van personeelsleden;
- de invordering van bedragen die voortvloeien uit onbetaalde facturen;
- de invordering van bedragen die voortvloeien uit niet-nagekomen contractuele verplichtingen;
- de invordering van vergoedingen, bijdragen en retributies;
- de invordering van administratieve geldboeten.

Ingevolge het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat elke fiscale heffing niet onder de definitie van niet-fiscale schuldvorderingen valt.

In het verleden heeft de Raad van State gesteld dat er onduidelijkheden kunnen bestaan of de administratieve geldboeten onder het begrip onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, zoals initieel omschreven in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest, vallen. Vanaf eind 2017 zijn de vermelde decreten aangevuld met een verwijzing naar de invordering van administratieve geldboeten.⁸

In de definitie van niet-fiscale schuldvorderingen wordt er expliciet geduid dat als er een grond bestaat voor de administratieve geldboeten, deze onder het begrip niet-fiscale schuldvorderingen vallen door de woorden "in voorkomend geval met inbegrip van administratieve geldboeten" te vermelden. Door deze formulering is er geen betwisting meer mogelijk wat er met niet-fiscale schuldvorderingen wordt bedoeld en dient er geen afzonderlijke rechtsgrond te worden voorzien voor de administratieve geldboeten. De ruime omschrijving van het begrip niet-fiscale schuldvorderingen heeft als voordeel dat in dit decreet een kortere formulering van de aard van de schuld kan worden gehanteerd.

⁸ Artikel 3, 2° en 3°, artikel 4, 2°, artikel 6, 2° en 3°, en artikel 7, 2°, van het decreet van 8 december 2017 houdende bepalingen tot verdere regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, diverse fiscale bepalingen, en de overname van de dienst van de belasting op spelen en weddenschappen, de automatische ontspanningstoestellen en de openingsbelasting op slijterijen van gegiste dranken; *Parl.St.* VI.Parl., 2017-2018, nr. 1301/1, p. 4.

Er dient te worden benadrukt dat alleen de administratieve geldboeten kunnen worden ingevorderd en dat boeten van strafrechtelijke aard niet onder het begrip niet-fiscale schuldvorderingen vallen.

3° onbetwiste niet-fiscale schuldvorderingen

Met onbetwiste niet-fiscale schuldvorderingen wordt bedoeld dat de niet-fiscale schuldvorderingen vaststaand en definitief verschuldigd moeten zijn om te kunnen worden ingevorderd. Dit betekent onder meer dat er voor de ingevorderde bedragen geen administratieve beroepsprocedure of geen jurisdictionele procedure aanhangig werd gemaakt of dat een administratieve beroepsprocedure en/of jurisdictionele procedure werd opgestart en de beslissing/uitspraak ten gronde tot gevolg heeft dat de niet-fiscale schuldvorderingen definitief verschuldigd zijn.

4° opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen

Opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen zijn niet-fiscale schuldvorderingen waarvoor de betalingstermijn verstreken is.

5° toebehoren

De definitie van de toebehoren die wordt opgenomen in artikel 1/1 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in artikel 1/1 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest wordt ongewijzigd overgenomen. Met toebehoren worden alle interesten, invorderingskosten, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten bedoeld die verschuldigd kunnen zijn door de schuldenaar in geval van niet-tijdige betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen of in het kader van een gerechtelijke procedure.

Afdeling 2. Toepassingsgebied

Artikel 3

Het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering wordt op decretaal niveau omschreven.

In paragraaf 1, eerste lid, van dit artikel wordt het uitgangspunt van de toepassing van de overheidsbrede invordering voorzien en wordt opgesomd welke overheidsinstanties toepassing kunnen maken van de bepalingen van het decreet, namelijk:

- de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (bv. de departementen, de IVA's met en zonder rechtspersoonlijkheid, de publiekrechtelijk vormgegeven EVA's en de privaatrechtelijk vormgegeven EVA's. VLABEL is een IVA zonder

- rechtspersoonlijkheid en valt dus binnen het toepassingsgebied voor de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren die zij zelf kan innen of terugvorderen.);
- de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 4°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (bv. het Fonds voor Innoveren en Ondernemen, het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds en het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen);
 - de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement, vermeld in artikel I.3, 1°, b), van hetzelfde decreet (bv. de VREG);
 - de lokale overheden, vermeld in artikel I.3, 5°, van hetzelfde decreet, belast met de uitoefening van gedelegeerde aangelegenheden (bv. het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering Antwerpen vzw en het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering Gent vzw);
 - de vzw Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel.

De entiteiten van de Vlaamse overheid die worden vermeld in artikel I.3, 1°, b), artikel I.3, 2°, en artikel I.3, 4°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en die niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren kunnen innen of terugvorderen, kunnen toepassing maken van de bepalingen van het decreet.

De afbakening wordt gemaakt vanuit het oogpunt van de types van overheidsinstanties die op dit moment samenwerken met VLABEL.

Zo is er onder andere een samenwerking tussen VLABEL en de Vlaamse Regulator voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (hierna 'VREG') voor de invordering van haar niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren. De VREG is een autonome dienst die onder toezicht staat van het Vlaams Parlement zoals vermeld in artikel I.3, 1°, b), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De VREG is momenteel de enige autonome dienst die onder toezicht staat van het Vlaams Parlement.⁹ De autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement behoren ook tot het toepassingsgebied om enerzijds de bestaande samenwerking tussen VLABEL en VREG te behouden en om anderzijds potentiële nieuwe autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement onmiddellijk onder het toepassingsgebied te laten vallen.

Sinds 1 maart 2022 is VLABEL bevoegd om de onbetaalde retributies voor de cursus maatschappelijke oriëntatie en voor de test maatschappelijke oriëntatie, zoals vermeld in artikel 30, §3, eerste en tweede lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, in te vorderen.¹⁰ Deze retributies worden vanaf

⁹ Dit is de toestand in oktober 2022.

¹⁰ Artikel 1 en 65 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2021 tot wijziging van artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, tot wijziging van de regelgeving over het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid en tot bepaling van de inwerkingtreding van artikel 3 van het decreet van 22 december 2017 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018.

1 september 2023¹¹ niet alleen geïnd door het Agentschap Integratie en Inburgering, een entiteit van de Vlaamse overheid. Het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering Antwerpen vzw en het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering Gent vzw zijn in het kader van de opdracht om de integratie te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden in respectievelijk de stad Antwerpen en de stad Gent¹² bevoegd om de voormelde retributies te innen. Deze gedelegeerde opdracht betreft een gemeenschapsaangelegenheid, nl. het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen. De samenwerking tussen VLABEL en de twee gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen dient te worden behouden. De verzelfstandigde agentschappen die opgericht zijn door een provincie of een gemeente vallen onder de lokale overheden, vermeld in artikel I.3, 5°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Aangezien het, in overeenstemming met de uitgangspunten in de huidige decreten, niet de bedoeling is om de niet-fiscale schuldvorderingen van alle lokale overheden die worden vermeld in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 in te vorderen, wordt het toepassingsgebied verder afgebakend. De lokale overheden die door een delegatie van onder meer de decreetgever of de Vlaamse Regering belast worden met de uitoefening van de aangelegenheden, vermeld in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, kunnen toepassing maken van de bepalingen van het decreet.

De vzw Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel behoort ook tot het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering omdat deze sociale dienst niet-fiscale schuldvorderingen kan terugvorderen.

De overheidsinstanties die worden vermeld in paragraaf 1, eerste lid, van dit artikel vallen onder het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering en kunnen toepassing maken van de bepalingen van dit decreet. De samenwerking met VLABEL is niet dwingend voor de overheidsinstanties die onder het toepassingsgebied van dit decreet vallen.

Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering wordt vervolgens het 'comply or explain'-principe toegepast op de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid. Het 'comply or explain'-principe wordt geregeld in paragraaf 1, tweede lid, van artikel 3. Overeenkomstig het 'comply or explain'-principe moeten de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen de invorderingsprocedures in beginsel via VLABEL laten verlopen ('comply'). Als deze overheidsinstanties echter bepaalde beweegredenen hebben waarom zij niet willen of kunnen samenwerken met

¹¹ Artikel 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2022 tot bepaling van de inwerkingtreding van het participatie- en netwerktraject en de retributies voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie in het kader van het inburgeringstraject en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2016 houdende de uitvoering van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.

¹² In artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014 tot toekenning van taken en kerntaken aan een lokaal bestuur als vermeld in artikel 25, §1, eerste lid, 1°, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid wordt bepaald dat onder bepaalde voorwaarden de minister die opdracht zal toewijzen aan de stad Antwerpen en de stad Gent. Dit artikel voorziet eveneens de mogelijkheid dat een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap die opdracht opneemt.

VLABEL, dienen zij deze mee te delen ('explain'). De Vlaamse Regering wordt ermee belast de nadere regels omtrent deze mededeling te bepalen. Op basis van het 'comply or explain'-principe zullen de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen die niet willen of kunnen samenwerken met VLABEL bijgevolg nog steeds de mogelijkheid hebben om geen beroep te doen op de diensten van VLABEL, mits zij dit verantwoorden. Ingevolge het advies van de Raad van State wordt omwille van de duidelijkheid na het tweede lid een nieuw lid ingevoegd in paragraaf 1 van artikel 3. Hierin wordt bepaald dat een schriftelijke melding van de beweegredenen door de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen die niet willen of kunnen samenwerken met VLABEL volstaat om te voldoen aan de 'explain'-vereiste.

Gelet op het streven naar meer uniformiteit, efficiëntie en effectiviteit op het vlak van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen binnen de Vlaamse overheid is het redelijk om het 'comply or explain'-principe toe te passen op de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid.

De departementen en, desgevallend, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid vormen overeenkomstig artikel 1*bis* van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie samen een Vlaams ministerie. Daardoor is het logisch dat voor deze overheidsinstanties dezelfde regeling wordt uitgewerkt en allen aan het 'comply or explain'-principe worden onderworpen. Ook de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid worden aan dit principe onderworpen. Ondanks het feit dat deze agentschappen een eigen rechtspersoonlijkheid hebben, beschikken ze immers over een gelijkaardige operationele autonomie zoals de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid. De intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid staan ook onder het gezag van de Vlaamse Regering. Op dit punt kan het onderscheid gemaakt worden met bijvoorbeeld de extern verzelfstandigde agentschappen. De extern verzelfstandigde agentschappen beschikken immers over een verregaande autonomie en beschikken over specifieke kenmerken waardoor deze niet onderworpen worden aan het 'comply or explain'-principe. Ook de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie zijn niet onderworpen aan het 'comply or explain'-principe.

Aangezien ook de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement een bijzondere graad van onafhankelijkheid hebben ten aanzien van het beleid van de Vlaamse overheid, zijn deze instanties niet onderworpen aan het 'comply or explain'-principe.

Behoudens voor de overheidsinstanties die onder het 'comply or explain'-principe vallen, gebeurt de samenwerking tussen VLABEL en de overheidsinstanties die worden vermeld in paragraaf 1, eerste lid, van artikel 3 op vrijwillige basis. Deze overheidsinstanties die voor de invordering van hun niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren een beroep wensen te doen op de diensten van VLABEL kunnen zelf het initiatief nemen om een samenwerking aan te vragen bij VLABEL (= 'opt in'-principe). Aan deze vraag worden geen vormvereisten opgelegd. Deze overheidsinstanties zullen dan ook toepassing kunnen

maken van de bepalingen van het decreet. Het feit dat die overheidsinstanties reeds uitdrukkelijk vermeld worden in paragraaf 1, eerste lid, van artikel 3 heeft als voordeel dat bij een eventuele vrijwillige aansluiting de regelgeving niet dient te worden aangepast. Voor de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement wordt niet geraakt aan hun autonome karakter, doordat de samenwerking vrijwillig en op hun vraag kan worden opgestart.

Ingevolge het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de overheidsinstanties die onder het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering vallen voor alle of bepaalde onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren een samenwerking kunnen aangaan met VLABEL. De departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen zullen in het geval zij geen samenwerking willen of kunnen aangaan met VLABEL voor alle of bepaalde onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren dit moeten verantwoorden.

Paragraaf 2 van artikel 3 bepaalt dat de overheidsinstanties die de bepalingen van het decreet toepassen en de niet-fiscale schuldvorderingen die VLABEL invordert voor rekening van die overheidsinstanties, worden bekendgemaakt op de website van VLABEL (= de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie). Dit gebeurt aan de hand van een geactualiseerd overzicht. Als bijvoorbeeld een departement zowel administratieve geldboeten int als subsidies terugvordert en enkel voor de invordering van de administratieve geldboeten een beroep doet op de diensten van VLABEL, dan wordt op de website van VLABEL de naam van het departement en de aard van de niet-fiscale schuldvordering, namelijk administratieve geldboeten, bekendgemaakt.

Overeenkomstig artikel 2, tweede lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en artikel 2, tweede lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest moet er voor de openbare instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of van het Vlaamse Gewest aan een dubbele voorwaarde voldaan zijn opdat VLABEL hun niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren kan invorderen. Enerzijds is er een verzoek tot samenwerking vereist. Anderzijds dient de Vlaamse Regering aan dit verzoek haar akkoord te verlenen. Deze voorwaarden worden niet meer opgelegd aan de overheidsinstanties die toepassing kunnen maken van de bepalingen van het decreet omdat dit contradictorisch is met het principe van overheidsbrede invordering. Artikel III.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 dat voorziet dat deze vormvereisten gelden voor de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen wordt opgeheven (zie artikel 29).

Hoofdstuk 2. Invordering

Afdeling 1. Algemeen

Artikel 4

Dit artikel is gebaseerd op artikel 2, eerste lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en op artikel 2, eerste lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest. De Vlaamse Regering wijst de personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en om de toebehoren in te vorderen. Er zal nog een uitvoeringsbesluit worden genomen door de Vlaamse Regering waarin de Vlaamse Belastingdienst zal worden aangeduid als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren. De aangewezen personeelsleden handelen voor rekening van de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van dit decreet. In navolging van het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat VLABEL in eigen naam optreedt naar de schuldenaar toe en autonome beslissingen neemt (bv. het uitoefenen van welbepaalde onderzoeksbevoegdheden, het toepassen van de onrechtstreekse vervolging (bv. beslag op huurgelden), het toekennen van afbetalingsplannen, het vrijstellen van interesten,...). Er is eveneens duidelijk een eigen belang in hoofde van VLABEL, namelijk de uitvoering van een taak van algemeen belang. Concreet betreft het de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren conform de bepalingen van het decreet.

De aangewezen personeelsleden kunnen eveneens instaan voor de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren die VLABEL zelf kan innen of terugvorderen (bv. de terugvordering van de ten onrechte uitbetaalde jobbonus).

In het kader van de overheidsbrede invordering is het overbodig om te voorzien dat de Vlaamse Regering telkens de gewestelijke en gemeenschapsaangelegenheden uitdrukkelijk aanduidt en dit wordt bijgevolg niet mee overgenomen.

Artikel 5

Dit artikel is gebaseerd op artikel 2, zesde lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en op artikel 2, zesde lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest. Zowel in geval van vervolgingen bij een derde als in geval van vervolgingen bij de schuldenaar wordt de schuldenaar geïdentificeerd aan de hand van:

- het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen, in het geval de schuldenaar een rechtspersoon betreft;
- het rijksregisternummer of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, wanneer er geen identificatie via het rijksregisternummer kan gebeuren, in het geval de schuldenaar een natuurlijke persoon betreft.

Bijgevolg wordt ervoor geopteerd om hierover een algemene bepaling in dit decreet te verwerken. Artikel 5 vormt de vereiste rechtsgrond zodat de bevoegde personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, bij de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren het identificatienummer kunnen gebruiken om de schuldenaar te identificeren.

Artikel 6

Dit artikel is gebaseerd op de volgende artikelen:

- artikel 2, derde en vierde lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap;
- artikel 2, derde en vierde lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest.

De voormelde bepalingen worden opgesplitst in 2 artikelen. Artikel 6 bepaalt dat VLABEL bij de invordering onmiddellijk een uitvoerbare titel kan creëren en er dient aldus geen procedure voor de rechtbank aanhangig te worden gemaakt. De betekening van de uitvoerbare titel via de tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder wordt geregeld in artikel 8, zoals hierna verder wordt toegelicht.

De terminologie van in de voormelde bepalingen waarop artikel 6 is gebaseerd wordt gewijzigd omdat het bevoegde personeelslid van VLABEL, dat wordt aangesteld door de Vlaamse Regering, in de praktijk geen dwangbevel, maar een dwangschrift uitvaardigt, viseert en uitvoerbaar verklaart. Het dwangschrift vormt de uitvoerbare titel om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en om de toebehoren te kunnen invorderen.

Dit artikel betreft een algemene bepaling omdat het dwangschrift wordt opgemaakt voordat de vervolgingen worden ingesteld en dit zowel in geval van vervolgingen bij de schuldenaar (zie artikel 8) als in geval van vervolgingen bij een derde (zie artikel 9).

Artikel 7

In dit artikel wordt geregeld dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om de bevoegdheden van de met de invordering belaste personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, af te bakenen en om de nadere regels met betrekking tot de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren uit te werken.

Afdeling 2. Rechtstreekse vervolging**Artikel 8**

In paragraaf 1 van dit artikel wordt uitgewerkt dat het dwangschrift, vermeld in artikel 6, de gerechtsdeurwaarder machtigt om over te gaan tot de betekening van een dwangbevel en bij gebrek aan betaling binnen vierentwintig uur tot het leggen van een beslag. Op basis van het dwangschrift kan de gerechtsdeurwaarder een dwangbevel betekenen. Het dwangschrift zal dus niet in alle gevallen leiden tot de betekening van een dwangbevel. Het betreft een rechtstreekse vervolging omdat er wordt ingevorderd bij de schuldenaar.

Daarnaast regelt paragraaf 1 van dit artikel een aantal regels over de rechtstreekse vervolging van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. In het dwangbevel wordt er een verwijzing gemaakt naar het dwangschrift. Het dwangschrift, dat de uitvoerbare titel vormt, wordt samen met het dwangbevel betekend. De schuldenaar wordt aldus op de hoogte gebracht van de uitvoerbare titel op basis waarvan de vervolgingen kunnen worden ingesteld.

Een gerechtsdeurwaarder die is overgegaan tot de betekening van een dwangbevel zal na de ontvangst van een gedeelte van het verschuldigde bedrag dat is opgenomen in het dwangbevel de mogelijkheid hebben om de vervolgingen verder te zetten totdat een volledige betaling wordt ontvangen.

Behoudens afwijkende bepalingen zijn op het dwangbevel de bepalingen van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging van toepassing. Het Gerechtelijk Wetboek wordt als suppletief recht toegepast.

In paragraaf 2 van dit artikel wordt uitdrukkelijk vermeld dat de Vlaamse Regering de nadere regels met het oog op de toepassing van de rechtstreekse vervolging kan bepalen. Daarnaast kan de Vlaamse Regering ook de nadere regels bepalen over de werkwijze die wordt gehanteerd nadat de rechtstreekse vervolging werd toegepast (bv. de bestemming van de opbrengst van de verkoop van de inbeslaggenomen goederen).

Afdeling 3. Onrechtstreekse vervolging

Artikel 9

Naast de invorderingsprocedure via een gerechtsdeurwaarder, kan VLABEL zelf invorderingsmogelijkheden onderzoeken en toepassen. De vervolging ten aanzien van een derde omvat de onrechtstreekse vervolging (bv. loonbeslag, beslag op vakantiegeld, beslag op rekening, beslag op huurgelden, beslag op teruggave van FOD Financiën). Zoals in artikel 8 vermeld, wordt de schuldenaar in kennis gesteld van het dwangschrift bij de betekening van het dwangbevel. Als er geen dwangbevel wordt of kon worden betekend via de tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder, wordt het dwangschrift door het bevoegde personeelslid van VLABEL, dat wordt aangesteld door de Vlaamse Regering, naar de schuldenaar verzonden voordat er toepassing wordt gemaakt van de onrechtstreekse vervolging. Deze vereiste is niet nieuw en is momenteel opgenomen in artikel 2*bis*, derde lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in artikel 2/1, derde lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest bij het leggen van een vereenvoudigd derdenbeslag. Gelet op de samenhang met artikel 8 wordt de vereiste om de schuldenaar in kennis te stellen van het dwangschrift in het geval VLABEL een onrechtstreekse vervolging wenst in te stellen decretaal verankerd in het eerste lid van dit artikel.

Ingevolge een punctueel element dat wordt vermeld in het advies van de Inspectie van Financiën van 28 maart 2023, is het eerste lid van dit artikel verduidelijkt.

Het tweede lid van artikel 9 creëert de rechtsgrond om de onrechtstreekse vervolging, meer bepaald het vereenvoudigd derdenbeslag met aangetekende brieven en het elektronisch vereenvoudigd derdenbeslag (door middel van een procedure waarbij informatietechnieken worden gebruikt), toe te passen en geeft uitdrukkelijk de opdracht aan de Vlaamse Regering om een aantal regels omtrent de onrechtstreekse vervolging te specificeren.

Afdeling 4. Invorderingskosten

Artikel 10

In dit artikel wordt voorzien dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om de regels in verband met de kosten die gepaard gaan met de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen, namelijk de invorderingskosten, te bepalen. Dit artikel is gebaseerd op artikel 2, vijfde lid, 2°, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en op artikel 2, vijfde lid, 2°, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest.

Afdeling 5. Onderzoeksbevoegdheden en beroepsgeheim

Onderafdeling 1. Onderzoeksbevoegdheden

Artikel 11

In artikel 2*bis*, tweede lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in artikel 2/1, tweede lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest regelt de Vlaamse Regering de onderzoeksbevoegdheden. Ingevolge voormelde artikelen kunnen de personeelsleden van VLABEL de vermogenssituatie van de schuldenaar bepalen bij het onderzoek om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en om de toebehoren via een vereenvoudigd derdenbeslag in te vorderen. Het gaat om het in kaart brengen van sommen en zaken die aan de schuldenaar verschuldigd zijn of toebehoren (bv. huurgelden, loon, vakantiegeld) en die voor beslag vatbaar zijn. Dit gebeurt bijvoorbeeld door inlichtingen of stukken op schriftelijke of op elektronische wijze bij derden en openbare instellingen of inrichtingen op te vragen.

Paragraaf 1, eerste lid, van dit artikel is gebaseerd op de voormelde huidige bepalingen, maar wordt geüpdatet op basis van de onderzoeksbevoegdheden die worden geregeld in de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (hierna 'VCF'). Die onderzoeksbevoegdheden hebben reeds hun efficiëntie bewezen in het kader van de invordering van de belastingen waarop de VCF van toepassing is. De bedoeling van de onderzoeksbevoegdheden vermeld in dit artikel is om de vermogenssituatie van de schuldenaar vast te stellen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Alleen als er een zicht is op de vermogenssituatie kunnen nuttige stappen worden ondernomen om de openstaande niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren zo efficiënt mogelijk in te vorderen. Concreet

houden deze onderzoeksbevoegdheden in dat bijvoorbeeld inlichtingen kunnen worden opgevraagd bij de schuldenaar, bij derden, openbare instellingen of inrichtingen,.... Deze onderzoeksbevoegdheden worden alleen toegekend aan de bevoegde personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering.

Ook voor het onderzoek tot het leggen van beslag op een rekening wordt een gelijkaardige regeling uitgewerkt zoals voorzien in de VCF. De bank rekent steeds een kost aan voor het afleggen van een verklaring van derde-beslagene, zelfs wanneer er op de datum dat het beslag wordt gelegd geen beschikbaar creditsaldo is. In het kader van een efficiënte en effectieve invordering is het aangewezen dat de bevoegde personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, zonder enige vorm van beperkingen inlichtingen kunnen opvragen bij een bank-, wissel-, krediet- en spaarinstelling en het centraal aanspreekpunt (CAP) om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen bij de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Meer concreet betreft het de vereiste om de situaties waarin (bv. een of meer aanwijzingen van fraude) en de voorwaarden waaronder inlichtingen kunnen worden opgevraagd (onder andere het voorafgaandelijk versturen van een vraag om inlichtingen aan de schuldenaar en het machtigingsmechanisme) en die worden vermeld in artikel 3.13.1.2.5, 3.13.1.3.1, §2 tot en met §5, en artikel 3.13.1.4.1 VCF uit te sluiten. De opheffing van de beperkingen die gelden ten aanzien van bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen en het CAP wordt geregeld in paragraaf 1, tweede lid, van dit artikel. Door bijvoorbeeld eerst bij de bank na te vragen wat het creditsaldo van de rekening is, kan er worden nagegaan of het opportuun is om beslag op rekening te leggen en is dit kostenbesparend.

Paragraaf 2 voorziet dat de Vlaamse Regering de nadere regels over de onderzoeksbevoegdheden die worden uitgeoefend bij de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren kan bepalen.

Onderafdeling 2. Beroepsgeheim en geheimhoudingsplicht

Artikel 12 en 13

Er worden in artikel 12 en 13 bepalingen over het beroepsgeheim ingeschreven omdat het beroepsgeheim onlosmakelijk verbonden is met de onderzoeksbevoegdheden die worden voorzien in artikel 11.

Een met toepassing van artikel 3.13.1.2.1, eerste lid, artikel 3.13.1.2.2, eerste tot en met derde lid, artikel 3.13.1.2.3 en artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.4 VCF aangezochte persoon kan het beroepsgeheim doen gelden. Artikel 3.19.0.0.1 VCF dat waarborgen om het beroepsgeheim van deze personen te beschermen regelt, wordt van overeenkomstige toepassing verklaard in artikel 12.

In artikel 13 wordt ingeschreven dat de inlichtingen waarover VLABEL beschikt in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren onder de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 3.19.0.0.2 VCF, vallen.

Afdeling 6. Betalingsmodaliteiten

Artikel 14 tot en met 17

De artikelen van deze afdeling zijn gebaseerd op artikel 3 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en op artikel 3 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest en geven de bestaande werkwijze weer.

Naast een gelijkaardige bepaling over een uitstel van betaling van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren wordt nu uitdrukkelijk opgenomen dat de schuldenaar kan vragen om de schuld in schijven te betalen. De schuldenaar die wil genieten van één van de voormelde gunstmaatregelen moet zich effectief in een situatie bevinden waarin hij concrete moeilijkheden ervaart om zijn betalingsverplichting na te komen. Deze betalingsmoeilijkheden kunnen van financiële aard zijn, maar de betalingsmoeilijkheden kunnen ook een algemeen karakter vertonen zoals bijvoorbeeld een opname in het ziekenhuis waardoor de schuldenaar de betalingen moeilijk kan uitvoeren. De schuldenaar moet hiervoor een aanvraag indienen waarbij hij de reden aangeeft waarom hij de schuld niet binnen de gevraagde termijnen kan betalen. Bovendien moet de schuldenaar bewijsstukken over zijn betalingsmoeilijkheden voorleggen door deze bij zijn aanvraag te voegen. De personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, kunnen een uitstel van betaling of een afbetalingsplan toekennen aan de schuldenaar, naargelang wat er wordt aangevraagd (artikel 14).

Daarnaast zijn de personeelsleden van VLABEL, die door de Vlaamse Regering worden aangesteld, bevoegd om op verzoek van de schuldenaar vrijstelling te verlenen van al de interesten of een deel ervan als de situatie van de schuldenaar erbarmelijk is (bv. de schuldenaar is quasi insolvent). Een dergelijke vrijstelling die ook in de huidige regelgeving voorzien is, wordt behouden (artikel 15).

De Inspectie van Financiën heeft in zijn advies van 28 maart 2023 een punctueel element vermeld, namelijk dat de toekenning van "liberaliteiten" vermeld in artikel 14 en 15 (voordien artikel 15 en 16 van het voorontwerp van decreet), een correct en uniform optreden vereist van de administratie, maar dat kan worden opgemerkt dat deze mogelijkheden thans ook al voorzien zijn in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest. Met betrekking tot dit punctueel element aangehaald door de Inspectie van Financiën kan worden opgemerkt dat er binnen VLABEL wordt toegezien op een correcte en rechtlijnige behandeling van de aanvragen.

Verder wordt er een bepaling opgenomen in verband met de volgorde van de aanrekening van de betalingen. Voor alle bedragen die worden ontvangen in toepassing van dit decreet wordt dezelfde werkwijze gevolgd. Wanneer de schuldenaar of een derde overgaat tot een gedeeltelijke of volledige betaling, wordt de betaling op de openstaande schuld in mindering gebracht. De betaling wordt eerst aangerekend op de verschuldigde kosten die verband houden met de niet-fiscale schuldvordering en daarna op de interesten in het geval deze verschuldigd zijn. Een eventueel saldo wordt aangerekend op de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvordering (artikel 16).

In tegenstelling tot de huidige decreten wordt er in dit decreet niet meer uitdrukkelijk vermeld dat de Vlaamse Regering met de schuldenaar dadingen kan aangaan in de gevallen waarin de toestand van de schuldenaar te goeder trouw dat wettigt. Het afsluiten van dadingen zal uiteraard nog mogelijk zijn, maar voor het principe en de modaliteiten ervan kan worden verwezen naar de bestaande regelgeving.

In artikel 17 wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de nadere regels en de voorwaarden kan vooropstellen in verband met de wijze waarop de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren moeten worden betaald en de wijze van aanrekening van de betalingen.

Hoofdstuk 3. Verwerking van persoonsgegevens

Artikel 18 en 19

In hoofdstuk 3 wordt een regeling opgenomen inzake de verwerking van persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen in het kader van de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren overeenkomstig dit decreet. Hierbij dient ook verwezen te worden naar het algemeen geldend kader in de Algemene Gegevensverordening (verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG) (hierna 'AVG').

Overeenkomstig artikel 6.3 AVG worden in hoofdstuk 3 de volgende essentiële elementen van de gegevensverwerking vermeld:

- het doel van de verwerking;
- de verwerkingsverantwoordelijke(n);
- de categorieën van de te verwerken persoonsgegevens (beperkt tot wat noodzakelijk is voor het doeleinde waarvoor zij worden verwerkt);
- de categorieën van betrokkenen van wie de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt;
- de entiteiten of de personen waaraan en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt (namelijk de categorieën van ontvangers);

- de bewaartermijnen (niet langer dan noodzakelijk).

Elke verwerking van persoonsgegevens moet rechtmatig zijn en daarom steunen op een rechtsgrondslag in de zin van artikel 6.1 AVG. De rechtvaardigingsgrond van de verwerking van de persoonsgegevens wordt opgenomen in artikel 18. De verwerking van de categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 20, is voor VLABEL (= 'de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie') noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang, namelijk de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren overeenkomstig de bepalingen van dit decreet. Zoals reeds werd toegelicht bij artikel 4 zal er door de Vlaamse Regering nog een uitvoeringsbesluit worden genomen waarbij VLABEL zal worden aangewezen als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie. VLABEL is verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 20, die noodzakelijk zijn in het kader van de toepassing van dit decreet. De invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren door VLABEL betreft immers een specifieke taak die wordt geregeld in dit decreet en het bijhorende uitvoeringsbesluit. Daarnaast beschikt VLABEL decretaal over belangrijke beslissingsbevoegdheden met betrekking tot het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt en de wijze waarop (de identificatie van de schuldenaar aan de hand van het ondernemingsnummer of het rijksregisternummer bij invorderingsacties, de verwerking van persoonsgegevens bij de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering,...). Bovendien gebeurt dit zonder wettelijk voorziene controle door de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van dit decreet.

Artikel 20

Deze bepaling bevat een opsomming van de categorieën van persoonsgegevens, die kunnen worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 18 van dit decreet, in de mate dat de verwerking ervan strikt noodzakelijk en pertinent is in het kader van de toepassing van dit decreet en dus ook om de taak van algemeen belang, vermeld in artikel 18, te realiseren. De verwerkte persoonsgegevens zijn afhankelijk van de concrete stappen tot invordering die worden ondernomen.

Concreet gaat het om de volgende categorieën van persoonsgegevens:

- 1° het identificatienummer uit het Rijksregister van de natuurlijke personen of het identificatienummer vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;
- 2° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 3° de persoonlijke identificatiegegevens waaronder de voornamen, de naam en het adres;
- 4° de persoonlijke kenmerken, meer bepaald de leeftijd, de geboortedatum, de geboorteplaats, de burgerlijke staat en de nationaliteit;

5° de financiële bijzonderheden met het oog op het bepalen van de te ondernemen invorderingsacties waaronder bijvoorbeeld de gegevens inzake de solvabiliteit, financiële middelen, schulden en uitgaven, leningen, hypotheek of kredieten. Gegevens inzake de invordering zoals de gegevens over de opdrachten van de gerechtsdeurwaarder (bijvoorbeeld de betekening van een dwangbevel of het leggen van een beslag) kunnen eveneens onder deze categorie vallen. Ook het bankrekeningnummer (zowel in België als in het buitenland) wordt begrepen onder de financiële bijzonderheden;

6° de gegevens inzake het beroep en de betrekking zoals de huidige betrekking of het loon. Deze gegevens kunnen verwerkt worden in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren bijvoorbeeld met het oog op een mogelijk loonbeslag;

7° de samenstelling van het gezin, bijvoorbeeld de gegevens over het huwelijk of de samenlevingsvorm. Deze gegevens kunnen bijvoorbeeld verwerkt worden wanneer de in te vorderen niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren, overeenkomstig de toepasselijke regelgeving van de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van dit decreet eveneens bij de echtgenoot of partner van de betrokkene kunnen worden ingevorderd bijvoorbeeld de terugvordering van onverschuldigde betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid;

8° de gebouw- en woningkenmerken zoals het adres van de woning of de gegevens over de eigendom of de huurgegevens. Deze gegevens kunnen verwerkt worden in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren bijvoorbeeld met het oog op een mogelijk beslag op huurgelden;

9° de leef- en consumptiegegewoonten, meer bepaald de gegevens over het bezit van onroerend goed (zowel in België als in het buitenland). Deze gegevens kunnen worden verwerkt in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;

10° de gerechtelijke gegevens (andere dan strafrechtelijke procedures) en de gerechtelijke gegevens (strafrechtelijke gegevens). Onder gerechtelijke gegevens (andere dan strafrechtelijke procedures) vallen bijvoorbeeld de gegevens betreffende administratieve sancties zoals in te vorderen administratieve geldboeten. Daarnaast kan het hierbij gaan over de gegevens inzake een insolventieprocedure zoals een collectieve schuldenregeling. Er kan hierbij ook gedacht worden aan de gegevens met betrekking tot een bevolen rechterlijke beschermingsmaatregel zoals het bewind. Met gerechtelijke gegevens (strafrechtelijke gegevens) wordt bijvoorbeeld het dragen van een enkelband bedoeld. Vergoedingen voor schade/verlies van het bewakingsmateriaal (enkelbanden) kunnen immers worden ingevorderd door VLABEL;

11° de gegevens die betrekking hebben op fiscale aangelegenheden. Het gaat hierbij voornamelijk om de gegevens die verwerkt worden in het kader van de uitoefening van

de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Voorbeelden zijn informatie over het al dan niet actief zijn als BTW-plichtige of de BTW-nummers van de klanten van de schuldenaar die gehaald kunnen worden uit de klantenlistings inzake de BTW.

Artikel 21

In deze bepaling worden de categorieën van betrokkenen van wie de persoonsgegevens, vermeld in artikel 20, kunnen worden verwerkt, opgesomd. Overeenkomstig artikel 4 AVG is de betrokkene een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, en bijgevolg geen rechtspersoon.

Het gaat hierbij in de eerste plaats om de natuurlijke persoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan. Vervolgens kunnen persoonsgegevens verwerkt worden van de natuurlijke persoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de erfopvolgers wanneer de initiële schuldenaar van de niet-fiscale schuldvordering overleden is. Daarnaast kunnen in bepaalde gevallen ook persoonsgegevens worden verwerkt van de wettelijke vertegenwoordigers bijvoorbeeld als er een schuldbemiddelaar werd aangesteld in het kader van een collectieve schuldenregeling. Wanneer een schuldenaar wordt toegelaten tot een collectieve schuldenregeling zal er overeenkomstig het gemeen recht bijvoorbeeld correspondentie zijn tussen de schuldbemiddelaar en VLABEL. Ook kunnen de persoonsgegevens van lasthebbers van de schuldenaar zoals de boekhouder worden verwerkt. Verder kunnen persoonsgegevens verwerkt worden van derden, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 VCF, waarbij onder andere inlichtingen of stukken kunnen worden opgevraagd in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden door VLABEL om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de verwerking van de gegevens van een huurder die huurgelden verschuldigd is aan de schuldenaar, met het oog op het toepassen van de onrechtstreekse vervolging (bv. beslag op huurgelden). Vervolgens kunnen de persoonsgegevens verwerkt worden van derden wanneer effectief de onrechtstreekse vervolging wordt toegepast bij een natuurlijke persoon, bijvoorbeeld beslag op huurgelden bij een huurder. Tot slot kunnen de persoonsgegevens verwerkt worden van derden waaraan VLABEL de uitvoering heeft toevertrouwd van bepaalde handelingen die nodig zijn om de taken te vervullen waarmee ze is belast. Het gaat hierbij dan bijvoorbeeld om de gegevens over een in een dossier aangestelde gerechtsdeurwaarder.

Artikel 22

Deze bepaling vermeldt de entiteiten of de personen waaraan en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens, vermeld in artikel 20, kunnen worden verstrekt.

In paragraaf 1 worden de verschillende categorieën van ontvangers opgesomd die persoonsgegevens kunnen ontvangen in het kader van uitgewisselde communicatie. Ten eerste kunnen de persoonsgegevens gebruikt worden in de betrekkingen met de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van dit decreet voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren. Er kan hierbij bijvoorbeeld gedacht worden aan de terugkoppeling over de stand van zaken betreffende de overgemaakte invorderingsdossiers. De persoonsgegevens kunnen ook gebruikt worden in contacten met de natuurlijke persoon of de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan of met zijn wettelijke vertegenwoordigers. Er kan hierbij onder meer gedacht worden aan de communicatie met de schuldbemiddelaar in het kader van een collectieve schuldenregeling of met de curator in het kader van een faillissement. De persoonsgegevens van de betrokkenen kunnen verder nog gebruikt worden in de communicatie met de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die overeenkomstig dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren, bijvoorbeeld de erfopvolgers wanneer de initiële schuldenaar overleden is. Daarnaast kunnen de persoonsgegevens meegedeeld worden in communicatie met lasthebbers van de schuldenaar zoals bijvoorbeeld de boekhouder. Vervolgens kunnen de persoonsgegevens van de betrokkenen meegedeeld worden aan bepaalde derden of openbare instellingen of inrichtingen, enerzijds in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, zoals vermeld in artikel 11, en anderzijds in het kader van de toepassing van de onrechtstreekse vervolging, zoals vermeld in artikel 9. Voor de onderzoeksbevoegdheden gaat het om communicatie met derden, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 VCF, of openbare instellingen of inrichtingen, vermeld in 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 VCF, waarbij onder meer inlichtingen of stukken worden opgevraagd teneinde de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Er kan dan bijvoorbeeld gedacht worden aan een werkgever van de schuldenaar die aangeschreven wordt in het kader van een mogelijk loonbeslag. Ook wanneer de onrechtstreekse vervolging effectief wordt toegepast, zullen persoonsgegevens van de betrokkenen meegedeeld worden aan onder andere de derde-beslagene bijvoorbeeld de werkgever waarbij beslag onder derden wordt gelegd.

In paragraaf 2 wordt de uitwisseling van persoonsgegevens geregeld voor de situatie waarin VLABEL aan een derde de uitvoering heeft toevertrouwd van bepaalde handelingen. Hiermee wordt onder meer de mededeling van persoonsgegevens van de schuldenaar door VLABEL aan een gerechtsdeurwaarder bedoeld in het kader van de invordering van een niet-fiscale schuldvordering bij die schuldenaar. De invorderingsprocedure kan immers via een gerechtsdeurwaarder verlopen en op die manier kan VLABEL aan een derde de uitvoering toevertrouwen van handelingen die nodig zijn om de taken te vervullen waarmee ze is belast. Enerzijds mag VLABEL enkel de persoonsgegevens meedelen aan de derde die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de bedoelde handelingen. Anderzijds mag de derde

die persoonsgegevens alleen gebruiken voor het beoogde doel en voor doelen die daarmee niet onverenigbaar zijn, en dit gedurende de tijd die nodig is voor de uitvoering van die handelingen. De derde beschikt dus niet langer dan nodig over de persoonsgegevens.

Artikel 23

Dit artikel bepaalt de bewaartermijn voor de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van artikel 18 van dit decreet. Conform de AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk voor het doel waarvoor zij werden verzameld. De persoonsgegevens worden maximaal bewaard gedurende tien jaar vanaf de afsluiting van het dossier. Een dossier wordt in principe afgesloten bij volledige betaling. Bij gebrek aan volledige betaling kan een dossier eveneens worden afgesloten als er geen invorderingsmogelijkheden meer zijn, noch voor de gerechtsdeurwaarder, noch voor de VLABEL. De grondslag van de tienjarige termijn is terug te vinden in het oud Burgerlijk Wetboek (hierna 'oud BW'). Hiervoor wordt gekeken naar de verjaringstermijn van persoonlijke rechtsvorderingen zoals opgenomen in art 2262*bis*, §1, eerste lid, oud BW. Alle persoonlijke rechtsvorderingen verjaren door verloop van tien jaar.

Overeenkomstig artikel 5.1.e AVG mogen persoonsgegevens voor langere perioden worden opgeslagen voor zover de persoonsgegevens louter verwerkt worden met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden, overeenkomstig artikel 89.1 AVG, op voorwaarde dat de bij de AVG vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden genomen om de rechten en vrijheden van de betrokkenen te beschermen.

Artikel 24

Er wordt een delegatie aan de Vlaamse Regering voorzien om de nadere regels te bepalen inzake de verwerking van persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

Hoofdstuk 4. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijziging van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Artikel 25

Dit artikel betreft een technische wijziging van artikel 17, §8, eerste lid, van het decreet van 30 april 2004 tot uniformisering van de toezichts-, sanctie- en strafbepalingen die zijn opgenomen in de regelgeving van de sociaalrechtelijke aangelegenheden, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn. De verwijzing naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest wordt, ingevolge de opheffing ervan, vervangen door een verwijzing naar dit decreet.

Afdeling 2. Wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid**Artikel 26**

Dit artikel betreft een technische wijziging van artikel 40, §2, zevende lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. De verwijzing naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest wordt, ingevolge de opheffing ervan, vervangen door een verwijzing naar dit decreet.

Afdeling 3. Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018**Artikel 27 en 28**

Deze artikelen betreffen technische wijzigingen van artikel 150, 5°, a), artikel 163, 7°, a), artikel 169 en 187 van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. In voormelde artikelen wordt de verwijzing naar artikel 2 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap, ingevolge de opheffing ervan, vervangen door een verwijzing naar dit decreet.

Afdeling 4. Wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018**Artikel 29**

Met dit artikel wordt artikel III.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 opgeheven omdat de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen ook onder het algemeen toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering vallen. Ingevolge de toepassing van dit decreet wordt de dubbele voorwaarde, namelijk het verzoek tot samenwerking en het akkoord van de Vlaamse Regering, opdat VLABEL de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren van de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen kan invorderen, niet meer opgelegd omdat dit contradictorisch is met het principe van overheidsbrede invordering (zie artikel 3).

Daarnaast is het ingevolge dit decreet niet meer nodig om:

- het begrip toebehoren te definiëren, omdat artikel 2 van dit decreet een definitie voorziet om aan te duiden wat er wordt bedoeld met toebehoren;
- te verwijzen naar de met invordering belaste personeelsleden die gemachtigd zijn om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, de administratieve geldboeten en de toebehoren in te vorderen op de wijze, vermeld in artikel 2 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap voor de gemeenschapsaangelegenheden en artikel 2 van het decreet niet-fiscale

schuldvorderingen Vlaamse Gewest voor de gewestaangelegenheden, omdat de toepassing van alle bepalingen van het decreet aangewezen is en het decreet tegelijkertijd gemeenschapsaangelegenheden als vermeld in de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet en gewestaangelegenheden als vermeld in artikel 39 van de Grondwet regelt (zie artikel 1);

- de bepalingen inzake de betalingsmodaliteiten op te nemen, omdat dit reeds geregeld wordt in de artikelen 14 tot en met 17 van dit decreet.

Een specifieke bepaling voor de vermelde entiteiten, die de hierboven opgesomde elementen omvat, is bijgevolg overbodig in het Bestuursdecreet.

Bovendien wordt met dit decreet gestreefd naar een centralisatie van de regelgeving inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL.

Om deze redenen wordt de betrokken bepaling uit het Bestuursdecreet opgeheven.

Afdeling 5. Wijziging van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022

Artikel 30

Dit artikel betreft een technische wijziging van artikel 79, §3, tweede lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022. De verwijzing naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest wordt, ingevolge de opheffing ervan, vervangen door een verwijzing naar dit decreet.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepaling en overgangsbepaling

Artikel 31

Met dit artikel worden de huidige decreten inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen respectievelijk voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, en voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, opgeheven.

Het betreft de volgende decreten:

- het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren;
- het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren.

Artikel 32

In dit artikel wordt een overgangsbepaling voorzien voor de niet-fiscale schuldvorderingen die vóór de inwerkingtreding van dit decreet ter invordering werden overgemaakt aan de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, de zogenaamde hangende dossiers op datum van de inwerkingtreding van het decreet.

De doelstelling van dit artikel is om de rechtszekerheid te waarborgen en om duidelijkheid te creëren over wie er bevoegd is voor de invordering van deze hangende dossiers.

De niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren die vóór de inwerkingtreding van dit decreet ter invordering werden overgemaakt aan de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, worden afgehandeld volgens de bepalingen die van toepassing waren vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, met name:

- de domaniale wet van 22 december 1949;
- de wet van 18 december 1986 houdende bevoegdverklaring van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen tot invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor rekening van de Gemeenschappen, de Gewesten en de instellingen van openbaar nut die ervan afhangen;
- het decreet van 23 december 1986 houdende bevoegdverklaring van de Administratie van de belasting over de toegevoegde waarde, registratie en domeinen tot het uitvoeren van bepaalde vermogensrechtelijke verrichtingen voor rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de instellingen die ervan afhangen;
- het decreet van 23 december 1986 houdende bevoegdverklaring van de Administratie van de belasting over de toegevoegde waarde, Registratie en Domeinen tot het uitvoeren van bepaalde vermogensrechtelijke verrichtingen voor rekening van het Vlaamse Gewest en van de instellingen die ervan afhangen;
- het Wetboek van 13 april 2019 van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen.

Ingevolge het advies van de Raad van State wordt, omwille van de duidelijkheid, de regelgeving die van toepassing blijft op de op datum van de inwerkingtreding van het decreet hangende dossiers ook opgenomen in het decreet zelf door een nieuw lid toe te voegen aan artikel 32.

Met de formulering in het decreet “voor de verdere invordering van de voormelde ingediende niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren” wordt bedoeld dat het om concrete hangende dossiers gaat en niet louter om een aangelegenheid waarvoor een samenwerking bestaat met de Federale Overheidsdienst Financiën waarvoor mogelijks dossiers kunnen worden overgemaakt. Voor de dossiers betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren die vóór de datum van inwerkingtreding van

dit decreet nog niet werden overgemaakt aan de Federale Overheidsdienst Financiën wordt wel toepassing gemaakt van de bepalingen van dit decreet.

De overgangsbepaling is zowel van toepassing op de hangende dossiers waarbij er enkel een niet-fiscale schuldvordering verschuldigd is, als een niet-fiscale schuldvordering en toebehoren, of toebehoren bijvoorbeeld kosten alleen.

Rekening houdend met de context van de overheidsbrede invordering zijn er geen verdere overgangsbepalingen vereist en wordt VLABEL bevoegd om alle niet-fiscale schuldvorderingen in te vorderen voor de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van het decreet.

Afdeling 2. Inwerkingtredingsbepaling

Artikel 33

Het decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum. Eerst moet het erbij horende uitvoeringsbesluit worden goedgekeurd dat de uitwerking van het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen regelt. In dat uitvoeringsbesluit zal de Vlaamse Regering de Vlaamse Belastingdienst aanduiden als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren. Daarnaast zullen in het uitvoeringsbesluit nadere regels geregeld worden onder andere inzake de rechtstreekse en de onrechtstreekse vervolging. Er wordt een delegatie aan de Vlaamse Regering voorzien om de datum van inwerkingtreding te bepalen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

VOORONTWERP VAN DECREET
van 28 april 2023

Voorontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Afdeling 1. Inleidende bepaling en definities

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° niet-fiscale schuldvorderingen: sommen inzake niet-fiscale aangelegenheden die worden geïnd of teruggevorderd door de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen, in voorkomend geval met inbegrip van administratieve geldboeten;
- 3° toebehoren: interesten, invorderingskosten, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten.

Afdeling 2. Toepassingsgebied

Art. 3. De volgende overheidsinstanties kunnen de bepalingen van dit decreet toepassen:

- 1° de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;

- 2° de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 4°, van het voormelde decreet;
- 3° de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement, vermeld in artikel I.3, 1°, b), van het voormelde decreet;
- 4° de lokale overheden, vermeld in artikel I.3, 5°, van het voormelde decreet, die belast zijn met de uitoefening van de gedelegeerde aangelegenheden;
- 5° de vzw Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel.

In afwijking van het eerste lid, 1°, zijn de volgende overheidsinstanties gehouden de bepalingen van dit decreet toe te passen, tenzij die overheidsinstanties niet onderworpen willen of kunnen worden aan de bepalingen van dit decreet, op voorwaarde dat ze hun beweegredenen melden:

- 1° de departementen, vermeld in artikel I.3, 2°, a), van het voormelde decreet;
- 2° de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel I.3, 2°, b), van het voormelde decreet;
- 3° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel I.3, 2°, c), van het voormelde decreet.

De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de melding, vermeld in het tweede lid.

Hoofdstuk 2. Invordering

Afdeling 1. Algemeen

Art. 4. De Vlaamse Regering stelt de personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan en belast hen met de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en met de invordering van de toebehoren.

De personeelsleden, vermeld in het eerste lid, handelen voor rekening van de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen.

Art. 5. De personeelsleden, vermeld in artikel 4 van dit decreet, kunnen het identificatienummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek van economisch recht, gebruiken om de schuldenaar te identificeren als die schuldenaar een rechtspersoon is.

De personeelsleden, vermeld in artikel 4 van dit decreet, kunnen het rijksregisternummer of, als dat er niet is, het identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, gebruiken om de schuldenaar te identificeren als die schuldenaar een natuurlijke persoon is.

Art. 6. De personeelsleden, vermeld in artikel 4, zijn gemachtigd om een dwangschrift uit te vaardigen.

Het dwangschrift, vermeld in het eerste lid, wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door de personeelsleden, vermeld in artikel 4.

Art. 7. De Vlaamse Regering kan de wijze regelen waarop de personeelsleden, vermeld in artikel 4, moeten handelen, en kan de regels bepalen voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren, vermeld in dit hoofdstuk.

Afdeling 2. Rechtstreekse vervolging

Art. 8. §1. Op basis van het dwangschrift, vermeld in artikel 6, kan via gerechtsdeurwaardersexploot een dwangbevel betekend worden tot betaling binnen vierentwintig uur op straffe van tenuitvoerlegging door beslag.

In het dwangbevel, vermeld in het eerste lid, wordt verwezen naar het dwangschrift, vermeld in artikel 6, dat samen met het dwangbevel wordt betekend.

Behalve in geval van andersluidende bepalingen zijn op het dwangbevel de bepalingen van deel V van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing.

Gedeeltelijke betalingen die verricht zijn na de betekening van een dwangbevel, verhinderen de voortzetting van de vervolgingen niet.

§2. De Vlaamse Regering kan de regels bepalen voor de rechtstreekse vervolging, vermeld in deze afdeling.

Afdeling 3. Onrechtstreekse vervolging

Art. 9. Het dwangschrift, vermeld in artikel 6, wordt aan de schuldenaar ter kennis gebracht voordat de onrechtstreekse vervolging wordt toegepast.

De Vlaamse Regering kan de wijze regelen van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in deze afdeling.

Afdeling 4. Invorderingskosten

Art. 10. De Vlaamse Regering kan de regels vaststellen voor de invorderingskosten, vermeld in deze afdeling.

Afdeling 5. Onderzoeksbevoegdheden en beroepsgeheim

Onderafdeling 1. Onderzoeksbevoegdheden

Art. 11. §1. De personeelsleden, vermeld in artikel 4 van dit decreet, beschikken over de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 3.13.1.2.1 tot en met 3.13.1.2.3, artikel 3.13.1.2.5 en 3.13.1.2.6, artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6, artikel 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren.

De bevoegdheden van de personeelsleden, vermeld in het eerste lid, worden ook uitgeoefend zonder de beperkingen ten aanzien van de instellingen, vermeld in artikel 3.13.1.2.5, 3.13.1.3.1, §2 tot en met §5, en artikel 3.13.1.4.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

§2. De Vlaamse Regering kan de regels bepalen voor de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in deze onderafdeling.

Onderafdeling 2. Beroepsgeheim

Art. 12. Artikel 3.19.0.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 is van overeenkomstige toepassing.

Art. 13. De inlichtingen waarover de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie met toepassing van artikel 11 van dit decreet beschikt, vallen onder de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 3.19.0.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

Art. 14. De Vlaamse Regering kan de regels bepalen voor het beroepsgeheim en de geheimhoudingsplicht, vermeld in deze onderafdeling.

Afdeling 6. Betalingsmodaliteiten

Art. 15. Met behoud van de toepassing van specifieke regelingen in wetten, decreten en verordeningen kunnen de personeelsleden, vermeld in artikel 4, op aanvraag van de schuldenaar een spreading of uitstel van betaling van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren toestaan.

De schuldenaar komt in aanmerking voor een spreading of uitstel van betaling als vermeld in het eerste lid, als hij betalingsmoeilijkheden ondervindt.

De schuldenaar motiveert de aanvraag, vermeld in het eerste lid, en voegt de nodige bewijskrachtige stukken over zijn betalingsmoeilijkheden toe.

Art. 16. De personeelsleden, vermeld in artikel 4, kunnen een volledige of een gedeeltelijke vrijstelling van de interesten verlenen als de schuldenaar kennelijk onvermogend is.

Art. 17. De aanrekening van de betalingen die verricht zijn door de schuldenaar of door een derde, wordt uitgevoerd in de volgende volgorde:

- 1° op de kosten van alle aard;
- 2° op de interesten;
- 3° op de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvordering.

Art. 18. De Vlaamse Regering kan de regels vaststellen voor de betalingsmodaliteiten, vermeld in deze afdeling.

Hoofdstuk 3. Verwerking van persoonsgegevens

Art. 19. De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie kan persoonsgegevens verwerken als dat noodzakelijk is om een taak van algemeen belang te vervullen, meer bepaald om, conform dit decreet, de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren te kunnen verzekeren.

Art. 20. De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 19 van dit decreet.

Art. 21. De volgende categorieën van persoonsgegevens kunnen in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet worden verwerkt:

- 1° het rijksregisternummer of het identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;
- 2° het identificatienummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek van economisch recht;
- 3° de persoonlijke identificatiegegevens;
- 4° de persoonlijke kenmerken;
- 5° de financiële bijzonderheden, waaronder gegevens over de invordering;
- 6° het beroep en de betrekking;
- 7° de samenstelling van het gezin;
- 8° de gebouw- en woningkenmerken;
- 9° de leef- en consumptiegewoonten;
- 10° de gerechtelijke gegevens;
- 11° de gegevens die betrekking hebben op fiscale aangelegenheden.

Art. 22. Van de volgende categorieën van betrokkenen kunnen persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet:

- 1° de natuurlijke persoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan;
- 2° de natuurlijke persoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 3° de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de wettelijke vertegenwoordigers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 4° de lasthebbers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de lasthebbers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 5° de natuurlijke personen, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich kan richten in

- het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet;
- 6° de natuurlijke personen tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet;
- 7° derden waaraan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie de uitvoering heeft toevertrouwd van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast.

Art. 23. §1. Onder voorbehoud van paragraaf 2 kunnen de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21 van dit decreet, in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet uitgewisseld worden met de volgende categorieën van ontvangers:

- 1° de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen;
- 2° de natuurlijke persoon of de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan;
- 3° de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 4° de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, vermeld in punt 2° en 3°;
- 5° de lasthebbers van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, vermeld in punt 2° en 3°;
- 6° de derden, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, en de openbare instellingen en inrichtingen, vermeld in artikel 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 van de voormelde codex, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet;
- 7° de derden tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet.

§2. Als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan een derde de uitvoering toevertrouwt van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast, is die entiteit gemachtigd, uitsluitend voor de uitvoering van die handelingen, aan die derde de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21, mee te delen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van die handelingen.

De derde, vermeld in het eerste lid, mag alleen over de beoogde persoonsgegevens beschikken gedurende de tijd die nodig is voor de uitvoering van die handelingen, en hij mag die persoonsgegevens uitsluitend gebruiken voor dat doel en voor doelen die niet onverenigbaar zijn met het voormelde doel.

Art. 24. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring ervan voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21 van dit decreet, bewaard gedurende de noodzakelijke duur voor de doeleinden voor dit decreet, vermeld in

artikel 19 van dit decreet, met een maximale bewaartermijn van tien jaar nadat het dossier is afgesloten.

Art. 25. De Vlaamse Regering kan de regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

Hoofdstuk 4. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijziging van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Art. 26. In artikel 17, §8, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004 wordt de zinsnede “de decreten van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor, respectievelijk de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, en de instellingen die eronder ressorteren” vervangen door de zinsnede “het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen”.

Afdeling 2. Wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Art. 27. In artikel 40, §2, zevende lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid wordt de zinsnede “het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren” vervangen door de zinsnede “het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen”.

Afdeling 3. Wijziging van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies

Art. 28. Artikel 13 van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 13. De onbetwiste en opeisbare administratieve geldboeten worden ingevorderd conform het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen.”.

Afdeling 4. Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018

Art. 29. In artikel 150, 5°, a), artikel 163, 7°, a), en artikel 169 van het Groeipakketdecreet van 2018, gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2022, wordt de zinsnede “artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren” vervangen door de zinsnede “het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen”.

Art. 30. In artikel 187 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 1 juli 2022, wordt de zinsnede “artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren” vervangen door de zinsnede “het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen”.

Afdeling 5. Wijziging van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging

Art. 31. In artikel 35, tweede lid, van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging wordt de zinsnede “het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren” vervangen door de zinsnede “het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen”.

Afdeling 6. Wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

Art. 32. Artikel III.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt opgeheven.

Afdeling 7. Wijziging van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022

Art. 33. In artikel 79, §3, tweede lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 wordt de zinsnede “het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren” vervangen door de zinsnede “het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen”.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepaling en overgangsbepaling

Art. 34. De volgende regelingen worden opgeheven:

1° het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 23 december 2016 en 8 december 2017;

2° het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 23 december 2016 en 8 december 2017.

Art. 35. De Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren die, vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet,

niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren voor invordering hebben ingediend bij de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, maken voor de verdere invordering van de voormelde ingediende niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren geen toepassing van de bepalingen van dit decreet.

Afdeling 2. Inwerkingtredingsbepaling

Art. 36. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/057 van 16 mei 2023

over

tekst	voorstel van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen
roepnaam	(decreet centrale invorderingscel)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 28 april 2023

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed van 3 mei 2023, ontvangen door de VTC op 8 mei 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 16 mei 2023 en de beslissing om het dossier af te werken in een schriftelijke procedure;

Brengt op 16 mei 2023 het volgende advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Financiën (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") voorontwerp van decreet *tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen* (hierna "het Ontwerp"), met aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Met het Ontwerp wordt het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de Vlaamse Belastingdienst beoogd. Dit betekent dat entiteiten op wie het principe van overheidsbrede invordering van toepassing wordt verklaard een beroep kunnen doen op de diensten van de Vlaamse Belastingdienst voor de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen. Door de mogelijkheid te creëren om de invorderingsexpertise te centraliseren en schaalgrootte te creëren binnen één entiteit en de dienstverlening ter beschikking te stellen van andere entiteiten wordt de efficiëntie, effectiviteit en uniformiteit substantieel verhoogd.
4. Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering wordt vervolgens het 'comply or explain'-principe toegepast op de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen. Dit principe houdt in dat deze entiteiten de invorderingsprocedures via de Vlaamse Belastingdienst moeten laten verlopen of anders moeten verantwoorden waarom ze dit niet (kunnen) doen.
5. Dit ontwerp van decreet beoogt ook de centralisatie van de regelgeving inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de Vlaamse Belastingdienst.
6. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Hoofdstuk 3. Verwerking van persoonsgegevens

Art. 19.

De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie kan persoonsgegevens verwerken als dat noodzakelijk is om een taak van algemeen belang te vervullen, meer bepaald om, conform dit decreet, de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren te kunnen verzekeren.

Art. 20.

De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 19 van dit decreet.

Art. 21.

De volgende categorieën van persoonsgegevens kunnen in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet worden verwerkt:

- 1° *het rijksregisternummer of het identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;*
- 2° *het identificatienummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek van economisch recht;*
- 3° *de persoonlijke identificatiegegevens;*
- 4° *de persoonlijke kenmerken;*
- 5° *de financiële bijzonderheden, waaronder gegevens over de invordering;*
- 6° *het beroep en de betrekking;*
- 7° *de samenstelling van het gezin;*
- 8° *de gebouw- en woningkenmerken;*
- 9° *de leef- en consumptiegewoonten;*
- 10° *de gerechtelijke gegevens;*
- 11° *de gegevens die betrekking hebben op fiscale aangelegenheden.*

Art. 22.

Van de volgende categorieën van betrokkenen kunnen persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet:

- 1° de natuurlijke persoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan;*
- 2° de natuurlijke persoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;*
- 3° de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de wettelijke vertegenwoordigers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;*
- 4° de lasthebbers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de lasthebbers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;*
- 5° de natuurlijke personen, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich kan richten in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet;*
- 6° de natuurlijke personen tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet;*
- 7° derden waaraan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie de uitvoering heeft toevertrouwd van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast.*

Art. 23.

§1. Onder voorbehoud van paragraaf 2 kunnen de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21 van dit decreet, in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet uitgewisseld worden met de volgende categorieën van ontvangers:

- 1° de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen;*
- 2° de natuurlijke persoon of de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan;*
- 3° de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;*
- 4° de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, vermeld in punt 2° en 3°;*
- 5° de lasthebbers van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, vermeld in punt 2° en 3°;*
- 6° de derden, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, en de openbare instellingen en inrichtingen, vermeld in artikel 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 van de voormelde codex, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet;*
- 7° de derden tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet.*

§2. Als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan een derde de uitvoering toevertrouwt van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast, is die entiteit gemachtigd, uitsluitend voor de uitvoering van die handelingen, aan die derde de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21, mee te delen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van die handelingen.

De derde, vermeld in het eerste lid, mag alleen over de beoogde persoonsgegevens beschikken gedurende de tijd die nodig is voor de uitvoering van die handelingen, en hij mag die persoonsgegevens uitsluitend gebruiken voor dat doel en voor doelen die niet onverenigbaar zijn met het voormelde doel.

Art. 24.

Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring ervan voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21 van dit decreet, bewaard gedurende de noodzakelijke duur voor de doeleinden voor dit decreet, vermeld in artikel 19 van dit decreet, met een maximale bewaartermijn van tien jaar nadat het dossier is afgesloten.

Art. 25.

De Vlaamse Regering kan de regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG**1. Voorafgaande toelichting**

7. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: de natuurlijke persoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, de natuurlijke persoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren; de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de wettelijke vertegenwoordigers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren, de lasthebbers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de lasthebbers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren, de natuurlijke personen, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich kan richten in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet, de natuurlijke personen tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet en derden waaraan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie de uitvoering heeft toevertrouwd van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast

en dat het onder meer de volgende gegevens betreft: identificatiegegevens, financiële gegevens, beroepsgegevens, gezinsgegevens, woninggegevens, gerechtelijke gegevens.

8. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

9. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
10. Het Ontwerp vermeldt expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden, met name “taak van algemeen belang”.
11. De memorie licht toe:

Elke verwerking van persoonsgegevens moet rechtmatig zijn en daarom steunen op een rechtsgrondslag in de zin van artikel 6.1 AVG. De rechtvaardigingsgrond van de verwerking van de persoonsgegevens wordt opgenomen in artikel 19. De verwerking van de categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 21, is voor VLABEL (= ‘de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie’) noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang, namelijk de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.
12. De VTC heeft geen opmerkingen wat dit betreft.
13. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een ‘voldoende precieze wettelijke bepaling’ die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³
14. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *“L’État-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle”*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

15. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
16. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
17. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen. wat nu nog niet het geval is, met name met betrekking tot de verwerkingsverantwoordelijke. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁵.
18. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 10, AVG, namelijk gerechtelijke gegevens en eventueel ook artikel 9, AVG- gegevens als het gaat om niet-fiscale invorderingen.
19. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en 10 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 9§ 2 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
20. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (zie verder).

3. Doelbinding

21. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).

⁵ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld: de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren te kunnen verzekeren.

22. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.
23. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

24. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
25. Het Ontwerp duidt in artikel 20 de bevoegde entiteit aan als verwerkingsverantwoordelijke. Zoals blijkt uit de memorie van toelichting zal de bevoegde entiteit aangeduid worden door de Vlaamse Regering en betreft het VLABEL. Het verdient evenwel aanbeveling de verwerkingsverantwoordelijke uitdrukkelijk aan te duiden in het decreet zodat de betrokkenen perfect weten tot wie ze zich moeten wenden (zie ook hoger). Daarbij wenst de VTC op te merken dat de aanduiding van wie de niet-fiscale invordering verschuldigd is niet kan gebeuren door Vlabel dat enkel kan instaan voor de verwerkingen die op de invordering zelf betrekking hebben.
26. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁶ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
27. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**⁷ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG.
28. De VTC verwijst in dit kader naar het punt:

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];

⁶ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁷ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aannee van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

29. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht⁸.

5. Minimale gegevensverwerking

30. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
31. De **categorieën betrokkenen** zijn:
- de natuurlijke persoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan;
 - de natuurlijke persoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
 - de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de wettelijke vertegenwoordigers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
 - de lasthebbers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de lasthebbers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
 - de natuurlijke personen, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich kan richten in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet;
 - de natuurlijke personen tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet;
 - derden waaraan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie de uitvoering heeft toevertrouwd van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast.
32. De **categorieën van persoonsgegevens** zijn:
- het rijksregisternummer of het identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;
 - het identificatienummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek van economisch recht;
 - de persoonlijke identificatiegegevens;
 - de persoonlijke kenmerken;
 - de financiële bijzonderheden, waaronder gegevens over de invordering;
 - het beroep en de betrekking;
 - de samenstelling van het gezin;
 - de gebouw- en woningkenmerken;
 - de leef- en consumptiegewoonten;
 - de gerechtelijke gegevens;
 - de gegevens die betrekking hebben op fiscale aangelegenheden.
33. De VTC wijst in elk geval op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer⁹.

⁸ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: "Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichhoudende autoriteit."

⁹ Zie artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*.

34. De memorie verduidelijkt dat onder persoonlijke identificatiegegevens de voornamen, de achternaam en het adres begrepen dient te worden. De VTC wijst erop dat een “achternaam” niet bestaat en dat dit “naam” dient te zijn.
35. De memorie verduidelijkt verder dat onder de persoonlijke kenmerken, begrepen dient te worden de persoonlijke bijzonderheden zoals de geboortedatum, de geboorteplaats en de burgerlijke staat.
36. Onder de financiële bijzonderheden dient dan begrepen te worden: met het oog op het bepalen van de te ondernemen invorderingsacties waaronder bijvoorbeeld de gegevens inzake de solvabiliteit, financiële middelen, schulden en uitgaven, leningen, hypotheek en kredieten. Gegevens inzake de invordering zoals de gegevens over de opdrachten van de gerechtsdeurwaarder (bijvoorbeeld de betekening van een dwangbevel of het leggen van een beslag) kunnen eveneens onder deze categorie vallen. Ook het bankrekeningnummer (zowel in België als in het buitenland) wordt begrepen onder de financiële bijzonderheden.
37. Onder de gebouw- en woningkenmerken dient begrepen te worden het adres van de woning of de gegevens over de eigendom of de huurgegevens.
38. Onder de leef- en consumptiegewoonten dient begrepen te worden de gegevens over het bezit van onroerend goed (zowel in België als in het buitenland), in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. De VTC beveelt aan om de ruime bewoording “leef- en consumptiegewoonten” te vervangen door “eigendom van onroerend goed” aangezien ze ervan uitgaat dat er eigendom bedoeld wordt en niet bezit wat juridisch twee totaal verschillende begrippen zijn, zeker wanneer het om onroerende goederen gaat.
39. Onder de gerechtelijke gegevens (andere dan strafrechtelijke procedures) dient begrepen te worden bijvoorbeeld de gegevens betreffende administratieve sancties zoals in te vorderen administratieve geldboeten. Daarnaast kan het hierbij gaan over de gegevens inzake een insolventieprocedure zoals een collectieve schuldenregeling. Er kan hierbij ook gedacht worden aan de gegevens met betrekking tot een bevolen rechterlijke beschermingsmaatregel zoals het bewind.
40. Onder gegevens die betrekking hebben op fiscale aangelegenheden dient begrepen te worden voornamelijk om de gegevens die verwerkt worden in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Voorbeelden zijn informatie over het al dan niet actief zijn als BTW-plichtige of de BTW-nummers van de klanten van de schuldenaar die gehaald kunnen worden uit de klantenlistings inzake de BTW.
41. Wat de **ontvangers** betreft: de bevoegde entiteit.
42. Verder voorziet het Ontwerp:

Art. 23.

§1. Onder voorbehoud van paragraaf 2 kunnen de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21 van dit decreet, in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet uitgewisseld worden met de volgende categorieën van ontvangers:

- 1° de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen;*
- 2° de natuurlijke persoon of de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan;*
- 3° de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;*
- 4° de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, vermeld in punt 2° en 3°;*
- 5° de lasthebbers van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, vermeld in punt 2° en 3°;*

- 6° *de derden, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, en de openbare instellingen en inrichtingen, vermeld in artikel 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 van de voormelde codex, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet;*
- 7° *de derden tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet.*

§2. Als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan een derde de uitvoering toevertrouwt van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast, is die entiteit gemachtigd, uitsluitend voor de uitvoering van die handelingen, aan die derde de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21, mee te delen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van die handelingen.

De derde, vermeld in het eerste lid, mag alleen over de beoogde persoonsgegevens beschikken gedurende de tijd die nodig is voor de uitvoering van die handelingen, en hij mag die persoonsgegevens uitsluitend gebruiken voor dat doel en voor doelen die niet onverenigbaar zijn met het voormelde doel.

43. Wat § 2 betreft vult de memorie aan:

In paragraaf 2 wordt de uitwisseling van persoonsgegevens geregeld voor de situatie waarin VLABEL aan een derde de uitvoering heeft toevertrouwd van bepaalde handelingen. Hiermee wordt onder meer de mededeling van persoonsgegevens van de schuldenaar door VLABEL aan een gerechtsdeurwaarder bedoeld in het kader van de invordering van een niet-fiscale schuldvordering bij die schuldenaar. De invorderingsprocedure kan immers via een gerechtsdeurwaarder verlopen en op die manier kan VLABEL aan een derde de uitvoering toevertrouwen van handelingen die nodig zijn om de taken te vervullen waarmee ze is belast. Enerzijds mag VLABEL enkel de persoonsgegevens meedelen aan de derde die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de bedoelde handelingen. Anderzijds mag de derde die persoonsgegevens alleen gebruiken voor het beoogde doel en voor doelen die daarmee niet onverenigbaar zijn, en dit gedurende de tijd die nodig is voor de uitvoering van die handelingen.

De VTC beveelt aan om de bepaling aan te vullen met de bepaling dat de derde de persoonsgegevens dient te vernietigen na de tijd die nodig is voor de uitvoering van de gevraagde handelingen.

44. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.
45. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. Verder, wat de federale overheden betreft, met artikel 20 van de WVG en artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité belast met het verlenen van een beraadslaging voor mededelingen van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, zoals opgelegd door artikel 42 van de wet van 13 december 2006 houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid.
46. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
47. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
48. Wat de **bewaartermijn** betreft, voorziet het Ontwerp:

Art. 24.

Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring ervan voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21 van dit decreet, bewaard gedurende de noodzakelijke duur voor de doeleinden voor dit decreet, vermeld in artikel 19 van dit decreet, met een maximale bewaartermijn van tien jaar nadat het dossier is afgesloten.

49. De memorie verantwoordt de termijn van 10 jaar als volgt:

De grondslag van de tienjarige termijn is terug te vinden in het oud Burgerlijk Wetboek (hierna 'oud BW'). Hiervoor wordt gekeken naar de verjaringstermijn van persoonlijke rechtsvorderingen zoals opgenomen in art 2262bis, §1, eerste lid, oud BW. Alle persoonlijke rechtsvorderingen verjaren door verloop van tien jaar.

Verder wordt er delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om regels te bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

50. De VTC heeft geen opmerkingen wat dit betreft.

6. Juistheid

51. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
52. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

53. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
54. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 53, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

55. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
56. De VTC wijst erop dat aangezien delicate gegevens/ bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
57. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;

- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
58. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁰ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹¹ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹² en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹³.
59. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁴.

III. BESLUIT

60. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de verwerkingsverantwoordelijke benoemen in het Ontwerp (luik 4);
 - een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
 - de categorie “leef- en consumptiegewoonten” beperken (luik 5);
 - te voorzien dat de derde de persoonsgegevens na de tijd nodig voor de uitvoering van de handelingen vernietigt (luik 5);
 - de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
 - de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-06-07 12:16:00 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

¹⁰ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹¹ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹² Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verscheidende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹³ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁴ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

REGELING INVORDERING NIET-FISCALE SCHULD- VORDERINGEN

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Adviesaanvraag na principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen	
Adviesvrager	Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed	
Ontvangst adviesvraag	8 mei 2023	
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)	
Goedkeuring raad	22 mei 2023	
Contactpersoon	Erwin Eysackers	eeysackers@serv.be

De heer Matthias DIEPENDAELE

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Koning Albert II-laan 7

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Adviesvraag regeling invordering niet-fiscale schuldvorderingen

Mijnheer de minister

U vroeg de SERV op 8 mei 2023 om advies over het voorontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen.

Het voorontwerp van decreet past het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen toe, met de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) als centrale actor.

De SERV zal in dit dossier geen advies formuleren gezien de beperkte sociaal-economische relevantie.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter

ADVIES VAN DE GEGEVENSBE SCHERMINGSAUTORITEIT

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Standaardadvies 65/2023 van 24 maart 2023
Bijgewerkte versie – zitting van 29 september 2023

Betreft: Standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de dames Cédrine Morlière, Nathalie Raghenon en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, lid 3, WOG volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Brengt op 24 maart 2023 het volgende standaardadvies uit.

I. TOEPASSINGSGEBIED EN CONTEXT VAN DIT ADVIES

1. Gezien het uitzonderlijk grote aantal adviesaanvragen dat momenteel bij de Autoriteit wordt ingediend en bij gebrek aan voldoende personele middelen, is de Autoriteit niet in staat om alle adviesaanvragen die zij ontvangt, te behandelen. Wanneer de aanvrager niet aangeeft dat het voorgelegde ontwerp aanleiding kan geven tot hoge risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en wanneer uit zijn antwoorden in het formulier ook niet kan worden afgeleid dat dergelijke risico's aanwezig zijn, kan de Autoriteit beslissen om te verwijzen naar voorliggend standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten¹.
2. In dit algemene advies wordt gewezen op de belangrijkste eisen waaraan elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt, moet voldoen. Het blijft dus geldig bij elke redactie van normatieve teksten. Het is de verantwoordelijkheid van de auteur van een ontwerpnorm om ervoor te zorgen dat deze daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitseisen van een wet, opgelegd op grond van de AVG en gelezen in samenhang met de Grondwet, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (hierna "het EVRM").

II. REDACTIE VAN NORMATIEVE TEKSTEN EN GEGEVENSBESCHERMING

A. Wat betreft de vereiste van noodzakelijkheid en evenredigheid van de gegevensverwerkingen die door het ontwerp worden geregeld

3. De Autoriteit herinnert eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging vormt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen. Een dergelijke inmenging is enkel toelaatbaar als zij noodzakelijk is en evenredig met het nagestreefde gerechtvaardigde doel.
4. Ter herinnering: de verwerking van persoonsgegevens wordt als noodzakelijk beschouwd als zij de minst ingrijpende maatregel vormt om het ermee nagestreefde gerechtvaardigde doel te

¹ De Autoriteit dient strategische keuzes te maken, rekening houdend met de nieuwe taken die haar krachtens de AVG zijn opgelegd, de middelen waarover zij beschikt en de beginselen die in de AVG zijn vervat (zoals het beginsel van de risico-gebaseerde benadering en het beginsel van de 'verantwoordingsplicht'). Daarom onderzoekt zij de adviesaanvragen die haar op grond van artikel 23 van de WOG en/of artikel 36, lid 4, van de AVG worden voorgelegd eerst uitsluitend op basis van het formulier.

Alleen in gevallen waarin de antwoorden in het formulier ernstige aanwijzingen bevatten dat het ontwerp van normatieve tekst een hoog risico inhoudt, gaat de Autoriteit over tot een systematische analyse van het ontwerp van normatieve tekst zelf en brengt zij een concreet advies uit.

In de andere gevallen en gezien de toevloed aan dossiers, gaat de Autoriteit niet over tot een analyse van de tekst van het ontwerp van normatieve tekst en geeft zij voorliggende algemene richtlijnen. Het is aan de aanvrager om er in de praktijk voor te zorgen dat het ontwerp dat hij redigeert, daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitsvereisten van de wet die door de AVG, de Grondwet, het Handvest van de grondrechten en het EVRM, worden opgelegd.

bereiken. De auteur van een normatieve tekst moet daarom nagaan of er geen andere maatregelen zijn die minder ingrijpend zijn voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en waarmee het nagestreefde doel kan worden bereikt. De beoogde gegevensverwerking moet dus toelaten het nagestreefde doel te bereiken (criterium van doeltreffendheid), maar moet tevens de maatregel zijn die het minst ingrijpt in de rechten en vrijheden van de betrokkenen (criterium van noodzakelijkheid in strikte zin). Concreet betekent dit dat als het mogelijk is het beoogde doel te bereiken met een maatregel die minder ingrijpt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer of het recht op bescherming van persoonsgegevens, de oorspronkelijk beoogde gegevensverwerking niet ingevoerd mag worden.

5. Wanneer de noodzaak van de verwerking van persoonsgegevens vaststaat, moet de auteur van de normatieve tekst er zich nog van vergewissen dat de verwerking evenredig is (in strikte zin) met het beoogde doel, d.w.z. dat er een juist evenwicht moet worden gevonden tussen de verschillende belangen die op het spel staan en de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Met andere woorden, er moet een evenwicht zijn tussen de inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, en het doel dat met die verwerking wordt beoogt en dat daadwerkelijk kan worden bereikt. De voordelen die voortvloeien uit de gegevensverwerking in kwestie moeten dus opwegen tegen de nadelen ervan voor de betrokkenen (criterium van evenredigheid in strikte zin).
6. De Autoriteit vestigt de aandacht van de auteurs van normatieve teksten op de verplichting ervoor te zorgen dat de verwerkingen van persoonsgegevens die door het ontwerp worden geregeld of in uitvoering daarvan zullen worden geregeld, werkelijk noodzakelijk zijn en evenredig met het nagestreefde doel.

B. Wat betreft de vereiste van voorspelbaarheid van de verwerking van persoonsgegevens

7. Verder herinnert de Autoriteit eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een rechtsgrond of een rechtmatigheidsgrond moet hebben, zoals bepaald in artikel 6, lid 1, van de AVG. Gegevensverwerkingen die bij een normatieve maatregel zijn ingevoerd, zijn bijna altijd gebaseerd op artikel 6, lid 1, punt c) of e), van de AVG².

²Artikel 6, lid 1, van de AVG: "De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan: (...)

c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; (...)

e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen; (...)"

8. Krachtens artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het EVRM en artikel 6, lid 3, van de AVG, moet voor dergelijke verwerkingen duidelijke en nauwkeurige regelgeving gelden, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn³. Met andere woorden, de regelgeving die de gegevensverwerking regelt of waarvan de toepassing een gegevensverwerking met zich meebrengt, moet voldoen aan de vereisten van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat bij lezing ervan, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden verricht en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan.
9. Dit betekent echter niet dat voor elke gegevensverwerking een *specifieke* norm moet gelden die uitdrukkelijk alle gegevensbeschermingskwesties in de betrokken context regelt. In bepaalde gevallen kan de voorspelbaarheid van een verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang immers worden gewaarborgd door de norm die deze taak toekent aan de verwerkingsverantwoordelijke, en de AVG (in voorkomend geval gelezen in combinatie met andere normen die eveneens van toepassing zijn).
10. De vraag rijst dan wanneer en in welke mate een *specifiek* normatief kader noodzakelijk is. Aangezien er geen absolute regel of mathematische formule is om met zekerheid te bepalen wanneer moet worden voorzien in een specifieke norm om een verwerking van persoonsgegevens te regelen die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, met het oog op de voorspelbaarheid ervan, geeft de Autoriteit hieronder richtsnoeren in dit verband.
11. Artikel 6, lid 2, van de AVG bepaalt: *"De lidstaten kunnen specifiekere bepalingen handhaven of invoeren ter aanpassing van de manier waarop de regels van deze verordening met betrekking tot de verwerking met het oog op de naleving van lid 1, punten c) en e), worden toegepast; hiertoe kunnen zij een nadere omschrijving geven van specifieke voorschriften voor de verwerking en andere maatregelen om een rechtmatige en behoorlijke verwerking te waarborgen, ook voor andere specifieke verwerkingssituaties als bedoeld in hoofdstuk IX."*
12. Overweging 10 van de AVG, die betrekking heeft op artikel 6, lid 2, van de AVG, bepaalt: *"In samenhang met de algemene en horizontale wetgeving inzake gegevensbescherming ter uitvoering van Richtlijn 95/46/EG beschikken de lidstaten over verscheidene sectorgebonden wetten op gebieden waar behoefte is aan meer specifieke bepalingen. Deze verordening biedt de lidstaten ook ruimte om eigen regels voor de toepassing vast te stellen, onder meer wat de verwerking van bijzondere persoonsgegevenscategorieën ("gevoelige gegevens") betreft. In zoverre staat deze verordening niet in de weg aan lidstatelijk recht waarin specifieke situaties op het gebied van gegevensverwerking nader worden omschreven, meer bepaald door nauwkeuriger*

³ Zie ook overweging 41 van de AVG.

*te bepalen in welke gevallen verwerking van persoonsgegevens rechtmatig geschiedt".
(onderstreept door de Autoriteit)*

13. Bovendien verwijst de AVG ook meermaals naar het nationale recht, hetzij om een specifiek kader voor bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens te eisen, hetzij om het treffen van passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkenen, op te leggen.⁴
14. De Autoriteit stelt met name drie situaties vast waarin een nationale norm de verwerking van persoonsgegevens specifiek moet regelen:
 - wanneer het niet voldoende is om te verwijzen naar de formulering van **de norm waarbij de publieke taak wordt toegekend** om de voorspelbaarheid van de verwerking te **waarborgen**, en wanneer moet worden **voorzien in specifieke waarborgen** om de rechten en vrijheden van de betrokkenen te beschermen;
 - wanneer het noodzakelijk is om een verplichte verwerking van persoonsgegevens in te stellen in de zin van artikel 6, lid 1, punt c), van de AVG. In dat verband wijst de Autoriteit erop dat de norm die de wettelijke verplichting oplegt, enerzijds het concrete doel moet preciseren waarvoor de verplichte gegevensverwerking moet worden uitgevoerd, en anderzijds duidelijk en nauwkeurig moet zijn, zodat de verwerkingsverantwoordelijke in principe geen beoordelingsmarge heeft met betrekking tot de manier waarop de verwerking van persoonsgegevens die nodig is om aan zijn wettelijke verplichting te voldoen, wordt uitgevoerd⁵.
 - wanneer de AVG of de WVG de vaststelling van een dergelijke specifieke norm voor de verwerking van persoonsgegevens oplegt, om bijvoorbeeld te voorzien in specifieke beschermingsmaatregelen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Zo legt de AVG een dergelijke specifieke norm op in twee gevallen, namelijk (1) wanneer wordt overwogen de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG (gegevens over raciale afkomst, gegevens over gezondheid, ...) of in de zin van artikel 10 van de AVG (gegevens betreffende veroordelingen, enz.) te regelen en wanneer in dit verband wordt overwogen te voorzien in passende en specifieke maatregelen om de grondrechten en de belangen van de betrokkenen te vrijwaren, of (2) wanneer in een wettelijke norm het recht van toegang van het publiek tot officiële documenten in overeenstemming moet worden gebracht met het recht op bescherming van persoonsgegevens (artikel 86 van de AVG).

⁴ Dat is bijvoorbeeld het geval voor verwerkingen betreffende bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG (gegevens over ras, gegevens over de gezondheid,...) die nodig zijn voor de uitvoering van de verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijken op het gebied van arbeidsrecht, of voor verwerkingen betreffende deze gegevens die nodig zijn om redenen van zwaarwegend algemeen belang.

⁵ Groep Artikel 29, *advies 06/2014 van over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de verwerking verantwoordelijke" in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG*, blz. 22. De Autoriteit herinnert eraan dat, ondanks een dergelijk gebrek aan beoordelingsmarge, het hoe dan ook aan de verwerkingsverantwoordelijke is om ervoor te zorgen dat de betrokken verwerking in overeenstemming is met de verplichting in kwestie en met de AVG.

15. In deze context, ook al vormt elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, toch moet niet elke verwerking (en dus elke inmenging in het recht op privacy) noodzakelijkerwijs specifiek geregeld worden door een norm van nationaal recht (zoals bijvoorbeeld een specifiek hoofdstuk dat aan de verwerking van persoonsgegevens is gewijd).
16. Wat betreft gegevensverwerkingen die noodzakelijk zijn voor de vervulling van een taak van algemeen belang, merkt de Autoriteit op dat, voor zover de publieke taken (waarvoor de verwerking van persoonsgegevens nodig is) door de wetgever op zodanige wijze zijn omschreven en afgebakend dat de doeleinden van deze verwerkingen als welbepaald en uitdrukkelijk kunnen worden beschouwd, en afgezien van de specifieke omstandigheden beschreven in § 14, het niet systematisch nodig is om een *specifiek* kader voor *deze* gegevensverwerkingen te bieden. Onder deze voorwaarde kan de AVG immers in bepaalde gevallen volstaan om de genoemde gegevensverwerkingen te regelen, met name wanneer er geen specifiek risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bestaat.
17. De Autoriteit verzoekt de auteur van de normatieve tekst derhalve om ervoor te zorgen dat zijn ontwerp voldoet aan de vereiste van voorspelbaarheid, zodat bij de lezing ervan, eventueel in combinatie met de lezing van het relevante normatieve kader, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden uitgevoerd en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan.

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière - Directeur

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 74.065/1
van 22 december 2023

over

een voorontwerp van decreet ‘tot regeling van de invordering
van niet-fiscale schuldvorderingen’

Op 10 juli 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 24 augustus 2023,^(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 30 november 2023. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 december 2023.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe om het principe van de zogeheten “overheidsbrede invordering” van niet-fiscale schuldvorderingen door de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie te regelen.² Dat principe houdt in dat de overheidsinstanties die worden opgesomd in artikel 3, eerste lid, van het voorontwerp, over de mogelijkheid beschikken om voor de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen beroep te doen op de diensten van VLABEL. Op die wijze wordt, volgens de memorie van toelichting bij het voorontwerp, de invorderingsexpertise gecentraliseerd en wordt de invordering efficiënter en meer eenvormig gemaakt door middel van specifieke procedurevoorschriften die de noodzaak van het doorlopen van een klassieke gerechtelijke procedure die veelal kostelijk, omslachtig en tijdrovend is, kan vermijden. Entiteiten die zelf instaan voor de invordering zullen voorafgaand aan de invordering immers veelal een gerechtelijke procedure moeten voeren om vervolgens een positief vonnis van de rechter als uitvoerbare titel te kunnen gebruiken.

Als gevolg van de ruime omschrijving van het personele toepassingsgebied van de ontworpen regeling in artikel 3 van het voorontwerp zal er geen aanpassing van de regelgeving meer vereist zijn wanneer een entiteit in de toekomst met het oog op de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen wenst over te gaan tot een samenwerking met VLABEL, zoals nu nog het geval is.

Binnen het ontworpen systeem van de overheidsbrede invordering wordt in artikel 3, tweede lid, van het voorontwerp, wel nog het “*comply or explain*”-principe toegepast op de in die bepaling opgesomde departementen en intern verzelfstandigde agentschappen. Dit principe houdt in dat de betrokken entiteiten de invorderingsprocedures via VLABEL moeten laten verlopen of anders moeten verantwoorden waarom ze dit niet – kunnen of willen – doen.

Het voorontwerp omschrijft, benevens het personele toepassingsgebied in artikel 3, de bevoegdheden van de personeelsleden van VLABEL bij de invordering (artikelen 4 tot 7), de procedure van rechtstreekse en onrechtstreekse vervolging (artikelen 8 en 9), de invorderingskosten (artikel 10), en de onderzoeksbevoegdheden van het betrokken personeel (artikel 11) en bevat een aantal bepalingen inzake het beroepsgeheim en de geheimhoudingsplicht (artikelen 12 en 13). Voorts wordt in de mogelijkheid van spreading of uitstel van betaling (artikel 15) en volledige of gedeeltelijke vrijstelling van intresten (artikel 16) voorzien en wordt de wijze van aanrekening van

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² De memorie van toelichting bij het voorontwerp doet ervan blijken dat de Vlaamse Regering de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) zal aanwijzen als bevoegde entiteit. In het voorliggende advies wordt van de aanwijzing van VLABEL uitgegaan.

de betalingen door de schuldenaar of een derde geregeld (artikel 17). Diverse bepalingen van het voorontwerp bevatten een regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens (artikelen 19 tot 25).

In de artikelen 26 tot 33 van het voorontwerp worden een aantal andere decreten gewijzigd. Het betreft wijzigingen van hoofdzakelijk technische aard die noodzakelijk zijn geworden als gevolg van het veralgemenen van de overheidsbrede invordering bij het voorliggende voorontwerp.

De bestaande decreten van 22 februari 1995 inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen worden opgeheven (artikel 34)³ en er wordt in een overgangsregeling voorzien voor de niet-fiscale schuldvorderingen die vóór de inwerkingtreding van het ontworpen decreet ter invordering werden overgemaakt aan de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen (artikel 35).

Het is de bedoeling dat het ontworpen decreet in werking treedt op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum (artikel 36). In de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 36 van het voorontwerp wordt gegeven, wordt er in dat verband op gewezen dat er eerst nog een uitvoeringsbesluit moet worden goedgekeurd “dat de uitwerking van het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen regelt” en waarin de Vlaamse Regering VLABEL zal aanduiden als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voor de in het voorontwerp bedoelde invordering. In het uitvoeringsbesluit zal ook een nadere regeling worden opgenomen inzake de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolging.

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. In artikel 2, 2°, van het voorontwerp, wordt het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen” omschreven als de “sommen inzake niet-fiscale aangelegenheden die worden geïnd of teruggevorderd door de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen, in voorkomend geval met inbegrip van administratieve geldboeten”.

Het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen” is geenszins nieuw en komt bijvoorbeeld voor in de reeds genoemde decreten van 22 februari 1995 waarvan artikel 34 van het voorontwerp de opheffing beoogt. In de voornoemde decreten wordt het betrokken begrip echter niet gedefinieerd. Dit is wel het geval in bijvoorbeeld artikel 2, § 1, 8°, van het federale Wetboek van 13 april 2019 ‘van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvordering’ waarin een uitgewerkte omschrijving van het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen” wordt weergegeven.

Het is voor een correcte inschatting van het toepassingsgebied van de ontworpen regeling van groot belang dat geen onzekerheid bestaat omtrent de draagwijdte van het begrip

³ Het betreft het decreet van 22 februari 1995 ‘tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren’ en het decreet van 22 februari 1995 ‘tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren’.

“niet-fiscale schuldvorderingen”. Wat dat betreft wordt in de memorie van toelichting bij het voorontwerp vermeld dat het betrokken begrip “betrekking [heeft] op de aangelegenheden die worden vermeld in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en [dat de niet-fiscale schuldvorderingen] worden geregeld in de regelgeving van de overheidsinstanties die de niet-fiscale schuldvorderingen innen of terugvorderen” waarbij er nog op wordt gewezen dat “[d]e aard van de schuld (...) niet-fiscaal [is] en (...) ruim [dient] te worden geïnterpreteerd, wat toegelicht kan worden aan de hand van een aantal [in de memorie van toelichting] weergegeven voorbeelden”.

Uit wat voorafgaat zou kunnen worden afgeleid dat het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen”, zoals omschreven in artikel 2, 2°, van het voorontwerp, vanuit een bevoegdheidsrechtelijk perspectief moet worden begrepen waarbij het dan gaat om “aangelegenheden” van niet-fiscale aard waaromtrent niet is uitgesloten dat deze het voorwerp kunnen uitmaken van bijvoorbeeld een fiscale heffing.

Aan de andere kant zou het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen” ook zo kunnen worden begrepen als zouden ermee alle schuldvorderingen worden beoogd met uitsluiting evenwel van iedere fiscale heffing.

De draagwijdte van het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen” zoals omschreven in artikel 2, 2°, van het voorontwerp, is met andere woorden niet duidelijk en minstens vatbaar voor een verschillende uitlegging, temeer daar erin termen worden gebruikt die misleidend kunnen werken, zoals bijvoorbeeld het geval is met de zinsnede “sommen inzake niet-fiscale aangelegenheden” waarmee blijkbaar hetzelfde wordt bedoeld als met de woorden “sommen van niet-fiscale aard”.⁴

De in de memorie van toelichting weergegeven niet limitatieve lijst van voorbeelden van niet-fiscale schuldvorderingen en de vooropgestelde “ruime interpretatie” die volgens de memorie van toelichting aan de “(aard van de) schuld” toekomt, bevestigen dat, indien voor het opnemen van een definitie van het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen” in de tekst van het voorontwerp wordt geopteerd, dit het best gebeurt door middel van een meer en beter uitgewerkte omschrijving.⁵

4. Een overheidsinstantie kan er overeenkomstig artikel 3, eerste lid, van het voorontwerp, zelf over beslissen of zij toepassing wenst te maken van het ontworpen decreet en derhalve wenst samen te werken met VLABEL voor het invorderen van haar niet-fiscale schuldvorderingen. Dergelijke beslissing heeft verstrekkende rechtsgevolgen omdat erdoor een geheel specifiek regime van invordering, vervolging en onderzoek door VLABEL van toepassing wordt dat valt te onderscheiden van de regels die toepasselijk zijn op overheidsinstanties die

⁴ De gemachtigde verduidelijkt het als volgt: “Een som van niet-fiscale aard en een som inzake een niet-fiscale aangelegenheid heeft in de context van het ontwerp van decreet geen verschil in betekenis. Het begrip ‘aangelegenheden’ wordt expliciet opgenomen in het ontwerp van decreet omdat de schuldvorderingen betrekking hebben op gemeenschaps- en/of gewestaangelegenheden die worden vermeld in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen”.

⁵ De omschrijving van het begrip “niet-fiscale schuldvorderingen” in artikel 2, § 1, 8°, van het reeds genoemde federale Wetboek van 13 april 1919 zou daarvoor gebeurlijk als inspiratiebron kunnen dienen.

beslissen om niet met VLABEL samen te werken met het oog op het invorderen van hun niet-fiscale schuldvorderingen.

Het gegeven dat de toepasselijkheid van een bepaald invorderingsregime, waarbij VLABEL over specifieke onderzoeksbevoegdheden en instrumenten beschikt, geheel afhankelijk wordt gemaakt van een beslissing van een individuele overheidsinstantie, roept diverse vragen op.

In de eerste plaats lijkt dergelijke regeling tot een meer uitgewerkte decretale basis te nopen waarbij in voorkomend geval toch in een minimale tussenkomst van de Vlaamse Regering zou worden voorzien, al was het maar om bijvoorbeeld een lijst vast te stellen van overheidsinstanties waarop de ontworpen regeling wordt toegepast.⁶

De regeling staat daarenboven op gespannen voet met het rechtszekerheidsbeginsel aangezien niet wordt bepaald of en op welke wijze zal blijken dat deze of gene overheidsinstantie er wel degelijk voor heeft gekozen om met VLABEL samen te werken voor de invordering. Hieromtrent om nadere toelichting verzocht, deelde de gemachtigde het volgende mee:

“Op de website van de Vlaamse Belastingdienst zal worden bekendgemaakt welke overheidsinstanties samenwerken met de Vlaamse Belastingdienst voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren. Op deze manier zal een duidelijk beeld worden gegeven van de overheidsinstanties die met de Vlaamse Belastingdienst samenwerken. Het publiceren van meldingen voegt op dat punt nog weinig toe.”

Rekening houdend met de zwaarwichtige rechtsgevolgen die gepaard gaan met de keuze van een overheidsinstantie voor een samenwerking met VLABEL lijkt het meer in het bijzonder voor derden niet evident om daarvan op een voldoende rechtszekere wijze kennis te nemen op de website van VLABEL. Dit geldt des te meer daar de betrokken overheidsinstantie haar beslissing steeds kan wijzigen of haar beslissing in voorkomend geval kan beperken tot welbepaalde schuldvorderingen⁷ ermee rekening houdend dat deze laatste mogelijkheid niet wordt uitgesloten in de tekst van het voorontwerp.⁸

Ook kan de vraag worden opgeworpen of het de bedoeling is dat effectief alle schuldvorderingen in aanmerking komen voor de ontworpen regeling, inclusief die welke betrekking hebben op het privaat domein van de overheidsinstanties.⁹

⁶ In artikel 2 van de op te heffen decreten van 22 februari 1995 wordt wel degelijk in een tussenkomst van de Vlaamse Regering voorzien. Zie ook de besluiten van de Vlaamse Regering van 16 mei 1995 ‘betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren’ en ‘betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren’.

⁷ De reeds geformuleerde suggestie om met een door de Vlaamse overheid vastgestelde lijst van overheidsinstanties te werken, zou om die reden moeten worden aangevuld met de suggestie om de betrokken lijst aan te vullen met een opsomming van schuldvorderingen waarop de ontworpen regeling *in concreto* wordt toegepast.

⁸ Zie ook het antwoord van de gemachtigde zoals hierna weergegeven onder randnummer 7.

⁹ In het laatstgenoemde geval zou de ontworpen regeling erop neerkomen dat aan overheden, optredend als private actoren, het voordeel van afwijkende of vereenvoudigde procedureregels zou worden toegekend zonder dat daarvoor een op het algemeen belang toegespitste verantwoording zou bestaan. Niet enkel dreigt dan de bevoegdheid van de

De stellers van het voorontwerp doen er goed aan om de regeling van het toepassingsgebied, zoals dit voortvloeit uit artikel 3 van het voorontwerp, aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen in het licht van de voorgaande opmerkingen.

5. Het voorontwerp bevat diverse bepalingen waarin bevoegdheden worden gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. Sommige van die delegatiebepalingen zijn in dermate algemene bewoordingen geredigeerd dat de draagwijdte ervan onduidelijk is of dat de vraag rijst hoe zij zich verhouden tot wat al in het voorontwerp van decreet wordt geregeld.

5.1. Zo wordt in artikel 7 van het voorontwerp de Vlaamse Regering onder meer gemachtigd om “de regels” te bepalen voor de invordering van de in die bepaling vermelde schuldvorderingen. De artikelen 4 tot 6 van het voorontwerp bevatten evenwel reeds een aantal “regels” betreffende de invordering. De machtiging aan de Vlaamse Regering betreft volgens de memorie van toelichting evenwel het uitwerken van de “modaliteiten” met betrekking tot de invordering van de betrokken schuldvorderingen. In artikel 7 van het voorontwerp wordt dan ook duidelijkheidshalve beter geschreven “..., en kan de nadere regels bepalen voor de invordering ...”.¹⁰

5.2. In artikel 8, § 2, van het voorontwerp, wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om “de regels” te bepalen voor de rechtstreekse vervolging, vermeld in de betrokken afdeling. Dergelijke machtiging is te onbepaald en lijkt bijvoorbeeld niet uit te sluiten dat wordt afgeweken van het Gerechtelijk Wetboek. De redactie van de betrokken machtigingsbepaling zou moeten worden gespecificeerd, temeer daar de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 8, § 2, wordt gegeven, geen grotere duidelijkheid biedt.

5.3. In artikel 9, tweede lid, van het voorontwerp, wordt aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid verleend om de wijze te regelen van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in afdeling 3. Volgens de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 9, tweede lid, van het voorontwerp, wordt gegeven wordt met die bepaling beoogd om “de rechtsgrond [te creëren] om de onrechtstreekse vervolging, meer bepaald het vereenvoudigd derdenbeslag met aangetekende brieven en het elektronisch vereenvoudigd derdenbeslag (door middel van een procedure waarbij informatietechnieken worden gebruikt), toe te passen” en wordt “uitdrukkelijk de opdracht [gegeven] aan de Vlaamse Regering om een aantal regels omtrent de onrechtstreekse vervolging te specificeren”. Vastgesteld moet worden dat de delegatiebepaling van artikel 9, tweede lid, van het voorontwerp, in algemene bewoordingen melding maakt van “het regelen” van “de wijze” van de onrechtstreekse vervolging zodat er niet specifiek een rechtsgrond kan worden in gezien voor de toepassing van het vereenvoudigd derdenbeslag.¹¹ Evenmin duidelijk is welke de

federale wetgever om de hoek te komen kijken (vgl. GwH 18 mei 2017, nr. 62/2017, B.7.2), maar komt tevens het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheidsbeginsel in het gedrang.

¹⁰ Ter wille van de duidelijkheid, maar ook om taalkundige redenen, wordt de term “modaliteiten” het best vervangen door “nadere regels”.

¹¹ Eerder wierp de afdeling Wetgeving in advies 63.343/3 van 17 mei 2018 al de vraag op of de mogelijkheid dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest een beroep doen op de procedure van vereenvoudigd derdenbeslag en op de in dit raam toegekende (soms verregaande) onderzoeksbevoegdheden, moet gelden voor alle betrokken schuldvorderingen, zelfs wanneer zij verband houden met het privaat domein van de overheid. Inzonderheid wat betreft de toegekende onderzoeksbevoegdheden zou volgens de afdeling Wetgeving op dit vlak de evenredigheid van de in te

“regels” inzake de onrechtstreekse vervolging zijn die de decreetgever blijkbaar op het oog heeft om te worden gespecificeerd. Uit de algemene redactie van artikel 9, tweede lid, van het voorontwerp, lijkt integendeel te kunnen worden afgeleid dat de Vlaamse Regering uiteenlopende bepalingen, inclusief die welke in het Gerechtelijk Wetboek zijn vervat, zal kunnen wijzigen of ervan zal kunnen afwijken.

Rekening houdend met hetgeen voorafgaat, zou de machtiging aan de Vlaamse Regering in artikel 9, tweede lid, van het voorontwerp, nader moeten worden gespecificeerd. Indien die machtiging tevens zou inhouden dat de Vlaamse Regering op het domein van bijvoorbeeld het federale burgerlijk procesrecht zou kunnen treden, zou in de memorie van toelichting bij het voorontwerp het best worden verantwoord dat daartoe is voldaan aan de voorwaarden voor de toepassing van de impliciete bevoegdheden. De Vlaamse Regering zal dan in voorkomend geval, als zij bij de uitvoering van de betrokken delegatie effectief zou afwijken van een federale regeling, moeten kunnen aantonen dat de voorwaarden voor de toepassing van de impliciete bevoegdheden *in concreto* zijn vervuld.

5.4. In artikel 10 van het voorontwerp wordt bepaald dat “[d]e Vlaamse Regering (...) de regels [kan] vaststellen voor de invorderingskosten, vermeld in deze afdeling”. Afdeling 4, “Invorderingskosten”, bestaat evenwel uitsluitend uit artikel 10 en behalve in artikel 10 wordt in die afdeling dus geen melding gemaakt van “invorderingskosten”. De redactie van artikel 10 zal derhalve moeten worden aangepast. In overeenstemming met de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 10 van het voorontwerp, wordt gegeven, zou voor die bepaling de volgende redactie kunnen worden overwogen: “De Vlaamse Regering kan de regels in verband met de kosten van de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen vaststellen”.

5.5. In artikel 11, § 2, van het voorontwerp, wordt bepaald dat de Vlaamse Regering “de regels” kan bepalen voor de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in onderafdeling 1, “Onderzoeksbevoegdheden”. Dergelijke machtigingsbepaling is te ruim en te onbepaald. Zij doet bovendien de vraag rijzen hoe zij zich verhoudt tot het bepaalde in artikel 11, § 1, van het voorontwerp, waarin de onderzoeksbevoegdheden van de betrokken personeelsleden vrij gedetailleerd worden opgesomd met verwijzing naar bepalingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Zou bijvoorbeeld de Vlaamse Regering bij besluit kunnen inwerken op de beperkingen waarop wordt gedomd in artikel 11, § 1, tweede lid, van het voorontwerp? Uiteraard zal de Vlaamse Regering in voorkomend geval de bevoegdheden moeten eerbiedigen die aan de decreetgever zijn voorbehouden. De machtigingsbepaling in artikel 11, § 2, van het voorontwerp, zal met andere woorden nog aan een grondig onderzoek moeten worden onderworpen.

5.6. Luidens artikel 14 van het voorontwerp kan de Vlaamse Regering “de regels” bepalen voor het beroepsgeheim en de geheimhoudingsplicht, vermeld in onderafdeling 2, “Beroepsgeheim”. Het is niet duidelijk welke bijkomende regels de Vlaamse Regering nog kan

voeren bepalingen in vraag kunnen worden gesteld (Adv.RvS 63.343/3 van 17 mei 2018 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 ‘houdende wijziging van diverse besluiten, wat betreft de kilometerheffing, de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, de geïntegreerde woonbonus, de energieheffing en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 tot regeling van de werking van het Vlaams Toekomstfonds’, opmerking 8).

vaststellen op dat vlak. Ook in artikel 14 zal de machtiging aan de Vlaamse Regering moeten worden afgebakend, tenzij ermee uitsluitend zou worden beoogd de algemene bevoegdheid in herinnering te brengen die de Vlaamse Regering put uit artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ om de decreten uit te voeren. In dit laatste geval is artikel 14 overbodig en moet het uit het voorontwerp worden weggelaten.

5.7. Overeenkomstig artikel 18 van het voorontwerp, kan de Vlaamse Regering “de regels” vaststellen voor de betalingsmodaliteiten, vermeld in afdeling 6, “Betalingsmodaliteiten”. *In casu* zou beter worden aangesloten bij de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 18 van het voorontwerp wordt gegeven en dat in die bepaling wordt geschreven “kan de nadere regels en de voorwaarden vaststellen” in plaats van “kan de regels vaststellen”.

5.8. Ook in artikel 25 van het voorontwerp wordt beter geschreven “kan de nadere regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens”. De “essentiële regels” inzake de verwerking van persoonsgegevens, zoals in het voorontwerp vastgelegd, dienen immers zaak te blijven van de decreetgever.¹²

6. Aan de personeelsleden van VLABEL worden met het oog op de overheidsbrede invordering vergaande onderzoeksbevoegdheden en instrumenten toegekend die afwijken van de gemeenrechtelijke bevoegdheden en instrumenten waarin onder meer in het Gerechtelijk Wetboek wordt voorzien en die blijven gelden ten aanzien van de overheidsinstanties die de ontworpen regeling niet wensen toe te passen en die wat dat betreft geen gebruik maken van de tussenkomst van VLABEL tijdens de procedure van invordering.

Het verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in verschillende omstandigheden, houdt op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake zijn indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die procedureregels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen.¹³

Het verschil in behandeling tussen de actoren vermeld in artikel 3 van het voorontwerp en de private dienstverleners berust op een objectief criterium namelijk de aard van de schuldeiser. Dit criterium moet pertinent zijn in het licht van de doelstelling om een eenvoudige procedure voor de inning van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen ter beschikking te stellen. In dat verband vermeldt de memorie van toelichting bij het voorontwerp dat op die manier dure, omslachtige en tijdrovende procedures worden vermeden wat kostenbesparend werkt voor de Vlaamse overheid. Dit lijkt een legitieme doelstelling te zijn.¹⁴

¹² I.v.m. de “essentiële elementen” die bij wet of decreet moeten worden vastgelegd zie adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119, opmerking 101. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1, GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2, GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.74.1, en GwH 17 mei 2023, nr. 75/2023, B.55.2.1.

¹³ GwH 18 mei 2017, nr. 62/2017, B.3.3.

¹⁴ Vgl. het in de vorige voetnoot vermelde arrest van het Grondwettelijk Hof, B.7.1-B.7.2.

Enkel voor zover de ontworpen regeling mede betrekking zou hebben op het privaat domein van de betrokken overheidsinstanties zou de vraag kunnen rijzen waarom op dat punt niet alle overheidsinstanties, inclusief die welke niet opteren voor de toepassing van de ontworpen regeling, op eenzelfde manier worden behandeld en zou daarvoor een bijzondere verantwoording moeten kunnen worden gegeven.

Doordat de keuze van overheidsinstanties voor de toepassing van de ontworpen regeling zulke verstreckende en gediversifieerde gevolgen heeft omdat erdoor een apart juridisch regime van toepassing wordt op het vlak van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, bestaat het risico dat die keuze bepaalde onbedoelde gevolgen met zich brengt. Zo zal er moeten over worden gewaakt dat de regeling geen onevenredige beperking van de rechten van de schuldenaars inhoudt en dat, voor zover tussen die schuldenaars een ongelijke behandeling in het leven wordt geroepen al naargelang de invordering van hun niet-fiscale schulden gebeurt met toepassing van het ontworpen decreet of niet, daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording kan worden gegeven.¹⁵

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

7. De overheidsinstanties, bedoeld in artikel 3, tweede lid, van het voorontwerp, die niet onderworpen willen of kunnen worden aan de bepalingen van het decreet, dienen hun beweegredenen daarvoor te melden. Aan de gemachtigde werd gevraagd wie deze beweegredenen beoordeelt en of de betrokken beweegredenen kunnen worden verworpen en de betrokken overheidsinstanties derhalve toch er alsnog toe kunnen worden verplicht om het ontworpen decreet toe te passen. Ook werd de gemachtigde gevraagd of de overheidsinstanties kunnen opteren voor een partiële toepassing van het ontworpen decreet op slechts een deel van de in aanmerking komende schuldvorderingen. De gemachtigde beantwoordde deze vragen als volgt:

“In het uitvoeringsbesluit zal worden bepaald dat de beweegredenen worden gemeld aan de Vlaamse Belastingdienst. Een melding is voldoende en deze melding wordt niet verder beoordeeld. Als een overheidsinstantie, vermeld in artikel 3, tweede lid, van het ontwerp van decreet niet onderworpen wil of kan worden aan de bepalingen van het decreet en hiervoor beweegredenen meedeelt, is voldaan aan de ‘*explain*’-vereiste.

De samenwerking met de Vlaamse Belastingdienst is niet dwingend voor de overheidsinstanties die onder het toepassingsgebied van het decreet vallen. Ook bij de toepassing van het ‘*comply or explain*’-principe hebben de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen nog steeds de mogelijkheid om geen samenwerking aan te gaan met de Vlaamse Belastingdienst voor de invordering van alle of enkele van hun niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren, mits zij dit verantwoorden. Een overheidsinstantie, vermeld in artikel 3, tweede lid, van het ontwerp van decreet die zowel administratieve geldboeten int als subsidies terugvordert, zal bijvoorbeeld enkel voor de

¹⁵ Sommige schuldenaars zullen bijvoorbeeld onderworpen blijven aan de gemeenrechtelijke regels inzake beslag of, integendeel, geconfronteerd worden met de afwijkende en gebeurlijk minder stringente regels die het voorontwerp op dat vlak impliceert. Schuldenaars zullen evenmin steeds in dezelfde mate beroep kunnen doen op de waarborgen waarin de Vlaamse Codex Fiscaliteit op het vlak van inning en invordering van schulden voorziet.

invordering van de administratieve geldboeten een beroep doen op de diensten van de Vlaamse Belastingdienst. Als deze overheidsinstantie niet wil of kan samenwerken met de Vlaamse Belastingdienst voor de terugvordering van de subsidies, dan dient deze overheidsinstantie de beweegredenen te melden aan de Vlaamse Belastingdienst.”

De aard en de rechtsgevolgen van de melding door de in artikel 3, tweede lid, van het voorontwerp, bedoelde overheidsinstanties, en de mogelijkheid van een partiële toepassing van het ontworpen decreet, zouden duidelijkheidshalve het best in de tekst van het voorontwerp tot uitdrukking worden gebracht en niet worden overgelaten aan de Vlaamse Regering die in artikel 3, derde lid, van het voorontwerp, wordt opgedragen om “de regels voor de melding”, vermeld in artikel 3, tweede lid, te bepalen. Dit laatste zou inhouden dat bij besluit van de Vlaamse Regering bijvoorbeeld geheel andere rechtsgevolgen zouden kunnen worden gehecht aan de betrokken melding dan die welke uit het antwoord van de gemachtigde blijken. De opdracht die in artikel 3, derde lid, van het voorontwerp, wordt gegeven aan de Vlaamse Regering kan er dan in bestaan om de “nadere regels” van de betrokken melding te bepalen.

Artikel 4

8.1. In artikel 4, eerste lid, van het voorontwerp, wordt de Vlaamse Regering opgedragen om de personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan te stellen en hen te belasten met de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en met de invordering van de toebehoren. In de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 4 van het voorontwerp wordt gegeven, wordt vermeld dat er nog een uitvoeringsbesluit zal worden tot stand gebracht waarin VLABEL zal worden aangeduid als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voor de desbetreffende invorderingen. Dat die aanduiding niet in het voorliggende voorontwerp gebeurt, verklaarde de gemachtigde als volgt:

“De Vlaamse Belastingdienst is de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie. In de memorie van toelichting bij de ontworpen bepaling is expliciet omschreven dat er nog een uitvoeringsbesluit zal worden genomen door de Vlaamse Regering waarin de Vlaamse Belastingdienst zal worden aangeduid als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren. De Vlaamse Belastingdienst is overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 tot oprichting van het agentschap Vlaamse Belastingdienst immers bevoegd voor de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen.

Er wordt in de ontworpen bepaling een verwijzing gemaakt naar de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie i.p.v. de Vlaamse Belastingdienst omdat in een decreet geen diensten of personeelsleden van de Vlaamse Overheid worden aangeduid die met een bepaalde taak worden belast. Overeenkomstig artikel 87, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen beschikt de Vlaamse Regering over een eigen administratie, eigen instellingen en eigen personeel. Die bepaling kent aan de Vlaamse Regering een eigen bevoegdheid toe, waaraan de decreetgever geen afbreuk mag doen.”

8.2. Het begrip “onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen” waarvan melding wordt gemaakt in artikel 4, eerste lid, van het voorontwerp, is niet nieuw in die zin dat er bijvoorbeeld ook gebruik van wordt gemaakt in de op te heffen decreten van 22 februari 1995. Het

verdient niettemin aanbeveling om in artikel 2 van het voorontwerp een definitie op te nemen van de begrippen “onbetwiste niet-fiscale schuldvorderingen” en “opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen”. Nu worden die begrippen immers enkel omschreven in de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 4 wordt gegeven.

8.3. In artikel 4, tweede lid, van het voorontwerp, wordt bepaald dat de betrokken personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie “voor rekening” handelen van de overheidsinstanties die de bepalingen van het decreet toepassen. De gemachtigde verstrekte wat dat betreft de volgende verduidelijking:

“De personeelsleden van de Vlaamse Belastingdienst, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, zullen handelen voor rekening van de overheidsinstanties die de bepalingen van het decreet toepassen.

De Vlaamse Belastingdienst treedt in eigen naam op naar de schuldenaar en neemt autonome beslissingen (bv. het uitoefenen van welbepaalde onderzoeksbevoegdheden, het toepassen van de onrechtstreekse vervolging (bv. beslag op huurgelden), het toekennen van afbetalingsplannen, het kwijtschelden van interesten,...). Er is eveneens duidelijk een eigen belang in hoofde van de Vlaamse Belastingdienst, namelijk de uitvoering van een taak van algemeen belang. Concreet betreft het de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren conform de bepalingen van het decreet. Dit zijn de redenen waarom in de ontworpen bepaling niet wordt vermeld dat de aangewezen personeelsleden in naam van de overheidsinstanties handelen.”

Er wordt ter overweging gegeven om deze verduidelijking op te nemen in de reeds vermelde commentaar in de memorie van toelichting bij het voorontwerp.

Artikel 8

9. In artikel 8, § 1, derde lid, van het voorontwerp, wordt bepaald dat, behalve in geval van andersluidende bepalingen, op het dwangbevel de bepalingen van deel V van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing zijn. In de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 8 van het voorontwerp wordt gegeven, wordt erop gewezen dat het Gerechtelijk Wetboek op dit punt “als suppletief recht [wordt] toegepast”.

Het is niet duidelijk wat met die verwijzing naar het Gerechtelijk Wetboek precies wordt bedoeld. Deel V van het Gerechtelijk Wetboek heeft immers betrekking op het bewarend beslag, de middelen tot tenuitvoerlegging van een rechterlijke uitspraak, en de collectieve schuldenregeling. Het dwangbevel is van een andere aard dan de titels waarop deel V betrekking heeft. Ofwel moet worden verwezen naar een meer relevante suppletieve regeling, ofwel moet het voorontwerp worden aangevuld met nadere bepalingen over dat dwangbevel.

Artikel 11

10. In artikel 11, § 1, eerste lid, van het voorontwerp, worden de onderzoeksbevoegdheden waarover de personeelsleden, vermeld in artikel 4, beschikken om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen, omschreven met verwijzing naar de

overeenkomstige bepalingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. In artikel 11, § 1, tweede lid, wordt vermeld dat die bevoegdheden worden uitgeoefend “zonder de beperkingen ten aanzien van de instellingen vermeld in artikel 3.13.1.2.5, 3.13.1.3.1, § 2 tot en met § 5, en artikel 3.13.1.4.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit”.

De zinsnede “zonder de beperkingen”, in artikel 11, § 1, tweede lid, van het voorontwerp, zou het best nader worden verduidelijkt in de memorie van toelichting. Vraag is bovendien waarom het noodzakelijk wordt geacht dat, wat de in het voorontwerp bedoelde invordering van niet-fiscale schuldvorderingen betreft, aan de ene kant wordt gerefereerd aan de onderzoeksbevoegdheden zoals die worden omschreven in sommige bepalingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit, maar er aan de andere kant wordt afgezien van bepaalde waarborgen die uit de desbetreffende bepalingen van de voornoemde codex voortvloeien.¹⁶ Op die wijze wordt een onderscheid ingevoerd tussen de onderzoeksbevoegdheden van de in het voorontwerp bedoelde personeelsleden en die welke worden beoogd in de Vlaamse Codex Fiscaliteit en ontstaat er een verschil in behandeling op het vlak van de omvang van de grondwettelijke waarborgen voor de bescherming van het privéleven tussen schuldenaars van fiscale schuldvorderingen en schuldenaars van niet-fiscale schuldvorderingen. Het voornoemde onderscheid zal moeten kunnen worden verantwoord. De commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 11 van het voorontwerp wordt gegeven, zou met dergelijke verantwoording kunnen worden aangevuld.

Artikelen 12, 13 en 14

11. De artikelen 12, 13 en 14 van het voorontwerp maken deel uit van onderafdeling 2, “Beroepsgeheim”. Teneinde beter aan te sluiten bij de inhoud van de betrokken artikelen vervulde men het opschrift van de betrokken onderafdeling als volgt: “Onderafdeling 2. Beroepsgeheim en geheimhoudingsplicht”.

Artikel 21

12. In artikel 21 van het voorontwerp worden de categorieën van persoonsgegevens opgesomd die kunnen worden verwerkt om de in artikel 19 van het voorontwerp omschreven doelstelling te bereiken. Er dient met betrekking tot die opsomming te worden opgemerkt dat artikel 5, lid 1, c), van de algemene verordening gegevensbescherming bepaalt dat de verwerking van persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moet zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor de gegevens worden verwerkt (ook het beginsel van de “minimale gegevensverwerking” genoemd).

Er kan met betrekking tot sommige van de in artikel 21 van het voorontwerp opgesomde categorieën worden betwijfeld of de verwerking ervan wel noodzakelijk is voor het bereiken van de doelstelling zoals omschreven in artikel 19 van het voorontwerp. Dat is bijvoorbeeld het geval voor “de persoonlijke kenmerken” en “de leef- en consumptiegewoonten”

¹⁶ Te denken valt o.m. aan de regeling van het plaatsbezoek.

in respectievelijk artikel 21, 4° en 9°, van het voorontwerp. Ofwel zouden de betrokken categorieën nader moeten worden afgebakend, ofwel zou in de memorie van toelichting moeten worden verduidelijkt om welke reden de desbetreffende categorie van persoonsgegevens noodzakelijkerwijze moet worden verwerkt met het oog op het realiseren van de in artikel 19 omschreven doelstelling. In voorkomend geval zal een categorie van persoonsgegevens waarvan niet kan worden aangetoond dat deze noodzakelijkerwijze moet worden verwerkt om de in artikel 19 omschreven doelstelling te realiseren, uit de opsomming van artikel 21 moeten worden weggelaten.

Artikel 28

13. Artikel 28 van het voorontwerp strekt tot het vervangen van artikel 13 van het decreet van 5 februari 2016 ‘houdende het toeristische logies’. Ook artikel 116 van het op 2 juni 2023 aan de afdeling Wetgeving voorgelegde voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving’ beoogt artikel 13 van het decreet van 5 februari 2016 te vervangen.¹⁷ In voorkomend geval zal hiermee moeten worden rekening gehouden bij de definitieve redactie van artikel 28 van het voorontwerp.

Artikel 33

14. Men late artikel 33 van het voorontwerp aanvangen als volgt: “In artikel 79, § 3, tweede lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, gewijzigd bij het decreet van 31 maart 2023, wordt de zinsnede ‘het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren’ vervangen door ...”.

Artikel 35

15. De memorie van toelichting bij het voorontwerp doet ervan blijken dat de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren die vóór de inwerkingtreding van het ontworpen decreet ter invordering werden overgemaakt aan de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, worden afgehandeld volgens de bepalingen die van toepassing waren vóór de datum van inwerkingtreding van het ontworpen decreet.¹⁸ Ter wille van de duidelijkheid verdient het aanbeveling om die bedoeling met zoveel woorden in de tekst van artikel 35 van het voorontwerp tot uitdrukking te brengen. Nu wordt in deze laatste bepaling immers enkel vermeld dat “geen toepassing [wordt

¹⁷ Adviesaanvraag 73.747/1 van 2 juni 2023.

¹⁸ De desbetreffende toepasselijke regels worden opgesomd in de commentaar die in de memorie van toelichting wordt gegeven bij artikel 35 van het voorontwerp.

gemaakt] van de bepalingen van [het ontworpen] decreet”, hetgeen de vraag zou kunnen doen rijzen welke bepalingen dan wel moeten worden toegepast op de beoogde hangende dossiers.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Afdeling 1. Inleidende bepaling en definities

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° niet-fiscale schuldvorderingen: sommen van niet-fiscale aard die worden geïnd of teruggevorderd door de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen, in voorkomend geval met inbegrip van administratieve geldboeten;
- 3° onbetwiste niet-fiscale schuldvorderingen: niet-fiscale schuldvorderingen die vaststaand en definitief verschuldigd zijn;
- 4° opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen: niet-fiscale schuldvorderingen waarvoor de betalingstermijn is verstreken;
- 5° toebehoren: interesten, invorderingskosten, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten.

Afdeling 2. Toepassingsgebied

Art. 3. §1. De volgende overheidsinstanties kunnen voor alle of bepaalde onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren de bepalingen van dit decreet toepassen:

- 1° de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 2° de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 4°, van het voormelde decreet;
- 3° de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement, vermeld in artikel I.3, 1°, b), van het voormelde decreet;
- 4° de lokale overheden, vermeld in artikel I.3, 5°, van het voormelde decreet, die belast zijn met de uitoefening van de gedelegeerde aangelegenheden;
- 5° de vzw Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel.

In afwijking van het eerste lid, 1°, zijn de volgende overheidsinstanties gehouden de bepalingen van dit decreet toe te passen, tenzij die overheidsinstanties niet onderworpen willen of kunnen worden aan de bepalingen van dit decreet voor alle of bepaalde onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren, op voorwaarde dat ze hun beweegredenen melden:

- 1° de departementen, vermeld in artikel I.3, 2°, a), van het voormelde decreet;

- 2° de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel I.3, 2°, b), van het voormelde decreet;
- 3° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel I.3, 2°, c), van het voormelde decreet.

Voor zover de melding, vermeld in het tweede lid, schriftelijk wordt gedaan, zijn de bepalingen van dit decreet niet van toepassing.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de melding, vermeld in het tweede lid.

§2. Op de website van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie wordt een geactualiseerd overzicht bekendgemaakt van:

- 1° de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen;
- 2° de niet-fiscale schuldvorderingen die worden geïnd of teruggevorderd door de overheidsinstanties, vermeld in punt 1°, en die worden ingevorderd conform de bepalingen van dit decreet.

Hoofdstuk 2. Invordering

Afdeling 1. Algemeen

Art. 4. De Vlaamse Regering stelt de personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan en belast hen met de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en met de invordering van de toebehoren.

De personeelsleden, vermeld in het eerste lid, handelen voor rekening van de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen.

Art. 5. De personeelsleden, vermeld in artikel 4 van dit decreet, kunnen het identificatienummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek van economisch recht, gebruiken om de schuldenaar te identificeren als die schuldenaar een rechtspersoon is.

De personeelsleden, vermeld in artikel 4 van dit decreet, kunnen het rijksregisternummer of, als dat er niet is, het identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, gebruiken om de schuldenaar te identificeren als die schuldenaar een natuurlijke persoon is.

Art. 6. De personeelsleden, vermeld in artikel 4, zijn gemachtigd om een dwang-schrift uit te vaardigen.

Het dwang-schrift, vermeld in het eerste lid, wordt geïssueerd en uitvoerbaar verklaard door de personeelsleden, vermeld in artikel 4.

Art. 7. De Vlaamse Regering kan de wijze regelen waarop de personeelsleden, vermeld in artikel 4, moeten handelen, en kan de nadere regels bepalen voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren, vermeld in dit hoofdstuk.

Afdeling 2. Rechtstreekse vervolging

Art. 8. §1. Op basis van het dwang-schrift, vermeld in artikel 6, kan via gerechts-deurwaardersexploot een dwangbevel betekend worden tot betaling binnen vierentwintig uur op straffe van tenuitvoerlegging door beslag.

In het dwangbevel, vermeld in het eerste lid, wordt verwezen naar het dwangschrift, vermeld in artikel 6, dat samen met het dwangbevel wordt betekend.

Behalve in geval van andersluidende bepalingen zijn op het dwangbevel de bepalingen van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging van toepassing.

Gedeeltelijke betalingen die verricht zijn na de betekening van een dwangbevel, verhinderen de voortzetting van de vervolgingen niet.

§2. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen met het oog op de toepassing en de uitwerking van de rechtstreekse vervolging, vermeld in deze afdeling.

Afdeling 3. Onrechtstreekse vervolging

Art. 9. Het dwangschrift, vermeld in artikel 6, wordt aan de schuldenaar ter kennis gebracht voordat de onrechtstreekse vervolging wordt toegepast.

De Vlaamse Regering kan de wijze regelen van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in deze afdeling.

Afdeling 4. Invorderingskosten

Art. 10. De Vlaamse Regering kan de regels vaststellen voor de kosten van de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen.

Afdeling 5. Onderzoeksbevoegdheden en beroepsgeheim

Onderafdeling 1. Onderzoeksbevoegdheden

Art. 11. §1. De personeelsleden, vermeld in artikel 4 van dit decreet, beschikken over de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 3.13.1.2.1 tot en met 3.13.1.2.3, 3.13.1.2.5, 3.13.1.2.6, 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6, 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren.

De bevoegdheden van de personeelsleden, vermeld in het eerste lid, worden ook uitgeoefend zonder de beperkingen ten aanzien van de instellingen, vermeld in artikel 3.13.1.2.5, 3.13.1.3.1, §2 tot en met §5, en 3.13.1.4.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

§2. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in deze onderafdeling.

Onderafdeling 2. Beroepsgeheim en geheimhoudingsplicht

Art. 12. Artikel 3.19.0.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 is van overeenkomstige toepassing.

Art. 13. De inlichtingen waarover de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie met toepassing van artikel 11 van dit decreet beschikt, vallen onder de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 3.19.0.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

Afdeling 6. Betalingsmodaliteiten

Art. 14. Met behoud van de toepassing van specifieke regelingen in wetten, decreten en verordeningen kunnen de personeelsleden, vermeld in artikel 4, op aanvraag van de schuldenaar een spreiding of uitstel van betaling van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren toestaan.

De schuldenaar komt in aanmerking voor een spreiding of uitstel van betaling als vermeld in het eerste lid, als hij betalingsmoeilijkheden ondervindt.

De schuldenaar motiveert de aanvraag, vermeld in het eerste lid, en voegt de nodige bewijskrachtige stukken over zijn betalingsmoeilijkheden toe.

Art. 15. De personeelsleden, vermeld in artikel 4, kunnen een volledige of een gedeeltelijke vrijstelling van de interesten verlenen als de schuldenaar kennelijk onvermogen is.

Art. 16. De aanrekening van de betalingen die verricht zijn door de schuldenaar of door een derde, wordt uitgevoerd in de volgende volgorde:

- 1° op de kosten van alle aard;
- 2° op de interesten;
- 3° op de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvordering.

Art. 17. De Vlaamse Regering kan de nadere regels en de voorwaarden vaststellen voor de betalingsmodaliteiten, vermeld in deze afdeling.

Hoofdstuk 3. Verwerking van persoonsgegevens

Art. 18. De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie kan persoonsgegevens verwerken als dat noodzakelijk is om een taak van algemeen belang te vervullen, meer bepaald om, conform dit decreet, de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren te kunnen verzekeren.

Art. 19. De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 18 van dit decreet.

Art. 20. De volgende categorieën van persoonsgegevens kunnen in het kader van de toepassing van artikel 18 van dit decreet worden verwerkt:

- 1° het rijksregisternummer of het identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;
- 2° het identificatienummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek van economisch recht;
- 3° de persoonlijke identificatiegegevens;
- 4° de persoonlijke kenmerken, meer bepaald de leeftijd, de geboortedatum, de geboorteplaats, de burgerlijke staat en de nationaliteit;
- 5° de financiële bijzonderheden, waaronder gegevens over de invordering;
- 6° het beroep en de betrekking;
- 7° de samenstelling van het gezin;
- 8° de gebouw- en woningkenmerken;
- 9° de leef- en consumptiegewoonten, meer bepaald de gegevens over het bezit van onroerend goed;
- 10° de gerechtelijke gegevens;
- 11° de gegevens die betrekking hebben op fiscale aangelegenheden.

Art. 21. Van de volgende categorieën van betrokkenen kunnen persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 18 van dit decreet:

- 1° de natuurlijke persoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan;
- 2° de natuurlijke persoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 3° de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de wettelijke vertegenwoordigers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 4° de lasthebbers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de lasthebbers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 5° de natuurlijke personen, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich kan richten in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet;
- 6° de natuurlijke personen tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet;
- 7° derden waaraan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie de uitvoering heeft toevertrouwd van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast.

Art. 22. §1. Onder voorbehoud van paragraaf 2 kunnen de persoonsgegevens, vermeld in artikel 20 van dit decreet, in het kader van de toepassing van artikel 18 van dit decreet uitgewisseld worden met de volgende categorieën van ontvangers:

- 1° de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen;
- 2° de natuurlijke persoon of de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan;
- 3° de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 4° de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, vermeld in punt 2° en 3°;
- 5° de lasthebbers van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, vermeld in punt 2° en 3°;
- 6° de derden, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, en de openbare instellingen en inrichtingen, vermeld in artikel 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 van de voormelde codex, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet;
- 7° de derden tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet.

§2. Als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan een derde de uitvoering toevertrouwt van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast, is die entiteit gemachtigd, uitsluitend voor de uitvoering van die handelingen, aan die derde de persoonsgegevens, vermeld in artikel 20, mee te delen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van die handelingen.

De derde, vermeld in het eerste lid, mag alleen over de beoogde persoonsgegevens beschikken gedurende de tijd die nodig is voor de uitvoering van die handelingen, en hij mag die persoonsgegevens uitsluitend gebruiken voor dat doel en voor doelen die niet onverenigbaar zijn met het voormelde doel.

Art. 23. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring ervan voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens, vermeld in artikel 20 van dit decreet, bewaard gedurende de noodzakelijke duur voor de doeleinden, vermeld in artikel 18 van dit decreet, met een maximale bewaartermijn van tien jaar nadat het dossier is afgesloten.

Art. 24. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

Hoofdstuk 4. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijziging van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht

Art. 25. In artikel 17, §8, eerste lid, van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht wordt de zinsnede "de decreten van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor, respectievelijk de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, en de instellingen die eronder ressorteren" vervangen door de zinsnede "het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen".

Afdeling 2. Wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Art. 26. In artikel 40, §2, zevende lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid wordt de zinsnede "het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren" vervangen door de zinsnede "het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen".

Afdeling 3. Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018

Art. 27. In artikel 150, 5°, a), artikel 163, 7°, a), en artikel 169 van het Groeipakketdecreet van 2018, gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2022, wordt de zinsnede "artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren" vervangen door de zinsnede "het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen".

Art. 28. In artikel 187 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 1 juli 2022, wordt de zinsnede "artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren" vervangen door de zinsnede "het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen".

Afdeling 4. Wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

Art. 29. Artikel III.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt opgeheven.

Afdeling 5. Wijziging van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022

Art. 30. In artikel 79, §3, tweede lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, gewijzigd bij het decreet van 31 maart 2023, wordt de zinsnede “het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuld-vorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren” vervangen door de zinsnede “het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen”.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepaling en overgangsbepaling

Art. 31. De volgende regelingen worden opgeheven:

- 1° het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 23 december 2016 en 8 december 2017;
- 2° het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 23 december 2016 en 8 december 2017.

Art. 32. De Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren die, vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren voor invordering hebben ingediend bij de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, maken voor de verdere invordering van de voormelde ingediende niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren geen toepassing van de bepalingen van dit decreet.

De niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren, vermeld in het eerste lid, worden verder ingevorderd in toepassing van:

- 1° de domaniale wet van 22 december 1949;
- 2° de wet van 18 december 1986 houdende bevoegdverklaring van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen tot invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor rekening van de Gemeenschappen, de Gewesten en de instellingen van openbaar nut die ervan afhangen;
- 3° het decreet van 23 december 1986 houdende bevoegdverklaring van de Administratie van de belasting over de toegevoegde waarde, registratie en domeinen tot het uitvoeren van bepaalde vermogensrechtelijke verrichtingen voor rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de instellingen die ervan afhangen;
- 4° het decreet van 23 december 1986 houdende bevoegdverklaring van de Administratie van de belasting over de toegevoegde waarde, Registratie en Domeinen tot het uitvoeren van bepaalde vermogensrechtelijke verrichtingen voor rekening van het Vlaamse Gewest en van de instellingen die ervan afhangen;
- 5° het Wetboek van 13 april 2019 van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen.

Afdeling 2. Inwerkingtredingsbepaling

Art. 33. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Brussel, 23 februari 2024.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE